

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsatt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsatt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

Kort Beskrifning

Om thet som wid then

Constantinopolitaniske Resan

är föreluppit/

Huruledes Kongl. Maj:tz anförtrödde Åhrenden äro för-
skickade / samt vthi hwad willkor then Turliske Staton
widh samma Tidh befans.

Gjord

Den Stormechtigeste Konung och Herre /

Herr Carl Gustaff /

Swertiges / Göthes och Wändes Konung ic.

Tillkyldigh Underrättelse /

Åt

Thes Troo och Underdånige Tienare

Til Portam Ottomannicam

Extraordinarie Affsickader

Clas Rålamb /

Anno. 1658.

STOCKHOLM.

Tryckt aff Henrich Keyser / Kongl. Bosth. Åhr 1679.

Til Läsaren.

Legationer och Sändebudh af Konungar och Kurfurster i Werlden till hwar andra /
 äre så gammalt i bruk / som sielfwe Regementen efter Noe tid begynte. Legationer
 utföras gemeenligen aff the witttraste och fudskaste som Konungen kan sitt höga
 Wärfv bäst titroo at förrätta ; the utföras och aff högt Stånd och Wårde / för sin Ko-
 nung och Herrees / sampt theas höghet stull som the tilsticade warda ; the äre fristallade
 och upprätteliche hoos all Gold / wthan thet annorlunda åter aff Barbarer, som ingen troo
 eller Jus Gennum hålla. Sådane affsticade aldrra / wthan i the annelagade fins Kon-
 nungs och Herrees Åhrender / såsom till at uprätta Giftermåls handel emellan hoga Per-
 soner / tilblada och erhålla godh Wånslap / sluta Friidh / stika Örligh / eller om handel och
 wandel emellan Riksen / Kurfurstendömen och theas Underfåthare. Then store och tappre
 Kungen i Sweriges Kening / Sahl. i ännu melle R. C. A. R. G. U. S. T. A. S. / han affär-
 dade några sådane wthi sin Regements tijdh till Christne Potentater i Europa, men en
 allenast wthom Christenheten till Turtiske Kejsaren och hans Residentz Stadh Con-
 stantinopel, som är enfarlig och widt aflågen Orth lfr än Swerige / hwar till then Sahl.
 Höglige Konungen brukade then Höghålborne Herien / Herr Clas Nålamb / nu
 marande Swertiges Rikets Råd / och Præident wthi Kongl. Göttha Hoff Rätt i Jönstid-
 pling / som ta hoos Kongl. W. afst. i Pålant stadd war. Och emedan samma Legat och
 Herre sielf hafwer författat sin Resa efter H. R. M. i besällning / och giordt ther öfwer
 en wthförligh Berättelse / icke allena om sin Embetes förättning widh Turtiske Hefwet :
 wthan och bestrifwit Resan till sine Orter / Städer / Fruchtbarheet / Goldsens Natur / Se-
 der och Nådbring / Turtiske Rikets Politie och tilstånd på then tijdh / Wdågarnes bestod-
 elicheet / Farligheter aff och til / ther han hafwer framref / och hwad mera wthi sådane til-
 fälle en accurat Historie Scribent kunde i acht taga ; hwilken bestrifning H. Sahl. R. M.
 myckit högt hafwer behagat / och til äminnelse wthi Rikssens Archiv införa låtit at för-
 waras. Thenne fins nu i många Wemistors Händer / doch myckt orätt afstrefwen.
 Hwarföre och många länge hafwa thenne Bestrifning i Trycket åflundat / och rätt publi-
 cerat. Så emedan säst ringare Måns Reseböcker warda upplagde i wårt Fädernesland /
 som dock nntlige äre at läsa / för sin nooa Bestrifning / om främmande widt aflågne Or-
 ters och Golds natur och egenstaper / ther the framref hafwa ; Th blifwer nu thenne Le-
 gations Bestrifning efter många långtan i Trycket framdragen / jempre bemänte Herres
 Observationes Juris, som nu andra gång wthå / allom them til behagh / som bestastanheten
 aff samma Legation och förättningar åfinnda at weta. Ther hoos och hwar behertat
 såfare kan finna hwad beswär och åswentyr sådana affsticningar med sig hafwa ; och en
 stor nytta / åfwen som många andre lärde och förståndige Måns Reseböcker / hwilka
 wthwisa of Stuparens underliga Wård / nemblika / Werldennes sticelse på andre Orter /
 landgens stora fruchtbarheet på all tina til luffgens sodo / wmmogheet i Guld / Sölff / och e-
 lige kläder och drächter / som aff thet Gold tilwärtas / och aff of för stora penningar köp-
 pas. In samma, man måste ther aff bekänna / at Store äro Herrans Wård i alle land / och
 ibland all Gold / then som adtar ther uppå / han finner aff sådant stor flöthet. Men när
 man åter beträcker goldsens åthstillnad till seder och lefwerne / the Barbariskas / och wthom
 Christenheten stadda Wemistors ogubachtige lefwerne och swår merth wthi all förgens lus-
 ta / blifwa wi wvåttat till Gud / loff / at hoos of door hans åbra och kundskap mera än
 hoos thet arma Goldet / som wthom thet ätta Himmelska kuster stadd äre / och med rätt
 funna talas at Stettia i mörkret och dödgens flugga. När man i sådan acht låser thesse
 Reseböcker / så har man ther aff stor frucht / hwilket then Wårtsinlige såfaren skal finna
 sant wara. Sath. H. Stockholm. Aug. 1679.

OS CAROLUS GUSTAVUS,

DEI Gratia Suecorum, Gothorum VVandalorumq. Rex, Magnus Princeps Finlandia, Dux Esthoniae, Careliae, Brehmae, Verde, Stetini Pomeraniae, Cassubia & Vandalia, Princeps Rugiae, Dominus Ingria & Vismariae; nec non Comes Palatinus Rhemi, Bavariae, Iuliaci, Clivia & Montium Dux etc. Serenissimo, Celsissimo, Excellentissimo, Potentissimo, Magnanimo & Inviictissimo Principi, Domino SOLTAN MEHEMET, eadem DEI gratia Turcarum Imperat. etc. Amico Nostro charissi. Salutem, prosperos rerum successus & mutui amoris incrementū

Serenissime, Celsissime, Excellentissime, Magnanime & Inviictissime Princeps, Amice charissime. Quemadmodum in superioribus Nostriis literis ad Ser. Vestram d. XVI. Junij proximè præteriti anni hic Marienburgi perscriptis atq. cum Ser.^m Vestrae Fidei Aulico & internuncio Multapha Aga transmissis amicè significavimus Nos constituisse mittere ad Ser.^m Vestram aliquem Nostrorum Ministrorum qui eandem de statu rerum Nostarum, aliisq. connexis negotiis informaret, & cum primis Nostro nomine amorem & affectionem Nostram erga Ser.^m Vestram contestaretur: Ita nunc supra dictarum rerum causa ad Ser.^m Vestram ablegamus Nostrum Aulicum & Militia Consiliarium, Generosum Nobis sincere fidelem, Claudium Râlamib Hereditarium in Bystad & Lennae ut Ser.^m Vestrae exponat, non modo quibus ex causis bellum, quod nunc cum Rege & Repub. Polonia gerimus, primo sit ortum, & deinde nunc aperta hostilitate, nunc suspensione armorum continuatum: sed etiam quare ultimis induciis nondum finitis, nuperrimè ad armorum conflictum utrinq. ventum sit. Largitus Nobis est DEus felices rerum successus contra nostros hostes, & spem etiam aliquam medicam Nobis ostendit, componendi & sopiendi diuturnū & cruentum hoc dissidium. Cui intentioni dum illaboramus inventi sunt quidam, qui non ferentes aquis animis Nostram prosperitatem, novas Nobis turbas, novosq. hostes excitare annisi sunt, In his est

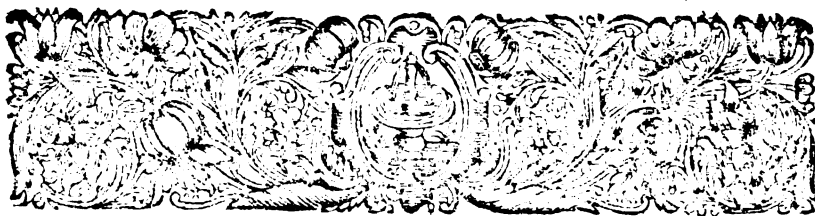
M. M. D. utpote qui nulla iusta de causa, sed excogitatis frivolis quibusdam querelis, contra pacta perpetua pacis, Nos bello laceffere capit. Adjungere se etiam Polonis contra Nos Chamichrimensis copia. Nosque praelio cum Polonico exercitu, licet infelici illis eventu, adorti sunt. Et quia communes sunt rationes, quae Nos & Ser.^m Vestram ad constituendam mutuam, firmam & utilem amicitiam correspondentiamq; invitare videntur. speramus fore, ut Ser.^m Vestra cognito rerum in hac parte Europa & cum primis Nostro statu, & sua re futurum judicet, ut mutuis animis in communem rem consulamus rationesq; ineamus quibus utriusq; partis vicini, quandoq; extra iustitia vestigia exorbitantes, ad Juris & aequitatis normam redigantur. Quod si Serenitas Vestra velit permittere & auctoritate sua ita dirigere, ut Chamus Chrimensis Nobiscum armorum societatem contra *M. M. D.* inire possit; & simul alia nonnulla, quae Serenitati Vestra Noster Extraordinarius Aulegatus pluribus exponet, procuratoris sua promoveri, feceris quidem hoc ipso Nobis rem gratam, sed sibi cum primis, propriamq; suo statui nunc & in futurum valde proficiam & pene necessariam. Quam rem totam & quibus fundamentis duobus, Et, confidamus Ser. Vestram in supradicta Nostra postulata condescensuram, depromet etiam sepe jam nominatus Noster Consiliarius. Quare Ser.^m Vestram amice requirimus, velis eandem Nostrum Extraordinarium Aulegatum, Claudium Kalamb, benevole coram se admittere, & sermoni deductionibusq; eius indubiam fidem tribuere, non aliter atq; si ipsi praesentes essemus; eundemq; deinde ad Nos cum optata & amica resolutione quantocius dimittere. Quibus finientes Ser.^m Vestra amica Nostra studia & officia deferimus. Dabantur Fraenburgi in Borussia d. XXIII. Sept. An. M. DC. LVI.

CAROLUS GUSTAVUS.

M. Bistritien.

Inscriptio literarum.

Serenissimo, Celsissimo, Excellentissimo. Magnanimo & Invictissimo Principi, Domino SOLTAN MEHEMET, Turcarum Imperatori, Amico Nostro Charissimo.

Hen Reputation och Anseende ^{Auktoria före}
 som Eders Kongl. May: h. Arst. R. i. 161.

Sverige / igenom ther länga Krig
 vithi Tyskland och ther vi gjorde Conquester
 erhållit / har fuller dragit med sig the för-
 nämste Rättens vithi Europa afvund / så
 at the ingen i ägenheet hafva vnderlåtit
 thes roo och fredeliga tillstånd til at imitera
 och medh allehanda mirræres och vithvär-
 tes oägenheet at benåtna / Men aldramäst hafver stuckt them
 vithi ägenen / thet Sveriges Negering: Eders Kongl. Mayst.
 är vithi händet kommen / hvars Manlighet the medh thetas egen
 stada tillförende vithi Tyskland erfårit / och nu sedermera igenom E.
 K. M. så ihseligens förde Wapn vithi thet mächtnae Konunga R. i.
 ter Polen medh änger och inväde på mit igen måst utsee. Alls
 emot Eders K. M. Påstven och Hvs Dsterrute vpræcti dithill-
 ge nna Fjender / sig sig och medh vithi thet Polniska vdsendericke
 allenast blandat / vithan sökt at afsva alle emuagalande Konungar
 sampt sielswe Orienten, em Eders Kongl. May: h. actioner, allehan-
 da vdrige inbillningar: hvetet så mycket länare tilldåa brachtes /
 som truchet aff Eders Kongl. May: h. märcktnae framseah vithi Po-
 len / thet Ottomansk. R. i. ter allaredo aff sig sig och selt efterdänckelt
 at / emedan thet grånade thet in til / och sig befutrade aff thete
 Giamelagh med Eders Kongl. May: h. Thesse hvar efter an-
 nan vdmärande Olsäenheet / så mycket krigigare at affbära / så
 och at vildagga thet vithi vithi medh Polen / til Eders Kongl.
 May: h. och thet R. i. ter reputation, sampt til thet Evangeliske vds-
 sendets säkerheet (effter E. K. M. har vithi mirråda vithi förbindel-
 ser med främmande och thet vithi interesserade Princer, järdeles Gura-
 sten aff Siebenburgen och Cossakerne / thet bredewidh och thet Otto-
 mannsk. R. i. ter fattat on brags vithi thet E. K. M. h. vithi vithi
 Polen, apvenda / på thet be: de mächtnae Orientaliske R. i. ter vithi

resolvera, an'en at hindra þu minne Förfar ell'r och (h war til war te-
se ringa ännu) följ draga sin makt in vithi Polen / och bruka sig
ihes aff sin re kassier til fördel emot Christenheten / hafwer Eders
Kongl. Maj. it wlat ihetta vithräna igenom sin affskickning til Por-
tam Ottomanicam, Wd hwilken / efter Eders Kongl. Maj. it Wd-
digst har firmit behagat min ringa tiensl at bruka : En fordrar
min vnderdånige Ryddigheet ihet iagh vithförer / huruledes resan til
en sådan vithrästigen ort och ihädan tilbaks igen afwenpen är / Rels-
se Åhrendet förrättat / och vith hwad wilfor iagh niständer aff ihet
Ottomanniske Riket betunnat hafwer. Hwilt all igenom ihessa såd
Kader Eders Kongl. Maj. it allervnderdånigst för ägonen ställs.

Edan Eders Kongl. Majestet mig vith Septemb-
Anno 1656. with Frauenburg vith Preussen hade affdr-
dat / med Nådaste besökning / ihet iagh vith Steinn Kul-
le affwacha några wijsare Eders Kongl. Maj. it
Dispositioner, så och Eders Kongl. Maj. it Residentz with ihet
Komerse Kenserlige Hofwet Herr Reis swar / angående ihet Waf-
som Eders Kongl. Maj. it aff Kon. Kysaren för mig begära
lär : Allså måste iagh förhålla mig vith Steinn all stadigt för ihes-
se och andra Eders Kongl. Maj. it blif betante Orsaker skull til
ihet 22. Febr. aff år 1657. Då iagh begaff mig på Wägen
med Berliner Posten om Åströmen Klockan 8. Och efter som ige-
nom mitt förwändande vith Steinn allaredo war vithfwert all ryth-
bart blifwit / ihet E. K. M mig til Portam affskickat / och iagh lif-
wal nödröndigt obekänd resa måste / så fram iagh skulle komma
igenom ihet Komerse Kenserlige Länder: En man si nog samt beinödde
at erfara hwad tid iagh skulle vithryta / och hwad Wäg iagh skulle taga /
effter som och nist tilförende vith Dresden aff ihet Smt. R. R. Hoffbe-
tiente emot en S. Kongl. Maj. it Officerare och Hwerst Lieutenant
Torb. är blifwit frammedt en Besskrifning Steinn R. R. / ihet vith
lagh til person och Kapnad war beskrifwen / och Tiden nämnd / när
iagh vithryta skulle. För ihessa berörde effterrättelser skull all iagh ora
Dagar för mitt Vobrad vith en Taal / ihet Eders Kongl. Maj. it
mig til Preussen til sig kadat / til at sända mig ihet wägen i-
genom Pohlen : Wite allså ingen rättare / icke min egit soist / an

1657.
28. Februarii.
Hwilt om
Henne Relsa.

Utlägs med
Ryddigheet.

Februar.

27. Februarii.
Berlin.

28. Februarii.
Leipfig.

conferens med
H. Sten Bille
i Dresden.

Dona en litten
Stadh.

Prag.

at iagh äth Preußen reiste/ vndanragandes sielswe Pennincka Re-
gierung / vhaft haiten iagh teah en Paf / såsom en Student, ther-
med iagh iaghem the Tytke Erådren forfett ma kunde. Ifrån
Berlin continuerade iagh Resan med Leipziger Posten öfver Wü-
tenberg / ther iagh råfåde twenne Ewente Studentor. som vihi
Wårdshuset ther iagh logerade/ reere med til Wiäntitz: men the sän-
de miagh innet igen / effter iagh hade dequilerat miagh med en svart-
brun Penique. Vihi leipfig hölt iagh miagh en Daagh vppe / til at
vndså the Penningar som iagh ifrån Hamborg nit öfvergård lätit/
at bruta them vppå Resan. Ther förkaffade iagh miagh ock en Paf
aff Commandanten i Staden / heos hwitten iagh miagh anmälte för
en Student som vihi leipfig en tidh lång studerat hade / och nu war
sinnad resa til at besee Tyfiland. Samma Paf som mig och sedan
wål til mäta vihi Böhmen och Österrike. With theenne tyt en war
äfwen Zisledrager / som man talar / at man medh stor Besvär kunde
komma fort för the öfvermånton diupa Wägar kuß / så at Wagnerne
effia bleiwe stående vihi leret / och wiij måste draga them ther vth:
Hwillet således continuerade alt in til Wien. Och efterwål min
Wägh fölle vppå Dresden / vnderstodh iagh miagh lustwål ick at resa
ther iaghem för then noga efterfrågan / som ther bliff hållin / och
then kundskap the allaredo hade aff min ankomst: vthan reiste på en
liten mist när til en Bry Serkovitz, thadan iagh sände min Zena-
re in til Dresden til Herr Steen Bille och notificerade min närwarelse/
hwilken och strax dm morgonen kom vth til mig. Och sedan wiij nå-
got talis tidh reiste iagh wiidare fort / brukandes en emwägh på wän-
fra handen om Staden äth en Järna Loschevitz / ther iagh lät sät-
ta miagh öfwer Elben / och stulle hafwa gått på Parna väta Landz-
wägen. Men effter Commandanten vihi Dresden hade ock ther com-
mando, besochrade iagh blifwa ferkundskapat / tegh altså ther en
emwägh på högra handen äth en litten Stadh Dona with Marm /
thadan hölt iagh sedan råta Landzwägen på Prag / Jaglau och
Wien. Vihi Böhmen och Meren vihi tegh iagh något äfwenor aff
Slogistfrare / som tallas på theas språk petroski, Elitest och redh
ther Krigsfeleer som war ther öfver alt färlaget Landet emfiring och
röfwade the Resande / och hentade stora indolentier: Wisse sigh och
of så wäl ther ene slaget som the andra. Men effter wiij woro föra
Landstuckar vihi fölle ifrån Pragh alla wäl bewårde / vnderstodo
the sigh ick at gripa of an: Men näst för of hade the dels the re-
sande thidslagit dels och the färlaget the resande hwilke the angripit/
blifwit thidslagit: them wiij således vihi förbyresander antrågade.

Martius.

17. Martii.
Wien.Uthandling
med Rens. Kist19. Martii.
Preßburg.

Then 15. Martij antom iagh til Wien flokian 9. om mora
gomen/ och reste in wihi iur Herberge wihi Roffstaden/ Bockenlamber
behandte/ ther iagh förtsfwade öfwer Weiltensriden/ sedan kädde
iagh mich om/ och aick in wihi Staden inka som iagh icke hadewarit
nagon sekunnande som allä wihi nägon Exaktien obetänd in i Sta-
den/ och aick med Residenten Herr Kiet om en och annan nödwän-
digheer Kistal. Iagh stoff med en Drema bleff wihi hans Hoss/ och
gaff mich wih för Herr Sten Diefles Salumästare/ som aff honom
moro sand/ at för några Ungerke Ritar: Men andra fölln iagh
sammaledes andra Dagen aa til foot in och logen i Staden förbeete.
D h efter iagnom mine Dr. it wihi Epitz och Paagh Herr Jlet tilfö-
rende war adverterad om min antomst/ och förhentstul hade skrifwit til
Furstten aff Siebenburgens Minster Jonas Midnanski, om en trogen
Man som mig til honom ledjaga skulle/ förtsfwade iagh i Wien tre
daar i förmödan then samma samma stullen/ men efter han bleff wihe/
refte iagh then 10. Martij fort på Preßburg, hwilket war Schärers-
dagh/ och brukade then priext, at iagh som alle andra Evangeliste
för then rikshandade Präbhelagen stul drog ut til at hålla min devo-
tion. Som allä helt oförmåst til Preßburg/ ther beimgade iagh mich
iagnom ihielp aff minne Evangeliste Borgare Michael Schrembster och
Christopher Sallöchi, en Jöhrman på Eperies, hwilken inter annat wi-
ste du at iagh war en Rööpman. The andra aff min J. Me gaffwa
fiäl wih dels för Ridmän/ dels för andre Ambekindn. Och efter
iagh för bättre befordran stul nödwändige stulle til Midnanski, som
bedde wihi en Stadt Betzkou, hwilken iagh widerifrån råtta Land-
riden på Eperies. Atta på the min Jöhrman icke måtte taga nå-
gon misfranca/ föregaff iagh the iagh iagnom min Dienare allare.
da habet iurbeimga en stort Parie Jäder wih Transchia the Ham-
delen består aff thesse Wärror/ hwilket iagh nödwändige måste be-
se/ och sedan på Wien fortsända/ allä gaff han sigh iurfrid och förde
mich then Wägen iag beädere. En haft mil på andre sidan i Tir-
nau, refte iagh iagnom en Daal/ ther som näst iurfrone en Wiener-
Rideman hade blifwit i polerad af Hussaren/ och honom afftaqt 500
Riksdaler Contant Penningar/ berede Hussaren wille sig och of en
gång/ men när the sun is of medh länga. D h w berede late the of
iurfred. D h iagh is ic comen på en mil nä Betzkou, the Jö-
ren Rakotzis Ridh Midnanski sin J. n. w. hade/ at iagh
först medh en Bnacet D. h. w. resa til honom is gora afftrahi
om Sakerheten aff Resan/ efter som hans skrifwelige escherrätel-
kehet

se thet således medgaff) och lemnat mitt Følck efter mlah wihi then Martius.
 Enn Tichaskowitz eller Brudershoff / thet iagh hoos Weberböyerne
 hade mitt Natuläger / efter som iagh och allareda hade thet ill Dästen
 sårdtigh ; men så rann migh i Sinnet / thet såteligen någre aff the
 Ungeriske Husarene migh möta kunde / och för en nåstagh såldning
 skull / hwilken the kunde på migh finna / och Wäpnen (wih hwenen
 Kongl. May : s Ordre wore förwarade / then iagh aldritigh lemnade i
 från migh) blifwa såckade at gripa mig ann och allså Kongl. May : s
 Tienst b i swa författ. En såndte iag förswarligare wara / Desan en
 Daggh senare at avancera, än at hazardera Kongl. Marst : s Ordre
 och Tienst ; såwde allså en min Tienare allena fort medh Ettwelse
 til Midnanski och öfwerhånde honom en lappad Ungerisk Rätt. Ehen
 ne när han war kommen en halff mil bort / mötte honom s. stöcken
 aff thesse Huzarer / hwilke efter noza bestående och wiiterande låta
 gå honom fort / när the sågs at deos honom intet war at hämpia.
 War allså min hofa at iagh stelff intet reste åstad.

Midnanski såwde emot migh en sin Tienare som war en Un-
 ger / hwilken migh föra stulle til ett Förfens Rakorzis Slott Rounc,
 thet han Midnanski andra dagen migh möta wille / efter wih Beskou
 bodde åhstellige Catholike aff Åbell gebe Kerfettige / så at iagh nåp-
 pligen skulle kunna komma hit och thådan ofertundskapadh. När
 thesne Midnanskis Tienare antom / war iagh wårre wihfart än uisfo-
 rende / in han förstod intet annat Swrat än Ungeriska / en heller torde
 iagh bruka någon främmande Fölck / och min Forman war förweten
 at tala med honom och wihfråga ett och annat ; thesfore togh iagh
 honom aff stides / och teknade honom före / at han skulle göra honom
 om intet wijs hwart wijs wille resa in Formannen hade allareda fått wå-
 der / at iagh wille åh Rounc, hwilket war aldeles wihur hans wådh ;
 allså begnnte han på lamentera och kunde nåppligen blifwa aff migh
 stulat hwat han icke hade warit iurherk och elliest en god Man / allså
 gaff han sig åndteligen tilfreds.

Nåste Morgonena efter som iagh war antommen til Rounc, 24 Martii aff-
 tom och så Midnanski tijt / så iagh giorde med honom alt nödigi aff-
 tal om stelfwe Refus ; så och wnderhållande aff Correspondentien. Och
 efter Polnitte Kron Marstallen Lubomirski war på wågen til Mo-
 ran til Ungeriske Palatinum, then Ungeriske Causleren / och ifrån Fur-
 sten Rakozzi antompen til Åperies och på wågen thådan åh Wien ;
 Allså efter iag nästan omdwisteligen skulle möta then ena eller an-
 dra / så togh iagh aff Midnanski ett Wågh / lista som iagh hade warit en

Martius. Officerare, aff honom wthi Förstens Tienst anragen / hwilket iag årenade bruka om mig: Sangeren hade mört: men om Lubomirski skulle komma mäh til mötes / årenade iagh gifwa mig och för en Köpman, som för min handel skull reste til Eperies.

25. Martij. Andre Dagen reste iagh ifrån Rounne til Håst stettferdie med en Midnankis Tjenare som han mig medgaff til Zaros, mitt andra Folek och Bagage folade Fohrwagen / then och Midnanki för bättre säterheet, skull medgaff någre Heiduker. Efter halffannan Dags resa och widh Berget Fatra (är en deel aff Berget Carpatus) kom iag på råta Landwägen igen och irådade ther ordinari Posten. Wägen emellan Rounne och berörde Post, lerp ändelångs och med Floden Wagh, en Tract så gryn at påsee, at Härre måtte stå enom å åndan, på wästrä handen war diupa och branta Stranden neder i Floden många pißtar högt: på högre Karpa och höga Klippor / stelfwe Wägen heel sinat. Vidhwer berörde Bergh Fatra war störste möda at komma / effter thet war icke allenast öfwermåtan brant och högt (nembl. en halff Mil wpföre och så diup wmföre igen) wihan thet til medh Zisluppie / så at wi på Händer och Fötter måste trypa ther wpföre / men wsföre ote wi måst på Hæfene.

En Tract wid
Floden Wagh
gryn at påsee.

26. Martij. Wihi en liiten Stad Rosenberga stett iagh efterrådelse at och Palatinus Vagariz Comes Franciscus Vesselini war ifrån Morau wbruten at gå til Wien / thesföre iagh migh skynbade at komma then Dren förbi / ther han skulle komma på min Wagh / som war tre mil thet ifrån / inlades också at iagh honom iniet möte. Men i thet stället möte migh widh en Flect Hybe til 16. st. Polackar aff Lubomirskis folkie / hwilke wiste berätta thet han war på Wägen och skulle strax thet efter föllia: Altså togh iagh Hw och en Wn Laufenberg och reste iniet fram til Posten: / thet mig elliest hade borde blifwa Ratten öfwer / hwilket war en mil bättre fram / på thet han således förbi resa måtte och migh iniet möta / hwilket och stedd. Wihi berörde Wn bleff iagh stilla til Klockan 12. om Ratten och reste så i möteret fram til näste Posten wthi en Flect Luchyna, hwilken war Polnisch / och en stodh at vndwiska / effter Posten bodde thet wthi / hos hwilken iagh skulle hafwa Hästar: thesföre iagh oet passade then tiden at alla säfwe / kom och både wi och rådan så at migh iniet bleff warse mera än Postmästaren allena: hwilken fuller war arg negh til at wsfåga både ett och annat / om wi wore Gesandter eller om the Swänske Gesanterne som wänades snari skulle komma / med myckit annat som honom söga angick / rühödh och igenom alla handa

Postmästarens i Luchyna: effter posthanden om ett och annat.

Handa artighet at hålla och byte några Tijmar / föremåbande v. vägenheten aff Wägen. hwilken i måndret icke war godh til at riida / tilbudandes hwar wij til Solens Bygung wille forto wa / at låna och sin Wagn (som han ellicst ingen vthan sine Järdes Besände medh plågade beuåna) för mera bekwämligheet skull. Men efter iagh nogsampt mådte honom mera förordnat at inhåmpra kundskap / och hafwa Stalchheet vnder thenne sin gedwelligheet / alst iackade iagh honom för Tilboder; och at stadsåsta honom i Treon ther iagh wore en Ridpman / tegh iagh fram någre par Knuswar och bödd honom til köps / hwar aff han och aldies rätade i then mening / och committerade migh ähfullige Åhrenden at beställa å h sig vthi Eperies, och hånpra honom swar wad min återresa. Strax vthan för thenne Byghn bleff Gamoiske medh then Turkiske Chausen som war hoos Kongl. May: it vthi Preussen aff Polackarna näst tillförende tagen.

Martius.

Strax här hoos bleff Gamoiske aff Polackarna näst tillförende tagen.

När iagh war kommen til Leutsch / som är en aff the 6. Ty Re Fri Städer vthi Ungren / vnderkøb iagh migh innet wuidare at continuera Posten / efter på then Wägen wore ähfullige Polacke Slott och stumne Städer / ther man plågade hållanoga efterstrågan och isband them Staden Wolwar / ther Åhrei tilförende Polackarna hade anhållit några Wagnar för Chur Sarens Afgesandter / hwilken til Siebenburgen förskickat war: vthan tegh här en Wagn och reste en par mil på wänstre handen / vthär en Deal som fallas Wolffsgrun / aff then Jahra ther plågar wara aff Rössware / hwilke som andre Dlswar the Resande anfälla.

27. Martii. Leutsch en at the 6. Ty Re Fri Städer vthi Ungren på samre wäg ähfullige Polacke Slott och stumne Städer.

Til Staden Leutsch anköm iagh fuller flackan 9. om morgonen / men efter iagh icke kunde få någon fordenkap / nödgades iagh blifwa ther stilla then dagen / hwilket fuller kom migh wad til må: o / efter iagh aff thet riidande med Posten allaredo war beswen så redit / at iagh icke war måhug at hysa min Foot öfwer nåden Erd. Kel vthan nihelp aff Håndren; m iagh the treune förre Daqarna habetridit Matt och Dag / och så incommod at när iagh hade haffe Stegnglen en mil på Foten / måste iagh then andra milen föra hene i handen / så at then som innet wore aff ondt / han riide i Ruaren någre dagar med Posten / och hafwe icke egen Sadel och Eng.

Beskrifligt at tydlat Ungren.

Midnanski hade gisrou migh adressé til Judicem Civitatis vthi Leutsch / hwilkens Befordran iagh bruka skulle hwar ther behöndes: men när iagh honom ansötte om Fordenkap / gaff han stackor swar / sade sigh icke wara stort Midnanski obliget ad at han för hans skull

Midnanski adressé för wia til Judicem Civitatis i Leutsch.

Martius.

Sattade Mig.
undat af Ladis-
cis Rakotze
Svart.

måtte sätta sig vthi eswenyr / efter han hade rått hos Palatinum vthi For oamst / för thet han ähret tilförende hade forhulvit några affskade aff Koningen i Sverige (menandes Herr Sternbach och Wellma) hvilte likväl hade Konserens Pass; therfore måtte iagh sielf wisse huru iagh blefwe befordrat / han kunde sig icke thet vthi blanda för misstracka full. Vthaff thetta hans svar och at iagh maen Jehrman kunde förstå at söra mig / togh iagh misstracka at thet således skulle vara stimplat / til at obligera mig gå med Posten på the berörde Polniske Orter / eller ock at hålla mig så länge yppe til thet the hade fått advisera sig om min närwarelse. Allså relovera de iagh mig at taga Midnanskis Vnger medh mig / och gå til foot vthur Staden til the näste Vnar / thet wijs hade fått lera of Håstar / eller och gått aldeles til Staden Cibin syra miß thet ifrån / och lämna the wenne aff mitt Gold i Herberget qwar / lista som iagh hade gått i Staden til Gåst. Men rått som iagh war nitredt at taga min Packa (vthi hvilken iagh mina Bress och Ordres hade) på Ryssen / så kom then ene aff mitt Gold och berättade sig hafva fått en

28. Martii.

Zaros ett Slott
och Stad fur-
sten Rakotzi at
hans Grenet a-
dillao samfält
Middrigt.

Bondewagn med 4. Håstar. Thet satte wijs of om morgonen vthi liffningen vppå / och gingo fort berörde wågh til Cibin, hvilken iagh en wijs ifrån Zaros, ett Slott och Stad som Fursten Rakotzi och hans Grenet Ladislaus samfält tilkommer. Och efter berörde Ladislaus, som thet måstebels pågår residera, war Catholik och thet Konserliga Partier affectionerad / sann iagh rådeligt at sända thet Vngerste Midnanskis Dienare förvth / at förnimma huru thet förwiste / om och Ladislaus Rakotzi war hemma eller en / och kreff medh honom Furstens Amyman Martino Halapi til om min närwarelse / och at han skulle hålla thet dolt (och gaff iagh mig icke annat vth för honom du för en Officerare som iagh tilförende förmått / icke helier wiste thet Vngerste Midnanskis Dienare annat) och mig på thet hastigste wijsare förskaffa. Thenna min Vthitackade måtte mig laen en haft miß vthom Staden / wisse berätta thet äfven samma moment antom berörde Ladislaus Rakotzi, och hade medh sig Episcopum Cracoviensem med 40. andre Polniske aff Adel / förhenkull blef iagh hållande vthi en Daal / til mörkret / och reste således in i Staden; Och om morgonen bitida för Dager fort igen åth Zaros Parak, så at hwarcken Ladislaus Rakotzi eller någon aff Palackarna blefwe mig warse. Vthi thet Martii

29. Martii.

Skarm om Nat-
tast aff Hugarer

läger som iagh här emellan vthi en Bondebbyn hade / Gårte be-
nämnd / hade iagh om Natten ett alarm. i thet 5. stycken Hugarer /
hwilke

Martius.

hville hade fått kundskap/ at någre wore å vägen / hade oss efterjag-
gatt i mening at finna något byte: men efter iagh allaredo war indra-
gen fört än the antommo/ rede the hela Martien aff och an förbit mitt
Gönster/ ropade och berättade sig om the och skulle binda till at anfalla
oss vihi Julei. Men efter the förnummo oss vara väl berädrde (m i
från Zaros hade mig Amymannen medgifvit 4. Heiduter medh
längebofar/ kommo och 4. andre Kiöpmän samma Affiken anloge-
ra ther vihi Herberaet/ hvilke medh theas Gölle wore til 10. Pers-
soner starke:) alls änderstodo the sig innet at begynna/ vihan rede e-
mot morgonen theas vågh igen. Naah war måst befinnbar ther
öfver/ at iagh tänkte them vara aff Pälackarna i Zaros vhsände
at hämta kundskap/ eller aff then Yngeste Cansleren Georgio Ze-
loptzini, hvilken sig rå vihi Casou vpphöll/ allenast en liden mil ifrån
berörde Dyn: Men sed an iagh förmam rått hrad thei war för Parui/
och hade iagh them icke stort/ vihan reste om morgonen butida fott til
Zaros Patak. När iagh iust antom/ var Praelectus Michael Inzedi in-
tet iustådes/ måste alls förtöfva ther til hans antomst/ tre Dagat.

Zaros Patak:

Ebetta Gotz Zaros Patak höver Jurstens Georgii Rakozis Gru-
moder Catharina Loranphi til/ ligger midh Floden Bodrak / haf-
ter ett luter när Stort och Stadh såmmeligen besäftigat. Lagenheten
är vishöfvermåttan skön både til Situation och infomst / ligger strart
midh then namynfulla Staden Tokai, ther som the bästa Vijn
i hele Ungern växer. När nämligen midh Tokai, mödes Floden Ti-
biscus och Bodrak, blage vishöfvermåttan fisterika / och hrad Gist
ther tages (som är soft mångehanda slagh) är öfvermåttan stor
och seer. När tages aldrigh mera i sänder vthur Varnet än thet
man til ett måål årnar toka / thet öfriga släppes tillbakas igen / m
the dro viffe at fånga honom / när och huru mycket the begära. När
ffikar och hvar man som the vill / han må hafva egendom ther eller
en Stogh år här til nödtöfss. en. Hvete / (m vihi hela Ungern
och Sieckburgen sås sego annat än Hvete) Åter och Ång öfver-
flödige / Vindbärg sammaledes / Jacht och Jugel mera än vpra nå-
gon Dr. h i Ungern / m the fläre och rorda Heidonum Jälet st. a
här til / ther som är stor mckenheit aff allhande Villoråd och
Weidwärel : Men all sådant wanneröras bland the re Jolcker /
och statts hoos i hem innet högre än en druck stark: Yngest Vijn /
Prui-löt och the hoos seer Jälet / thesöre halla the Vijn in deliens-
och seer man the sådana bepar Strein och Dyr / som vihi Tyfland
Sarchiortar til någre Tusende vihi en beep

Tokai en namn-
fullig Stad /
ther bättre Vn-
gersk Vijn vä-
xer.

Tibiscus och
Bodrak fisterika
te Floden.

All landjens
fruchtbarhet
wanneröras aff
Intygatane.
Vijn in de-
licius.

Aprilis.

The 4. Huf-
vudsfloder i llin-
gera.
Tokaigs öter.
liante Westfliff-
ning.

The 3. Aprilis reste jag ifrån Zaros Patak på Tokaig och thet
öfwer Floden Tibiscum. Tokaig ligger widh Floden Tibiscum, thet och
Bodrak lita vithi samana Flod exonererar, är en aff the 4. Hufvudsflo-
der vithi Ungern / som äre Savus, Dravus, Danubius och Tibiscus: men
vithi godheet och storlet näst Danubium. Slottet ligger på then Vb-
den som är emellan både Floderne: Besättningen är Siebenburgisch/
men vithi Staden är Besättningen halff Keyserst / och halff Sieben-
burgisch. Staden är hyppen vithan någon Besättning / allenast med
förden aff Situationen försedd / ty på ene sidan löper Floden Tibiscus,
på then andre är han omgiffen med mycket höge och brante Wiinberg/
hvilke allenast lämna vithi Stranden en smal tättomst / på både än-
darne af Staden. Thesse Wiinberg hafva vngesehr 3 mil vti circumfe-
rencen, hvilka producera thet vithi Polen / så wd. betände Dnaerste
Totamer Wiin. Och bellagade thesse Inmånare mycket Polens velt-
for: effter the nu inier kunde blifwa aff med thetas Wiin / vithan hade
alle thetas Källare thet aff fulla / och icke mera något rum / hwat the
thet tilkommande lätta skulle. Migh wiistest vithi thesse Berg aff de-
le stycken aff halff ander Tunneland Swenske / widh Pass / som på gga
sällas för 30. 20. å 15 tusende Güllen / för then såredeles egenkap /
som the hade at gifwa bättre Wiin än the andra / som äge näst hoos
them / hwilke kommer dels aff Jordmonnen / dels aff situationen, så
som the äre wände emot morgon- och middag Solen. Här kan iagh
icke låta onöndt / thet maner the vithi Ungern hafwa at förwähra
theras Slodh och Wiin / nemligen the gräfwä vnder Jorden Gro-
par / thet the theras Wiin och Sådth vithi förwähra / roete aff inge an-
dre Källrar eller Spanmälsbodar / således äre alle thetas Gator och
snart sagt halff wälten vndergraffne. Vithi thesse Gropar är Säden så
wål förwarat at hon 10. och flere år förwäran någon Kaka conserveras.

Duru Sådth och
Wijn icke waras
i Ungern.

Vinnigheet aff
Fogel.

Heidones eller
Heiduter.

Wid Tokaig satte jag mig vithi öfwer Floden Tibiscum, och reste
igenom Comitatus Zaboleensem och Biloriensem, en Tract aff 3.
Dagresfer i längden / och til 7. Vngerste mil i Bredden / ideligt slätt
Fält / thet man icke skal finna en Buske. Och effter thet ibland är
nogh Morast / så är thet en sådan öfwerflöd aff Tranor / Willstaf /
Drapper / Änder och annan små Fugla the nästan bedäcka Jorden /
och singa i så stora hopar såsom anna Moln. Harar äre och thet i stor
myckenheet / thet al godh Äterjord och Gräsmarck / hwilken the för
Femta Kull iuter måge göda. Istället aff Wedh bränna Inwånar-
ne Rödor / hwilken växer i Morasten. Vithi thesse Comitatus bo
ideliga Heidones, thet är Heiduter / hörande vnder Fursten aff Sie-
ben-

Aprilis.

Bensburgen äre widh 40 Tusende vñhi Taal / och boe vñhi store Vinar
 hvilka the sanna Skidder til 1000. 2000. å 4000 familier vñhi en Vñ;
 the äre frue för alle Niblagor och Tunga / allenast Obligerade wid Fur-
 stens Bpud at tidna i Kriag / så the medh tre / fyra och flere Drän-
 gar udna the äre fördeelde vñhi Regement / doch så at hwar och en
 sådan Stadh gör ett Regiment / hwilken har sin Öfwerste / kallas aff
 th. m. Capitaneus och alla Regimenterne oliska i / tal / thesse hawta
 öfwer sig en General / hwilken widh then Tiden war Baccus Gabor.
 Theras Röring består aff Bockap och Hästar / thesse så the wille.
 Bockapen kēres såsom hoos of / allenast at hant går vñhe Winter och
 Somar / och Kallswarna fölla alid Keor / som hoos of Jolan Stoder.

Theras Röring
 består aff Bock-
 ap och Hästar.

Thet är notabelt at vñhi hele Vñgeren / besmynerigen på thenne
 Tracten / alt in til Varadin / synes ingen Bockap aff annat Hår än
 Oliesjårga både Orar och Rör / Kallswarne äre alle röde / men när
 the blifwa äldre så the sanna Jårgan. Thet är inre sällsampr at en Hei-
 do såljer om året 2. och 300 st. Orar / hvilka Vñgerne Rödpmån op-
 tidpa och sedan vñhi Italien och Österritte försålla. Ven Daagres
 sa ifrån Varadin in Comitatu Bichoriens restte iagh igenom en Stadh
 Debrens, hwilken thurumli han ligger vñhi thenne Tracten / boos ther
 Håfwäl inge Heidones, allenast är ther 1000 aff them nit feriagde i
 Qwarier / ny thenne Staden är en Friistadh / består aff Børgerskap
 och Handel med Turkiske Bahrer / contribuera Turken / Konungen
 aff Vñgeren och Transylvano; Alls aff them alid i Kriagindh niu-
 ter neutralitet. Thenne Staden är aff inre mera notabel än aff D-
 reentligheet / ny ther är en continuelig Dunge Puss Niböfwer For-
 get är lagde en Kassebroo ther man öfwer går och rider / then sem går
 ther bredewidh / sunter nidh i Dreenligheien / hwilken the ock så inre
 tin dista / så at the alla sine Dörar och Lufor ther medh bestyfa i sta-
 den för målnung. Medan iagh igenom thesse Comitatus restte / bliff
 iagh aff Heidonibus convoyerad / hwilke widh hwar Stadh emweria-
 des ochwero medh theras Copier och Fahnor stofferade / så at the
 länge ifrån iagh vñh sem hade en Stipendioua Committiah til mōdes.
 Vñhi Varadin bleff iagh ock aff Capitaneo Francisco Gyulei wål vñd-
 kungen och tracterat.

Debrens ena
 Friistad.

no-abel aff D-
 reentligheet.

Hwar med Dö-
 rar och Lufor te
 stalle för Mål-
 ning bestyfts.

Then 9. April. emot Affronen kom iagh til Clausenburg vñhi
 Siebenburgen / och war fulket then unge Förförinnan med then Vñ-
 ge Förförin / men hade adeles inga aff Ministis Principis hoos sig
 allenast Hoffmästar / en slätter man; Alls bleff iagh medh ingen
 Wicannier inhämpat; Doch bestickade Förförinnan migh andre mor-
 goner

9. April. Claus-
 enburg i Sie-
 benburgen.

Aprilis.

genen i mitt Herberge och låt beneventera mig/ enstflade at iagh eff-
ter hennes åstundan icke hade funnat blifwit vindsfängen/ begärte iag
wille hafwa några dagar ålamod til thes then ädre Jöfstinan/ then
regerande Jurstens Frunoder och med henne Locumtenens ankomme.
Iagh swarade thet på effter som thet sig nient.

17. Aprilis:
Äldre Jurstin-
nan ankommen.

Then 11. ankom then ädre Jöfstinan. Locumtenens Achatius
Bardzai, samt några andre ministri. Widh På en Ejima sedan hon
war ankommen/ sånde hon treanne aff Adel til mig/ och låt göra mig
ett tiemuzit Complement och tilbuda mig Audience thet följande Da-
gen: hwilken således afflopp.

12. Aprilis.
Audienzen med
the Ceremo-
nier.

Then 12. April. klackan 7. om morgonen ankommo treenne
Jörfstens Sareter med 6. Hästar för mitt Herberge/ med en stor
hoop Drabanter/ kallad aff them Catnaker, samt en hoop Laoueyer
slädde vthi Ungarik Liben, Nembl Jähestens Pelhar. Stallmästa-
ren gick med en Kälpp: handen för Wagnen/ och en aff Jurstens mi-
nistris Sebeci Feiens. (som ähret tilförendo war Jurstens Affstälader
til Kongl. Mar: ut/ och bleff vthi then Rencomten widh Warka sän-
gen) afhämplade mig. Vthi Slottet stodo ifrån Porten och til
Trappan thet iag vpsiggh på bägge sidor om Wagnen Jörfstinnans
Guardie med Feinböhor/ hönste the höllo på Årlarne och icke fram
för sig som hoos och är brukelig/ när man står vthi Parade. Wid
Trappan mötte migh bägge Jurstinnornes Marschaller/ förde mig
in igenom trenne Gemat/ (hwilke wore fulle aff allehanda Ständ-
Personer som wore komne til at vpmachta) in til the ädre Jurstinnan
Carhatina Lorantphi, hwilken migh mötte mitt vppå Golswei. Iagh
afflade emot henne Kongl. Mar: s Helsing med ett tiemuzit Com-
plement vppå Latin. När iag hade lychnat mitt Zaal/ blefwe the an-
dre alle tyfse/ sågo först hwar på annan, sedan begynte the disputera
hwar som swara skulle/ in ingen aff them war noghsamt måhuggh
thet latinske Språket. Ed the thet med en god halff tierdebels Ejima til-
brachte hade/ måste endeligen Jurstinnan sielf swara på Ungerska/
och hennes Marschall tollade thet vppå Enka så godt han kunde.
Sedan begärte Jurstinnan at tala wid migh à parte/ togo altså både
hennes och mitt Jolct Afftråde: blefwe allenast thet inne Locumtenens
Principis. Achatius Bardzai en Consiliarius och Marschallen. Thet på
sattes en Steol äth Jurstinnan och en äth mig/ och sedan hon hade
talt ett och annat angående Jörfstens Rakorzis Interesse widh Porta,
och migh thet med många Ord recommenderat, iagh och thet til v
behörigat sått swarat/ togh iagh affträd ifrån henne/ gick sådan vthi
eff

ett annat Gemäl till then Unqa Jurskman och then Unqa Jörsten Rakotzi Ferens i. e. Franciscus Racotzi, aflade sammaledes hos them Konigl. May: & Nådning / och öfvergaff henne Konigl. May: & Brev som iagh hade af Jursken Georgio Racotzi, sedan beledsagades iagh på röde såt neder i Staden igen vthi mitt Herberge. Ifrån Clausenburg skreff iagh till Kemningens i Frantske Ambassadeur medh Potten Mont. De la Haye, med Beedran han min ankomst till hos Viziren tillkänna gifwa / och endstättet ifrån Konigl. May: it iagh inga Skäncker medförde. Sällande Dagen reste then äldre Jörskman till Zaros Porak / och iag i fölle med Locumtenente till Albam Juliam. Han bewillte mig så i någon som vthi Weissenburg all Heshighet och beserdran / var vthi sine Diskurser heel rationabel och skänkt iagh / hade ibland Ungernerne opinion at vara en godh Scidar / Men vthaff alle the Begrar iagh vngår / var han then bäste och humaneste / ther the andre i gemeen äre Bondehögskridige / orentlige / och grovte i seder och alt theras Comportement, förachtandes andre / mer skattandes emot theras egne Bonde- och Swinnachtige Seder och Leuwerne; förmena när the hafwa Döns / Gåst / Hwiltet och ther til starkt Ungersk Wiin (hwilket the fuga mera än dricka vthur leda gmena Sten och Trädrus / the ther icke allenast hafwa smala Hallar vthan och aff allehanda orentligheter tillstoppad.) så hafwa the then største wällust i Widen. Man skal förthen skull icke finna på nådens Verd chura förnåhm han är / något Sölsstopp eller Glas myckli mindre Teentallit / vthan swarta leda T. d. Lauritar / hwilka mer skuras vthan hwar Ottonde dagh / allenast slås Wenen ther aff och iägges så slunge för en igen.

När iagh kom emot Albam Juliam, bleff iagh vthaff 4. Compagnie Nyttare vndfängen och in til mitt Herberge beledsagat. Swad thetne Staden widkommer / så är fuller hernes namn ibland ok sterc / men vthi sielfwe ögnestener är hon alt för slätt / så at man wäl må såna quod minuat prælentia famam. Ther är vthi hela Staden icke en åhrligit Hws vndanagandes Jörstens / the andra äre idelige små Koffen / och Jörstrenast hinna / som och öfwer al: i Siebenburgen brutas hos Adel och Dadel.

Sedan iagh vthi Weissenburg hade Konigl. May: it vnderbåniast tillkristwit / och afftal giorde med Locumtenente om Corref. ondentien, reste iagh then 17. April sådan på the Sarske Städerne och Vranne / ibland hwilke woro the förnåmste Hermanstadt och Erenstadt. Bisöfwer alt hwar iag hos Sayerne logerade / bleff iagh wäl

Sareff till Frantske Amb. liad. til Portam.

23. Aprilis.

Ungernerne set er vntstwes. emen.

Alba Julia

16. April. aduie til Konigl. May.

Hermanstadt och Erenstadt the förnåmste vnt. Sarske Städer

Aprilis.

En Stogssai-
denvald i mull
lagd med Rade-
breer.

Hög Wersa-
sa Valenier i
sån Sickenbur-
gen.

Sager i Sie-
ckenburgen

Unnehafwa the
kast. Orther.

Tronias nu på
thet högsta.

Ständerne i
Ungern.

undfången / och medh all willigheet och sågnad maderad : Ehu-
run Al Wägen thes förut an war beströfflig / både aff Berg / Wam
och Beer. Eärdeles måste iag öfwer en Stogh heter Saldenvald ; sto-
ra mull / theenne hela Wägen war laad med Rastebreer / effter han
thes förut an war beströfflig / och kom äfren så then Diägenheten the
till / at för thet myckna Regnet skull war Snöen smält aff the höga
Bergen som stika Valachiet ifrån Sickenburgen / och Breerne
månastades ochlune så at wi innet vthan såra kunde komma fram ;
och hwar icke Watten hmrade / så war Wägen så sant / at iag ha-
de 10. Håstar för Wagnen och kom ännu näpp igen igenom.

Huruledes these Sager äre först vñ Sickenburgen inkomne och erhållit
theras privilegier, effter thet är vñ Ehrniforne förmålt / allst går iag
thet nu här förbi / förmålande thetta allenast / at såsom the innehafwa
the höste och fruch bareste Orter vñ Landet / äre och medh flere Pri-
villegier försedde / allst seer them såsom i sådant fall hända plågar / at
the vñ stori Åfrund hoos Ungreerne äre råfade biffwa aff them tron-
te på thet högsta. Och ehuru Järsterne för är the komma til Re-
gementer / måste löfwa at maintainera them tridh thetas privilegier ; Så
går litwål thet med innet så noga til. Eärdeles klaga the hårde vñs-
wer theenne nu regerande Georgio Rakotzi, at han gått them närmare
än någon tillförende / sefer igenom allshanda prætexter at pråssa vñst
them thet en Wñ / thet en Hñs / och alla the som resa i Landet / them
måste the hålla frij med Jordenkap / Herberge och förtäring / thet in-
gen aff the andre Landens Inwånare sådant är vñbertestat. I-
bland annat hafwa the aff ålder hafit / thet ingen har mått tidra nå-
got Orre i thetas Städer / som icke har varit en Sare : thetta sötes nu
at affkastas vnder then prætexit a vñ en Landdå hafwa the andra
Inwånare Ständerne beslutt at när en Wñger både wårdet för en sådant
Sars som sålt wore / så skulle Sagerne wara förbundne thet at emot-
taaa / eller Sällnaren skulle mista Huset för innet / och thet til gifwa
så myckit penningar / som then andra bödh. Thetta såna the / är
beslutt aff the inwånare Ständerne såsom äre Nobilitas och Seculi, the-
före måste the gålla / såsom aff the måste Ständerne belemat är / os-
achtat thet tridie Ständer såsom Sagerne / til hwilkas prætudicium thet
länder / hwar en hafwa varit närwarande eller thet sammest. Wñctu
ammat sådant påbördas them / så at thet seer nåstan vñ som skulle thetas
Friheet med tiden falla särdeles effter the ibland sig icke hafwa mån-
ge förståndige / vñan äre alle tilhova ensaldige. Wñad Ungreerne
angår / så skulle the innet hållre se / an at Sagerne woro vñhur Landet

vñhota-

vihrotade / ther the lifswål hade större orsål at bestynda och slæta
 them. En hwad som innes i Siebenburgen excolerar, thet är aff Sa-
 xerne / thet öfrige är mera Barbaries.

Aprilis.

Nermanstadi är inom Wuren then störste och bäst bygde af Sax-
 Ståderne. Cronstadi then fastaste och ther wihi the störste Berger
 städer / och måge kallas Bestyndare aff Saxernes Friheet: in the idag
 ga sig hårdt ut therföre / och göra the ther underfundem förplummet och
 icke med the maner som them borde / såsom the och hafwa en gång slängt
 Fursten vut theras Stad / at ther han war in enor Stadsperten måste
 han draga tilbaks igen / hwilket them lifswål sedan miet wål be-
 kom. Cronstadi är wihaft sin Situation norabel, / in han ligger wiht
 Walachiske Brenken / rymd en Orth som gifwer thet anseende så-
 som wore thet ett Land för sig selft: in thet är ett lågt Land / såsom
 the Preussiske Werderne / på alla sidor ifrån thet andre medh höga
 Berg Ruder / och wihi ingen deel liit thet öfrige aff Transylvania;
 hafwer och sin särdeles namn / Nembl. Wurn Land / ther wihi lig-
 ga treton store Saxiske March Flecker / tunna passia för Lagom
 Städer / som alle höra under Cronstadi: är ett ståteliqt fruchtbare
 Land / men icke större än at man thet nästan kan öfwersee / in thet
 är inter Tråd / ingen Backa som wihsichten hindrar. Ther igenom
 fluter en Eß heter Barta på Latin Buncia. Cronstadi har tre inmytt
 store Förfstäder / wihi then ene boo Walacher / i then andra Saxe /
 then tredje Ungrar. Här måste iagh dröna tre Daagar til at equi-
 pera migh med Hästar och annan nödierste. Medan iagh fördes-
 wade / antom en Furstens Courier ifrån Constantinopel, hwilken iagh
 lifswål miet siel tala medh / wihan han hölt sig vndan / på thet iagh
 icke skulle wihsråga honom Transylvani utstånd in Porta, hwilket migh
 lifswål hade borde weta / som för thetas skull måst skulle resa ut.
 Men så misfirogen är theme Nationen, at thet iagh til ingen annan
 något godt försee / plåga och medh ingen Confidance, eller göra nå-
 gen något godt wmdare än thet lünder them selft til Gagn.

Nermanstadi.

Cronstadi belä-
 gen med Walachiske Brenken.Har 3. store
 Förfstäder.

Then 23 April reste iagh i sällskap med Furstens Rakorzis
 Gesandier ifrån Cronstadi wihsfwer the Walachiske Beragen in wihi
 Valachiet, och antom then 26. til Targowitscho / Furstens aff Wa-
 lachiet Residentz Stad / kom wihsfwer Bergen medh stor medo
 för myktenheet aff Enö / men medh fagra wihsfwer Gleden Domb-
 vitzza, wihsfwer hwilken thet streket som iagh kom äre inae Proer /
 och löper så frofot emellan Bergen / at man måste nåra Gånar öf-
 wer heime / blifwer och så hastigt medh Wam wpsylt / efter som Enen
 Ecc ij aff

23. Aprilis.

Targowitscho
 Furstens aff
 Valachiet Res-
 identz Stad

Aprilis. aff Bergen halligare eller långsammare (smått) at ther han then ene stunden är begyrdan at rida öfver så stöder han then andre stunden öfver alla bräddar; Effter som när wi om morgonen först begynte resa öfver henne / war hon in:et jumerliken dyp: m:n innan klockan 8. om morgonen skulle Wagnerne och Håstarne så godt som sinna. efftersom och en then Zingertse Befandens Dienare snart hade medh Håst och allo ther vhi drunknat. Wi lene of medh Bergskrefverne fram huru wi kunde: brutande både Händer och Fötter til hys / och låte Wagnarna stå sut äfwenry; innan aftonen blef han of så stor: at på 14. Dagar ingen mera kunde komma then Wägen.

Beskrifning på
han för Staden.

The stänste
Turske Håstar

Audience hoos
mjett.

En stänste bren för Targovico lät Gursken sin Karer / med 6. st. Köne Turske Håstar bespänd / mörma m:n / och ther hoos 200 aff Adal til Håst heel mál stofferade / sampt wiid Pash 30. Compagnie Kontare / hvilket alt gaaf anseende af en lagom Armee. han war och stofft ther hos of änd så länge som hans Marschall och Secretarius mig hade beneven: terat: Ordet förde hans Secretärer vppå Latin När såg man the Köne Turske Håstar / Officerare vhi slädd på allehanda sår: somliga vhi Pangar / andre vhi Leopard / Panther. och hela Tigershudar / andre med flere brofotte Wingar / såsom Örnvingar / och ett forl aff Pippor och Herpulator / ty the hwarcent Bagern / Balachier eller Turtier weta til at bruka Trompetter / således blef iagh ledazat vhi mitt Herberge. Then sökande Dagen hade iagh hoos enstien Audience, hvilket utgick med rättmätigh Pompe, sådan som Konal. May: Höghet och then respect han thar til baar / so deade. Widd Audienceen war en stor myckenhet Golt / måst aff 2 del / somlige vhi Sabel och Hockus Kiordlar slädd / Island annor war ther of theras Erkebiskop utslädd. Audience Sah en war slädd med Damasth och Glas öfster vhi: ther alle the andre Waten iagh gekt igenom / som wero 8. eller 9 / wero ofslädd och medh Pappers Bönster. Gursken mötte mahnite vppå Golt / och sedan iagh medh ett tienligt Complement hade gith: hen in Konal. May: 8 Wandgenhet och Håfning utslädd / förde han migh fram ther som w:nne Stolar wore satte: ther han på then ene och iagh på then andre of nedersate. Men effter en fere samptal och effterfrågan aff Konal. May: 8 utslädd / alet iagh på ha: 8 beadrän med henom hans Kommar: ther iagh förre swade ett var Tuniar / och måste för alla henom förleppt aff the Palmiske Wändet / hwarvthöfwer han tse alle / måst fattade stor förnöjelse vhan och förundran. Sedan hånade

han

Aprilis.

han vppå migh en Casian aff Gullendut / hwilken när iagh migh wä-
grad e i emonaa / sade han ther wara effter Landjens sabb / ther i-
genom man sin Wälskolligheet på ther högfäberwaade ; Allså måste
iagh taga emot honom ; feet ther på i samma Process neder til mitt Her-
berge igen vthi hans Karet / hwilken 6. skönare Turkiske Hästar dro-
go / än the then på förre dagen

Then följande Dagen hade iagh äarna welat förändra min
Kesa / men bleff aff Fursten vpprehållen / hwilken mig bødch til Mälndy-
then han vthi sin Trädgård anställt hade. När iagh med hans Wagn
kom til Trädgårdz Verten / mötte migh ther 5. Marktacker med Söf-
stoskar / Nändren / Fursten self mötte mig vthi Dören aff sitt Lusthus /
ther Wortet war dufat. Drans för Lusthuset stode hans minsk och Hoffs
Folck med någre Compagnie Nytt Fotsold. Så snart iagh war inkom-
men / förde han mig til Wortz / ther han och iaa sätte på tweine vphöade
Stolar; Siebenburgische Gesandten sattes på en Ordinarie Vänsk. W.
på Wortet stodo allenast 4. Söfft Saar / men Zickaren wero aff Järn.
När wi således hade en liten stund sittit och talat widh / bars then en-
dre Maten in / så sattes til Wortz the aff mitt föllie / som widh mitt
Werd plågade äta / sampt Furstens egne förnämste minnith. Framst
war alid på 4. å 6. Söfftat anwänt / och för Fursten och migh bru-
kades Söfft Zallitar / men ther öfrige aff Wortet / Een ; sielwe
Maren war elkest wdl och smateliqen tillagad ; bars continueligen i
från Beammelsen til Endan aff Mälnden så och så nytt vp. När
Stälarne druckes / så dracks Turkiske Kersarens först / men liksom
effter ferejānaen stode endistillan aff Fursten ; thernäst Kengl. M. &
skäl hwilken Fursten drack vthur weime Glas / ther han Turkiske
Kersarens allenast med en druckthade ; Sedan druckes Furstens
Rakotzis, Cmelnicis, Furstens aff Moldaviens Stölar. Wid hwat skäl
forlades med allhandas Speel / Harper / Fedler / Pipor / Trummor /
Pulor och allhandas andre Turkiske Instrument vther hwat andre.
När Furstens egen Stäl dracks / hwilken iagh näst effter Cmelnicis
begynte) aff hans minnith, lades ro Hyende på Gölswat ther Fursten
satt / ut ginae the som drucko / ifrån Wortet och föllie in så och in så
på trå på Hyenden / och sedan the hade vthdruckit / kuste the Furstens
Hand / qörondes honom en lyckönskan / sate siagh se an theras min-
nith. När vthi Mälnden bars fram för Dören aff Fursten ut weime
flere Wörnar / som wero aff hans Fägare skum / hwilka han self
gaff en Hand full Aprer til Druckspenning ar. Enast en dult uice
war en ligit Zält för them som willia ta en afftröde och när Secciteraren

Mälndy hans
Trädgård.

Stälordning.

Ecc iii

Klar

Aprilis.

Kungligh från
Gursten

Kungligh en gång til then ändan stodh vp ifrån Worbet / vndfinge ha-
nom star trevne Marschalter medh theras Sölffstafrar / förde
honem med floor process til berörde Tält / och blefwo stående för Dö-
ren til thes han kom ther vthi igen / så stodh en nitred; med Handsat / och
sedan han sigh tvänat / förde berörde Marschalter honem in igen.
Måltiden varade ifrån Kloock in half Elftwa til 7. om Aftonen / så
lagh togh vthaff Gursten mitt Affredh / widh hwilket han migh icke
mindre Hörligheet tesmoignerade än widh sielfwe Måltiden; tog mig
trevne gånger i samn och tyste / låt sedan medh sin Wagn föra migh
til mitt logement och beledsaga aff alt sitt Hoffolk sampt alle Musican-
terne. Vthöfwer Måltiden contetherade han med många ord sin de-
votion och veneration emot R. M. it och thes actioner, önskade thet
Valachiet låge Sverige så när som Siebenburgen / så happades han
ther hans Wiltor kulle vara bättre; önskade och at han kunde nå aff
Kongl. Man: it then Naden / at så för sine penningar wärfwa sigh
500 Svenske Soldater. Andre Morgonen sände han migh i ge-
nom sin Stallmästare en skärligh Gångare / och låt beledsaga migh ett
snick på vägen med några Compagnie Ryttare / hwilket ock stredde på
alle Orther ther iagh nåtades någon Stad; at migh misre och beled-
sagade några Compagnie til Håst.

Valachiet ett l-
bland the bästa
Provincier i Eu-
ropa.

Valachiet är aff Situation och Naturens Gæddet til at skatta i-
bland the bästa Provincier aff Europa. Jordmonnen är vthöfwer
måttion bårande / så at Invånarne miet behöfwa sigh mycket bemöda
at bruta theras Åter / Ty när the allen. aff Karra. Hweteformer så dunpt
i Jorden at thet är betäckt / så bår hon floor rymnigheet. Thet bästa
aff Landet är obngt och aldeles öde / allenast vthmedh Bergen booo In-
wånarne / på thet the måge wara aff Bergskrefserne beskyddade emot
Tartarnes och Turkens insall. Wite vthi Landet är lideligh slät Salt;
ther man icke skal finna en Högh så floor som en Tufwa / och effter
Jorden är obrutat / gifwer hon rymnigheet aff Eckerog / som ligger
hår och ther såsom Holmar vthi en Siö. Vthmed Donauen är then
måste Cultur aff åter / Bete är öfwer alt til öfwerfödh; J. K. it til
nödrorffren; Wijn / Honing / Wax / Salt rymnigt; Saupte Gull
och Sölffstreck: men aff Rådshoga at Turken icke skal så beqärese
ther til / törs ingen the bruta; vthur Jorden släp ock Beet; alle han-
da Jacht och Fogel så mycket som en kan åstunda. Gursten kan hafwa
vthur Valachia til 6 å 700 Tusend Rixdaler åhrliken ordinarie inkomst;
Extraordinarie Plagor kan han miet påläggia Undersåterne vran the-
ras geba villia / så at then måttion Valacherne äre frjare än Moeda-

Widh Donau
then måste cul-
tur aff åter.Gurstens År.
lige Inkomst aff
Valachiet.

VCTAC

verne, hvilte theas Jēste kan skatta effter egen willia. Then Kēs
fande sinnet iher ma inbegriplighet in vithmed Landvodaarne Kal
man på några Daagtesfor icke sinna någon Bry/ vithan reidh hvarie
2. mill are bygde små Rūstte nor med Palm tætte / iher vith ligger en
Saar Rūn/ vith: her for skiles then Kēsande hvad han til Ordet
tar fruar/ Maat icke han föra med sig. Inwānarne vith Landet
serdeles Ådelens/ are fuller til anseende reacter/ hēslighe och bēdāghe
Gelece / men innet beherrat/ ostattigt och särdeles enot sine Furstar
vproriske. Mathias Voivoda sem il em vith 40. år hade trall reger
rat och med sådan manighet en ot Turkens Moll arbernes/ Kassafers
nes och Zarternes dāstulige infall för fruarat / måste på sin höga Ål
der theas fördelighet erfara hvarken han icke vithan floor afven
nyt kunde dāmpa. Thenne nårvarande Constantinus Sorban har i
genom Furstens aff Ebenburgen utbielp dāmpat theas vpror och
blifven stadfast i sin standdiner. Har nåst för min anseelse igen ne
delat vithan för Staden Targovitz 30000 rebellanter aff
sine Rottare hviltes Luftruden 100000 saute på Statat rundt omkring
Staden. Fursten måste stadigt hålla Krigsfolet på Grengens emot
Turkens Gebiet / ul at hindra theas strömande/ för hvarfet han
innet är sater / elurumål han afsvor Turken en steer Contribution, 300
Duslar som gör 150000 Riksdaler / han hade förbehåll liggiande
vith Rē 2600 Man/ vith Bēila 6000/ och vith Wadival 4000
som förvarade Grengerne.

Aprilis.

Inwānarne
humour.

Pror dāmpet
aff nårvarande
Constantinus
Sorban.

Then 28. April kom iagh til Donauen / geent emot en Stadh
vith Silistria Drector eller Silitra reidh namn / ther Valachiet aff berör
de Slodh villes tithen Turket / ther lāt iagh med Färlor sanna mig vith
diner Wanner / och saute seken vith Christenheten in vith Turket /
bleff ther inlogerat vithett lītet lītigt Riste / effter sem ther inge bāt
tre Hres moro vith hvilte Graker bedde. Jaah bleff aff 4. Corapa
gnie Furstens Husarer convoyerad med frugande Janta til Stranden.
Jēllande Dagen hāmprades iagh til audience hos Bassa Silistritz,
hvilken i thenne Stadh residerade / och är en aff the 7 Vizirer, heter
Melech Achmet Bassa / tassas Melech iher di Engell / therföre at han är
aff en så reacter skarnad; han har Sultan D marz Dotter / then
ne nu regerande Kēsarens Farbrors Dotter til Husfru. När
iagh var kommen til hang Seraglio stādade Chausen sem migh förde /
och villet iagh skulle vithan för Porten stiga vithaff Hāsten: hviltes
effter iagh icke fan noqsampt til Kongl. Man: h. Hedet / reidh iagh in
på Borg-gården in til Trappan hvaräst migh mötte nenne Capuci
Bass.

28. Aprilis.

Uttur CORP.
SIEN H.C.
IEN ILLA.
HSEL.

1. Maj.
Audience hos
Bassa Silistritz.

Ceremonierna

Majus.

Bass, thet är öfwerste Janitor, med Söl. Skatrar / the miah förde igenom en skat. Skat / til Dören aff Audience Salen / thet anmodades iagh at afläggia minn Wärla hwilken iagh wägarade / och efter Bassan igenom minn ächthet. Duddh stodh thet vppå / sade iagh ännu eligen miah aldeles intet wara si. nad at afläggia henne / hwar man miah och minn Herberge ähwarnt hade / hade iagh kanfsee beqrundat miah til hans beqrund: men vhan för hans Dör at iagh na henne aff / war hwar den manceeligt eller Kongl. Maj: k min nadigste Herres h. abbet iutimligt; Thet til med wore iagh intet egenteligen til honom skat ar vhan til Turtike Kersaren; wille han nagh icke admittira på thet sät han wore så wtan förtiening aff minn Herres respect, så hade iagh intet oralt med honom. När han thet hörde / bleff iagh ännu eligen iutferd vhi Audience Salen / hwilken war öfwerbredd medh sköne Tappeter och Hwende iagde vithmed Wäggarne: Minn vhi Salen stodo wemte Stolar gent emot hwar andra / vppå en sate iagh miah: Thet med kom Bassan vhit sin Sammar / och efter föregängen Hållning / hwilken bestod alienast vhi en Döck / sate wi oss på hwar sin Stool. I förjonne hölt han sligh råmmeltgen hård både med Ord och ächthet: men när han sligh thet iagh sådant intet ackade / v. shan gaff honom på alle sine intast ienliqit svar / beaynte han blifwa midare / wände sig om til en Emir aff Mahomets Stedh ingar / som sattet lute i n. ke strän honom / och sade på Turtika: Thet är intet Under thet man talar om the Swenske / at the äro Soldater / see på then thet Dure / huru dringit han talar; beaynte sedan at skämta medh migh / frågade hwil iagh icke lät wära Stidagget? Lät hämra Cafe, och lärde migh huru iagh kulle dricka thet förvthan at brensna miah / badh miah och at iagh andra Dagen för min Affresa wille ä. ra Widdagimål tid med honom Sedan lät han hängia öfwer migh en Castan aff Guldendut / som hoos them skattas för en särdeles Herder / Thermed togh iagh Affsed och redh vhi mitt Herberge igen / bleff sedan aff hans Speelindn / Caputzier, Pager, Kockar ic. han fött hwille alle iag måste gifwa Penningar til Cafe som the thet nämna.

2. Maj.
Måste hoos
Balia Stidagget.

Andre daan bleff iagh hämpraad til Widdagimåltid til honom / hwilken aflery på tillande sät. Bassan sliet med then Effendi aff Mahomets familie såte på Golswee vhi hwar sitt Hörn fram i Sahlen / mit vppå Golswee stodo 4. lilla stantne Stolar / en hwille mit vhi och the tree omring. När iagh intom / fördes iagh til ber. de Stolar at sätta migh / och efter then hwila war then samre som iagh förre dagen widdh Audencen hade suttit vppå / seelles liket / at iagh

Majus

iagh migh icke rå igen hade satt på then samma / men effter han stodh
 mitt vith / kom han migh suspect före ; alltså walde iaah en aff the
 andra / och när thet kom omkring / bleff then hwi:ta wåre Word. När
 iagh migh neder / att / kom och Bassan och satte sig på then andra So-
 len / på then tredje sattes Transylvani Gesandier then tilförende näm-
 de Effendi satte sig på Gulsfret hoos Bassan, en annan Aga på Guls-
 wet på hans andre sida; the m:d kom Taffeldäckaren / bredde på
 wåre Knä ett brottor duffis Handfælde så långt at thet räckte rundt
 omkring; sedan bredde han vith en rund duffis Duut med tryckte blom-
 mer / hwilken icke allenast breddes öfwer then Stolen som stodh mitt
 vith / och tiente för Word / vithan och öfwer wåra Knä ; straxt fölle
 Turtar på Knä en bakom hwar Person / och hölle medh bägge Hån-
 derne Duten fast til på Riborne; så höff Taffeldäckaren rundt omkring
 på Duten Brödh som war runt / ovale och bakat vith heet Afta (ty på
 the Örtene brukas iniet Ugnar; vithan / emor thet man skal äta görs
 en Degh färdigh / aff hwilken bakas en Kaka / och skänes vppå Feid-
 staden i Städ:stenen som är rensforat; thet på öfes sedan en skoor hög
 heet Akemoria vtaff hwilken Brödet bakas / men huru godt och häls-
 osampt thet skal wara / är lätt til at döma) thet på lade han på samma
 Duf för hwar Person en hand full Träskedar smärre och större / iag
 betom på min deel 6 stycken. Sedan satte han på Solen / som skul-
 le wara Wordet / ett wiid och flart Zeensaat / såsom ett Handsaat / vppå
 hwilket fastades för hwar och en tre gröna Gräs; hwilka woro bitte /
 men som föregaffs Magen hälsosamme / och thet hoos en listen Por-
 selins Skål med Salat vith; sedan sattes mitt vppå thetta Wordet
 ett saat med stett Rötter kallat Cabal, vithaff hwilket the növe med Zim-
 gerändarne hwar sin bit ; men för migh fastade Bassan på Brädden af
 thet stora Zeensaat eller Zeenbordet (ty the bruka inge andre Taff-
 rikar) ett stycke / och länne mig sin Knuff. När aff theme Nåren två
 eller tre bitar war ätit / sattes i thet ställe ett annat / och thetta togs
 bort; således continuerades med meer än 40. saat effter hwar andra /
 ibland hwilka woro årskällige wälsmatande Rätter / men och många
 slags Bakelser och Wällingar med Yoning allagade; hwilka iniet woro
 ro angenäme. När Ruff medh Rödseppa och småll Fetet kotade
 fram sattes / sattes och strax för hwar och en en skål med gäsin Mjölk /
 hwilken the blandade ihop med samma Ruffgröt och äto honom således;
 berörde Rätt kallas hoos them Pilou, hålles för en aff the bästa / ty
 Ruff är Turtarnes bästa Maat. Confectet bestod aff insyniad S: ucht.
 Effter Måluden frambars Wain och Smål til Händren ; Thet på

Huru Brödh
tilredes.Riff är Turtar
nes bästa Maat.

D b b

drucko

Majus.

Affstedsfrån
Balkan.

drucke till Café; sedan måste man tvätta Händern och Ansichten med Rosenwatten; Sedst hoswo the öfwer Huswudet på hwar och en ett storre rödt Tutuin/ och rötte och Ansichten fullt med allehanda trälluch-
torde Rösorvärdet / ther medh war Wälkuden ändat! The oft mitt
Fölle sat nedre på Belfwer i en ring och äthe. Efter något tere
Daal med wälk i oak iag Affstied ifrån hemom och reste så straxt fort;
Men gade then Döskan at ett par musketterott vithom Staden skalp
iagh med Wagnen och tröskade så min wänstre Foot och Been / at
iagh på tre W-fer iwer tuade längre komma än man baar migh.
Med thinn Othänhet reste iagh liksom fort / in thet war inastä-
des nå tot tillfälle at fördröwa någon Dag; således war Landet aff Tur-
karnes marcher vitharmat; Wij kommo mångestades ther wij icke sin-
ge till på the ringaste til maar; så at største Besvärer war til at stilla
Hungern på dem aff mitt fölle.

4. Malt.

Vetus Byzant-
ium.på Berget ru-
dera aff gamle
Murar och in-
murade stora
Jernringar.

Then tredje Dagen sedan iagh reste ifrån Silistria midh påß
1. mil på andra sidan en Stadh heter Schumna / är en Högd vppå
hvilken Vetus Byzantium (effter Turkarnes saga) skal hafwa legat /
och skal tillförande Pontus Euxinus hafwa flutit ther in til (hvilken
liksom nu icke nåkas then Oren på många mil/en heller se ther något
annar Watten vithan allenast en Daal aff lågt och slätt Jätt til en stor
Bidd) Samt är thet at vppå Berget synes rudera aff gamla Murar
och inmurade stora Jernringar / vithi hvilte the mena at Estiepp
och Stauer siag hafwa flit. Kan fuller hafwa warit en Stadh /
men at thet skulle hafwa varit Byzantium eller Pontus Euxinus skulle
hafwa flutit ther til är så litet som mycket annar Fabelvärde som Tur-
karnes berättat. Then tredje the omring heter Dobraczia, består
måst aff Ryttarehög / kallas aff them Timar.

5. Malt.
Berget izmus
aff en Ridsware
kallat Noak.

Then 4. Dagen reste iagh öfwer Berget Hamun, kallas aff
Jumänarne Noak, aff en medeligh Ridsware Noak Bela, som mitt
vithi Berget skal hafwa bodt / och giordt Turken medh sin Ridsware store
affbrådt: Ther hans Slott har varit/håller sigh nu en Turck alidh
vpre / som för the Resande slår på Trumma / slunger om berörde
Noak en Wijsa och wiiser rudera aff Slottet / är waan at så therföre
några Afprar. Thesse Bergen äre en Dagaresa at fara öfwer mycket
brante höge och elat wägar öftrå för ridsware / hvilke sig öf och til Que i
tabli wisse / men terde inter grippa och ann / vran salverade sigh i Sto-
gen; Then Turktiske Chiaulen som iagh medh migh hade stödt efter
them men säfångt. The stilla och Bulgariam minorem ifrån majori,
och löpa ifrån Ponto Euxino til Macedonien all sembnhège / ther dela
the

Majus.

the sigh/ och omsätta lista som med två Armar Macedoniam och Graeciam. Sedan wi woro komne öfwer thesse Væren/ hade wi måst låmba och slå Marck/ så långt som Bulgaria räckte/ kosteligt land som en Trädgård/ vithi Årarne växte öfwer all Grægis/ Diomål/ Tulliraner och andra pretieuse Drer och Soelblemer; Wille Scharabador seltes icke heller/ vithan låge 30 å 40 thop widh Wågen. Wi hade allenast emenne beswärlige Stogar ther emellan och Constantinopel, en wid namn Faki, lång en dagresa/ mid hwilfens Andaloopp ett Wägn/ hwilket stide Bulgariam majorem och Romaniam ifrån hwat andre; Then andre Stogaen heter Deblenikowk, i. e. Dives Sylva, är och en Dagresa lång/ och liager ett par små Dagresor ifrån Constantinopel. Vithi bägge thesse Stogar hålla sich Rönware byr/ som vinder slugande Janor marcherade både til Håst och Foot/ hade i thenne sidste Stogaen två Dagar för min Ankomst/ anstalt ett sällskap aff Turkar 30 Man starkt/ ther aff thiall Ragit 12 the andra hufwa sigh knapt salverat, hwilke mötte oss och wiste berätta huru thesses Resa war gånge; the sagade att them låge vithi Channen vithi en Stad Sarai, ther wi och togo Mantåger och kommo then följande Dagen vithan Rada öfwer berörde Stogh/ dock convoyerade aff Turkar.

Och efter iagh nu war så när Constantinopel ankommen/ skände iagh en Exprelle in i Staden/ notificerade igenom the Ringers the ther Residerande ministrene/ then store Viziren min närwärelse/ skreff och framstekte Ambassadeuren til/ och erkundigade mig om ett och annat som nödwändig syntes; Jagh bleff så länge vithi en Plack Kutziukeck Mese tree Tijmars Resa ifrån Constantinopel/ Tist vithi kommit til mig the Siebenburgische ministri, medh hwilke iagh öfwerlade huruledes iagh inresa skulle/ och skodde the på följande sätt.

Then 14. Kl. 6. om morgonen reste iagh ifrån ofwanberörde Kutziukeck Mese. På hufwa Wågen ther emellan och Staden/ mötte mich the Siebenburgische Oratores, och hade medh sigh en wäl stofferad Håst för mig til at rida uppå: men efter iagh för min Foot skull inret funde rida/ alså iagh föra Håsten näst för min Wagn/ vithi hwilken iagh self oot; så min Wänerste Commisarius medh 2. sine Drengier. Widh thei brutelige ställe som är ett godt stycke vithjör Staden/ vndfing mig på Kaysarens Wägnar en Turkisk Aga eller Officerar widh namn Ali Aga, som hade hoos sig 24 Chiausier til Håst/ och förde mig således in vithi Staden til mitt Herberge/ medh then Process som ther är brutelig; Menibl. främst rede berörde 24. Chiausier, effier them Ali Aga, alena; näst honom the Siebenburgische

Emenne beswärlige Stogar här emellan och Constantinopel.

Kutziukeck Mese en Plack 13 Tijmars Resa ifrån Constantinopel.

14. Maj.

Intog til Constantinopel.

Ddd ij

ministri,

Majus.

Logementet
förordnat af Vi-
ziren.

15. Maj.

Beneventering
af the främman-
de i Constanti-
nopol warande
ministres.

ministri och theras Fjellie; ther på fördes aff wenne Stalldrängar then Håsten iagh skulle haiva ridit; så Wagnen her iag satt wihi beskrand medh 6. Håstar/ hwilken iag hade til låns aff then Sienckburgsche Residenten; effter Wagnen följade 6. aff mitt egit fjellie til Håst; ther på minn Herwagn medh 4. Håstar beskrand. Mitt logement war aff Viziren förordnat/ och ther wihi wenne Camrar på Turtisk sätt inculerade/ med Zaperer på Goltswet/ wihmet Wäggarne brefore Hnenden; wore och effter wårt sätt med sluttard. Word och Wäncklar/ hwilke hoos Turtarne ellist interdre brukelige.

Så snart iagh war inkommen wihi Herderget/ kommo Fransöcke Ambassadeurens betiente/ hwilke han hade sandt wrem Staden til at möta migh/ men the hade tagit en annan Wägh och migh felat. Så snart the wore berta/ ankommo Engelsche Ambassadeurens Secreterare och Fjellie til at beneventera migh/ och effter Secreteraren beqynnte inläta sigh något wotidhstrigt med migh i tahl/ begynnte min Chiaus til förargas ther öfwer/ sade thet wara emot bruket at iagh the främman- de Gesandterne skulle lära tala med mig/ för än iag hade haft Audienca hoos Viziren. Iag aflade thet igen på bäste sättet/ medh förmån/ thet hoos the Ebissne Potentatis ministret war thetta så brukelig/ och råfnas them för en ohöfveligheet som thet skulle försumma; ther til handlades wihi sådane rencontres inter reelt wthan allenast Hållning/ och skulle han sigh särdeles inter formalisera wthöfwer thet som aff bågge Exortors ministres skedde/ in the med Kongl. Maj: it skedowihen sketstrict förbindelse/ at emellan them inter war något särstilt; wore och alla tre Portæ så förtroane Wänner/ at han inter med skäl kunde kasta på them någon Wistanda/ såsom the thet inter mindre på ränckte/ än hwad som lände til Portæ disavantage. med thetta gaff han sigh tilfreds. Effter Middagsmåltijden kommo then Kensefliche Residentens affstiftade til at complementera migh; men en Spahi som war migh för en Portenär uordinat/ wistte aff them så at the inter slupps in/ doch mig owetterligen; stratt thet effter antem Holländske Residentens Wihstiftade i samme Åhrende/ hwilken och hade blifwit affstift / hwat tag thet icke i ridh erfari och förstemmit. Andre Daen resaluterade iagh berörde ministros igenom mine wihstiftade/ och enstallade hoos then Kensefliche exclusionen/ hwilken migh åter sedan doch medh bättre Succell bestiftade. Wihi Constantinopelär manerligu/ emot thet bruk som ellist är wihi Christenheten/ at nembl. the ministri aff loco först bestifta then in antomne/ gistra och Residentibus titulum Illustrissimi. och wihi Visiterne tradera hwarandra medh Contect och

16. Maj.
Resolution
hos berörde mi-
nistres.

Wit

W'n : doch är itheras Conuersation icke frimterligen / in the lesra
hett retired och see hwar annan sällan / chunwål itheras Herrar äre
Wänner.

Majus.

Then 17. Maji hade iagh hoos then store Viziren Cépnyli Mehe-
met Passa, audience, hwilken churun å iagh gärna hade welat ån på
någre Dagar ryfskuta för min Didaenheet skull aff min Feot ; Så
effter itherwar Pingstagen / trån, delstidål Viziren så hårdt ither på
at iagh icke nåde någon enderllan. Then Eiebenburgische Ge-
sandsdien begärte och ither iagh wöde göra beghinnelsen / och Wäsendet
incaminera, på ither Viziren som war en hårtig Man icke måne wi-
giuna all sin Violence på honom. Förtogade allså migh om Mor-
gonen klockan halff 8. vithur mitt Herberge til Håst / neder til Stran-
den / ither iagh migh satte i Wåth och rotte til then Hamnen som lig-
ger näst hoos Kysarens Seraglio. Heier Bas Cap, ither satte iag mig
åther til Håst / hwilken iagh hade til låhus aff then Eiebenburgische
Residenten; reth så til Vizirens hws / som lågh ett godt stncke urån
Watten. Fråmst redh min Chiaus allena / på honom selgde halff-
parten aff mitt fölle två ochtred til foot / på them mina Janizarer,
klædde wihi itheras habit, Rembl. en högh Wessa aff Elg Hudh
borderad en trår Hard högt med Quil / och fram för Mannan een
Stöld aff sörgnle Sillwer två awarteer högh / wihi Handen en stor
Spanst rörd med en svartwad Ellensens Knapp hoos Janizaren gief
min Tolet , Så iagh til Håst; så effter migh resten aff mitt fölle.
Når iagh war kommen til Trappan aff hans Hws / stegh iagh aff
Håsten / låt så gebr som båra migh in wihi ett klädt rum / ither iagh
satt något lijter til thet iag bleff til honom intallat. En the admittera
ingen at han recta må gå inn til them / utan låta en alnjd först något
röfwa ; och är the en särdeles åbra når man blifwer wihi något Waaal
å parte införd the måste så leff at wåntat Förmater eller Försuqum.

27. Maji.
Audience hoos
Viziren.

Processen.

Wihi Vizirens Audience Enqu wero satte treuine Siolar /
en liken hertum åth honom och åth miab en Fransösk Kamistool aff
röde Sammet / iagh fördes ut in aff Chiaus Passi, och i thet iag war
inkommen / som och så Viziren thet in vithur sin Sammar / och sat-
te och så neder på hwar sin Stool ämt emot hwar andra ; så begynte
han strax tala reth min Tolet / och spröta min iagh hade satt then
Dirckon wihi min Feot och tesmoignerade thet ctwer sin compassion.
Ther på gjorde iagh honom på Kongl. Man : å wågnar ett rönigitt
Complement och Håfning / öfwerqifwande honom Kongl. Man : å
Wress : han tog thet emot med Veneration och lefwerade thet Cam-
leren

Vizirens Aus-
dience Stuga.

Majus.

Vizirens Frå-
gor om ett och
annat.

Svar ther på.

leren som fallas hoos them Reiz Effendi. Sedan talte iagh in gene-
rali om sielwre Årendet / och effter iagh Specialia Commissionis medh
theras motiver hade skriffeligen författat på Turfiska / refererade
iagh mig i thet öfrige ther vppå / och öfvergaff samma Skriff-
tillika medh Versionen aff sielwra Brevwet. At iagh thet skriff-
teligen maffi stedd aff thesse Orsaker : 1. At Tokarne inre så
noga följa ens Ordesätt / vthan bruka aningen andre Ord /
eller låga något til aff sitt eget / hwilket vthi en sådan
granlagat materie som themne kunde stada. 2. Åre och Turfarne
sielff alldörmykt distraherade / så at the Saken aff Discus icke sam-
taga. 3. Åre the impatient til at höra länge iagh / vthan hwad he-
them skal talas / måste stee med såd Ord. 4. Sid ock så widh så-
dane publicke Audiencer åfkillige Spioner aff the främmande ministris.
5. At och hoos them manerligt / at gifwa skriffeligen in / ja ock så
at Viziren sielff / sagt han är på Slottet hoos Kensaren / agerar han
medh honom skriffeligen och talas sällan widh. När iag således
Skriffen öfvergiffwit begynte Viziren fråga 1. Huru Kongl. Maj:tt
mådde. 2. Hwar han war. 3. Huru starck Rakozit wore. 4. Om
Vpsättet och intentionen aff thet Conjunctionen. 5. Hwad Städ-
der och Fästningar Kongl. Maj:tt innehade i Polen ; til hwilket
alt iagh behöfveligen swarade. Sedan frågade han om Kongl. M.
hade slagit Fienden sedan som Conjunctionen wore stedd. Iag om-
rörde korteligen the förnämste rencontres som woro tillförende stedd;
men nu effter Conjunctionen wore widh min tijdh inga Husefren-
daction föreluppen / effter Komung Casimir icke hade någon fullkom-
men Krigsmacht hwar med han kunde lefwerera något Slag Ther
på replicerade han / Hwarföre så Kongl. Maj:tt hade sin Armee i
Pohlen effter the icke woro Capable at stå honom emot ? Hwarföre
han icke förer sin Armee tillbaka igen i sitt Land ? Therpå remon-
strerade iagh honom thet förre Åhreg actioner, deditionem Ordinum och
Casimirejectionem, och hurulides igenom Påswens Sämplingar
ther på war fölgt Polackernes Eedz och tilsämlses brott. Ålså nu
Kongl. Maj:tt wore i Arbete thesse Rebeller at straffa / förfölja
och bringa in Raison. Berättade sedan huru igenom Påswens
bearbetande Pohlen hade gjort alliance medh Rossen och bewillat thet
hans Son skulle blifwa Komung i Polen. Ther til swarade han
medh stor alteration, thet låra Polackerne aldrig samtycka ; han
talte och åthskilligt annat i samma materie som här skulle blifwa för
widhlyffigt at vprepa. Elliest vndfick han / talte och duntterade mig
med

med stor Hæfsligheet / hvilkten alle nårvarande medh Jærendran
vriego efter han gjorde aldeles emot sin wohne / sem trar at gifwa
alle stræbere och stackore swar. Efter Conferencen eswerhängde
han migh en Kiortel / gaff och minn Gøldt hwar sin / ther medh wi
sem andre W. H. Prestes marcherade aff iagen och boro Kiortiarne
til Hæsten / ther lade iagh honom aff. Dår iagh war kommen vith
om ther ytterste Porten aff Vizirens Seraglio vith på Gatan / rådde
min Chiaus med en annan aff Vizirens bevente / sem bestode Drick-
peren naar min Hæst færdte / at han sleggh på theras Hæstar några
slagh efter hwar annan / så at både Turkarne medh sampt theras
Hæstar boro omf. illi Gatan / och theras hvitza Turbauer millade
långe fram åth Gatan : men til Hæla fæll min Chiaus som war en
gammat och tung Man på then andra Turken fæll allsmaen skada.
Men then andra bleff så framad at honom lepp W. lød vithur Dår
och éren / och andre dagen bleff han død. Vithast thetta bleff i för-
stenne ett Jæpe / men sedan togs thet för ett särdeles omen (essersom
thenne Nationen är eswermåttten superstitious) at then Swenske Hæst
vith ett Slagh hade slagit neder iwenne Turkar. Efter sem the och
thessidvithan draga för the Swenske en stor apprehension, och fin-
na vith theras Prophetier thet theras Råte skal igenom then Ner-
ländste Nationens Anfall everteras, sem fram bårre vidare skal för-
måhlas.

Then 19. Maj som war tredie Pinaesdagh / hade iagh hoos
Kensers SULTAN MEHENET audience. hvilkten på fælliande sätt
afflopp : Om morgenen når Kl war 3. begaff iagh mig ifrån mitt
logemente til W. H. til then eswanberörde hanm reidh Seraglien.
ther min Hæst stod för mig / vith på hvilkten iagh mig satte / och redh
med fællande Process til Kensers Seraglio : 1. Nede iwenne Chiau-
ter. 2. Residens Transylvaniz och en Secret. Transylv. Jacobus Hanzani.
3. Legatus Trans. Tordai Ferens allena (ty then Siebenburgische Aff-
stickade hade sêtt tilstånd at bruka thenne Egenheren til at minna så
mycket större ådra / hvilkten thet han hade för sig selff haffte Audi-
ence, honom inter hade blifwit waderfahren) 4. redh iagh allena. 5.
Efter migh min fællte til fot / hvilkten bestod aff wid på 40. Per-
soner / ty til the mina adjungerade sig en stor hoop aff Fransiske
Ambassadeurs Gøldt sampt andre particular Fransiske Kiøpmån /
hvilkte thet gjorde dels på min begården. dels aff egen Curiositet. Vith
the thenne Ordning redh iagh in iagenom then færlste Børsgården aff
Seraglien til then andra Porten / ther sleggh iagh aff Hæsten / wid en
vphøgd

Majus.
Vizirens hu-
manitet.

N.B.

Turkernes Pro-
phetier om then
Nerländste Na-
tion.

19. Maj.
Audience hoos
Kenseren.

Processen.

Færlste Børsg-
gården.

sin högste Hånd; och hwar han gick förbi / stodo alla vp och med ett
diuvt beifande venererade Zedlen. Efter thetta bleff iagh vthi
samme Gemak ther Viziren iatt / inforbrader til Måltid / med hvil-
ken tilgick på thette sättet : Vthi stället aff Viziren (hvilken iagh
absenterade thesfore at han sagtade) satt en af the 7. Viziren, Jusuf
Passa; ginc enot honom sattes en rödh Sammen Stol / vppå hvil-
ken iagh mizh sattes; på wänstret sidan hoos mizh then Siebenbur-
gische Gesandten ; Ther på tom Zafeldikaren / satte emellan öf en
luten sirlant Stol / och på honom först ett flätt och rundt Säckflätt /
midt som ett store Handfart / hvilken war Borden bredde Daken så
ther på / gick sedan med Måltiden til som hoos Passan aff Silistien,
hwar på iag mig refererar. Sen sådana Borden woro i thet Matet /
ett milt för Gaswelten ther iagh widh satt medh berörde Vizir, ett
hwardera Hörner aff Gaswelten / widh hvilka sate vthi högre Gasfen
Achmet Passa allena / som och war en Vizir ; vthi wänstret Hörner
stoenne Judices Afie & Europe, kallad Cadi les Kieri, yrhaff hwille
enihera alrid then måste tagas som bliswer Musli ; på wänstret si-
dan aff Matet satt til Borden Nilanski Mustafa Passa, hoos hwilken
spisades Transilvani Residens och Secretarius, medh stoenne aff milt
Zolck ; på högre sidan aff Matet satt Thefanius supremus (käl-
las Testerdar) och är en Passa, hoos honom satt Secretaren Kims-
gen och en annan aff milt Zolck ; The andra aff milt sätte blefwe
vthe i ett annat rum spisade. Thenne Måltiden gick så tyst til / att icke
ett Ord taltes / innet hördes något Slammer / vthan the som ten-
te / boro Maten aff och til med godh Ordre och stillheet ; Ja och alle
the som ther woro sato som vthugane Belären och höllo ögonen ned
för sig / aff orsak at Reysaren stelft stodh vper i Taket och sågh och til
igenom ett Glasfönster / thesfore ingen widh Liffstraff torde seer vpp ;
allenaft luppen en hoop Chiauler til the andre Borden och låto afstora
sigh Matet / somblige i Taat / somblige i Händren och små Säcklar
som the boro hoos sigh / lade Säppor / Moos / stekt och smit vnder
hwarat annat vthan åchstillnad ; Ty Turkarne hålla för ett Teckn
aff grandesse, nite sådana gå hoos the och smaruga. Nite Målti-
den war ändat och Borden bortagne / tom then store Viziren in
och satte sigh hoos mizh i ställe aff Jusuf Passa (hvilken widh then
andres ankomst rödt vthur wägen som hade man kastat honom vns-
dan / vthi sådan Veneration är then store Viziren,) talte något om
milt tilstånd med wänlige Ord och åchsmor / sedan begerte han wsi
wille gå til rodt Orth igen / och bereda öf til Audiencen. Ther med

Ecc

togh

Majm.
Mustaf i Vizir.
rens Gual.

Gick til att
at icke ett Ord
taltes eller hö-
des något slamm-
mer.

Vthi hwar ve-
neration Vizir
ren är.

Maajus.

tegh iaah affråde. Och när iaah war kommen til mitt förre rum igen / blif Maah och them iaah hade med mig öfwerhängde länge Kiortlar aff Wellendufs sådane som hoos them äre brufelige. Något ther efter / sedan then store Viziren och trenne andre Vizirer woro först öfwergåingne / blif iag införd til Turtiske Kersaren.

Kersarens rum
til public. Au-
dience.

Nummet iher kan pågåde affwa public Audience (heter Divan Hane.) är lyf och mäckt / och går med tw Trappsteg neder i Jerden; han sielf sat uppå een Tron en Ån ifrån Goltwet uphögd / hade Fera Pelare medh en Kappa ofwan och nedan / innan enfring lörd medh aflänge Hynden / sagh nästan wi som en Brandst Sång; Pelarne wore medh Gull öfwerbragne; Knapparne med flera Demantene besatte Hynden och Kappan med flera runda Fallerlor öf stickade; Goltwet i Water war öfwerbredd medh rödt Sammet / öfremmanen rufft borderat medh Gull / ihwå wi gingo.

Kersarens Be-
strefwelse.

På thenne Thronen sat Kersaren war en Yngling aff 18. År / svart och aflång i Ansichter / en Physiognomie, som wore han pusillanims och ingenii stupidiös, hade uppå sig en hwit Turbant medh två swarta Keizer Trielar / en på hwardera sidan / hwilke hängde wi- fere / och en brotet Goltwedufs Kiortell; Strax hoos honom stod then store Viziren; wi och andre Wäagen trenne andre Passer, wi theras Wellendufs Kiortlar / hwilke stodo ordrliga som hade ih- waert wi och Wäagen fastspitade; Wihi Förmaker stod Capita en Eunuchus som är Hufwider för alle Kersarens hwitte Eunuchis, och alt thet som Mansolet är wihi hans Seraglio; Item Kikar Aga en Murian och så en Capun, hwilken är öfwer alle the swarte Eunu- chis, som äre 200 / sampt alle the Dumsjot wihi Seraglien. Hoos thesse bägge stodo och några andra hwita och swarta Eunuchi och

Genom Eunu-
chos och Dums-
jar glämer Kers-
aren sine wich-
tigste ordres
med icnande.

Dumbar / hwilke hos Turtiske Kersaren äre mycket i bruk. Igenom them gifwer han all sin wichtigste Order med icnande / för twenne or- sater skil: 1. At then må blifwa föreggar. 2. At han wthan stespiru kan tala hwad han wil. Wi och Dören aff Audience Sin- gum stodo twenne Capuzi Passi medh theras Wellendufs Kiortlar / hwilke togo wihi wihi hwardera Armen och förde wihi in emor Kersaren / ther iag wihi för honom buklade / sedan fördes iag nä- gre steg tillbaka igen / ther the wihi släp; togo så then Sie- benburgische Gesandren / förde honom mit på Goltwet och sloga he- nem fyrfora i Goltwet / förde sådan in moor Dören wihi Wäa- gen igen; således och mit Folk hwar efter annan / och somblige

Reverentz för
Kersaren.

fort

som icke wiste taga sig i acht / slogo the i Galswret så at thet sang w
 til them / ty thet måste gå så hastigt al / och raden war något lång;
 Effter migh skedde then faveur, at 6. aff mine Venner inlädes hwil
 te och alle biesse klädde; så at berörde Capuzi Palli wore dels aff ar
 bere / dels aff ängest så warne at Swetten lopp them wih för Pang
 nan; ty hwar the thet ringaste försende hade begärd / så hade thet
 varit med thet bestått wå then ringaste Kysarens Wack.

Majus.

När nu all röst stilla / aflade iagh wå Samt Kongl. Maj: &
 Håfning och Contestation aff thet Wånstap / thet fortsette iagh kin
 de; och när iagh begynte omröra ocaſionen til thet Håfning
 gen / så migh Viziren i Talet / sade sig thet allareda hafwa be
 rätat Kysaren / at så måste iagh thet medh beſtra. Därefter så
 Kongl. Maj: & Wess wihblå Gullenbut inwektat / hwilket Capuzi
 Palli rogh wihur min Hand och gaff thet Viziren, han lade thet neder
 hoos Kysaren. Så snart theta war stierdt / togo migh berörde
 Capuzi Palli iagen vnder Armerne / och effter en Wuckande för Ken
 saren förde migh wih igen / och gick så fort och satte migh til Håst;
 men måste blifwa hollandes til thet alle Janizarene med thetas Offi
 cerare marcherade migh förbi föråth wih; Sedan redh iagh til Ham
 nen i fjerre Process, thet iagh med Wåh sohr wihdare til mitt loge
 mentre igen.

Håfningens
affstundande i
den Kongl. M.

Dagen effter som iag hade haft hoos Kysaren Audience, lät
 iagh måla migh ann hoos Mutin til at öfvergifwa honom Kongl.
 Maj: & Wess; men han lät endrösta sig / och förordande sig
 wara nyttigen tillkommen (ty han så allena hade varit 8. Dagar
 widh Embetet) altså wille han först sig wih Sakerne informera och
 sedan migh låta advertera. Thetta kunde och fuller eendels wara
 så / ty han war både öförsaren och thet til aff iniet naturligt för
 stånd; men förnämste Orsaken war thet / at effter han wiste migh
 icke hafwa medfördt een trofet Arm / altså war honom säga om: Ah
 ran aff Kongl. Maj: & Wess och Håfning til at göra; Ty thet
 rumål iagh sedan en gång och annan lät öförmåhet påminna ho
 nom / skedde migh liksom ett advertement om någon Audience, ty
 heller sann iagh wara aff Wåden honom Kongl. Maj: & Wess och
 Håfning at obtrudera; håst effter han war aff ingen Credit eller au
 toritet, wihon dependerade servillet aff Viziren, hwilken honom thet
 före tillatt at han stelft stulle så mycket längre i sin Ambere så blifwa.
 Ty när Kysaren någon Vizir wil aflifwa / eller något annat märke
 ligt förändra / rådfrågas allid thet om Mutin såsom then förnäm
 ste thet.

10. Maj
Annat iag hoos
Mutin.

Eee 6

Majus.

ste theas Estrifårde / och gér effra hans Ja-ord eller nelende med sin effra hoos Kersaren / hwilket och såldes Viziren succederat. En wih then Expeditionen sein Viziren emot Venetos hade / gief i förstenne för Turkarne något trögt / altså aff Kersaren wenne gånge årmat at sända Viziren en Corde : men igenom Mustins affskrefande bleff thet båge gångerne tilbakars.

21. Maj.
Beskrifning af
Viziren til then
Swenske Lega-
tion.

Dagen thet efter sände Viziren til mig budh / lät hälsa mig / fråga huru iag mädde / och lät säga mig thet iag stulle wara wid aede med / (theras ordesän de Safadaoln, thet är lustig) Kersaren hade sig på Kongl. Maj: & desiderier wäl förtlarat / och wille han innan han förrest med Aimeen mig til d all Fæder och til Kongl. Maj: & räre wih alt affårda. Jag swarade thet til med ett Complement: och på thet Viziren måtte sakerner rätt wälintaga / och thet han wih thet honom: Kristeligen fördragne Skäl någre dubia hade at movera, kunde blifwa honom förtlarade / samre och iagh så occasion at bringa honom til någon fast Resolution om Tarterne / efter Hani Crimenas Couer war antommen til at notificera thet han Hannus stödh nu sårdig med sin Fæder och wäntade Kersarens ordre hwart han skul stulle wänta / at Courieren måtte så med sig en ordre til Kongl. Maj: & nöre. Altså tilböd iagh mig igenom min Chiaus (om honom icke wore emor) at upwachta honom än en gång för mitt Affsked. Han lät igenom Chiauslen swara mig höstigen / och säga thet iagh Dagen efter wille komma til honom wih Tersana, thet wi så mycket frjare kunde så talas widh / efter wih hane Dns wore alsförmyctli öfwerlopp. Jagh skälte nuh förhenkull in hoos honom widh affine Tijma / thet han / churawal aff Arbittige occupationer öfwerkerat) alle andre affwiiste / midh strax admitterade, så iagh honom (säferi theas Arth är at touchera directt saken wihän någon emgång aff Ord) usporde / om Porta wore sunnad Kongl. Maj: & indubne Wänkap på behörligut sätt at wedertaga. Han swarade thet til höstigen medh Contestation aff reciproque Officier; thet på iagh toucherade thet wenne mig anbefalte Puncter / säferi wih hwilse Fruchten aff berörde Wänkap besodo / och begårade wera hwad Ewar iagh thet wih öfwer stulle förmedla? Han swarade: Medh Pohlen hade Porta länge haft Wänkap / emot hwilken the Pohlen intet handlar med Kongl. Maj: ut stulle Wänkap nu först uprättas / och altså aff Porta icke rätt handlat / thet hen för thame nyje Wänkapen stull: stulle then gamble förkuna / och iustadia thet thetas Undersätare / then nyje Wännen til willia / stulle hielpa at för-

22. Maj.
Pösterligare An-
diene hoos Vi-
siren.

træ.

myctia then gamble. Therpå wiste iagh honom huru Kongl. May: & tilbudne Wårskap icke wore ny/vian aff K. Gustaff Adolph & Sultan Amuratis tillij begynt / aff Dr. Christina continuerad medh gode Officier som hon til Porta Kungshet erwer Imperatorem Romanum præsteradt / och continuerades nu til öfverstödh aff Kongl. May: it Wore alifå thetta icke ett nytt Wårsk / wihan en continus series aff thet gamble och thet intet midare different, än thet Kongl. May: it wille göra then gamble Wårskaren så myckit fastare igenom hwilket Porta herde finna sigh så myckit höare obligerad. Tyer på han swarade: Valla, (thet är en stor Eeh hoos them / så myckit som / Så sant mig Guds hielp) all thetta är förnuffigt / och skulle iagh mig thet på förlåta: thet Porta wihl Öpplighhet och gode Officier emor Kongl. May: it aldrigh skulle sela / och serdeles th. He trenne Kongl. May: & desiderier utspåst göra; lofwade strax skrifwa til Hanum, at han Polackerne en skulle emor Kongl. May: it allstera, och wille efterfråga om Hanus icke nyligen hade slutit medh Muscon någor Förbund / så wille han gifwa honom besallning thet han skulle gå på Nöjen löös. Iagh begärte thet på en skriffeligh Ordre til Hanum, hwillen han lofwade. Sedan talte iagh och i sminnerheet om Transylvano til at hafwa på ale wiffare swar; så bleff han något commoverat, frågade orsaken hwarföre Kongl. May: it thet så högt åskundade? och efter iag wiste hwarföre thenne Conjunctionen höls Porta suspect, deducerade iagh så Orsakerne något wiidlyffigare; wederlade och thetas Misstranckar medh handgrüpelige strål sampt stor protellation, at Kongl. May: & Sinne och Delsia war emor Portam vprichigh / och hade icke then ringeste Tancka emor henne / utan til hennes egen awanrage. Så swor han andre gången samme Eeh / at efter thet så är meent / så skulle thetta icke alenast Transylvano efterlådas / wihan och (hwar thet begärtes) Turkiske Kerskens egne troupper wota Kongl. May: it til uenst; och stöt med thenne lofwen / at Kongl. May: & desideris skulle wihl als defereras / och iagh för hans affresa medh nere så min affdröwing.

Endå Dagar thet efter som war then 25. låt Viziren igenom min Chiaus sända mig / thet mitt recedius wore nu under Händren / och hade han destinerat then niste Önsdag / som war then 27. til mitt Afstedh / efter han then 29. årade resa wihur Etaden i Skare / som war slagit widh på en fjerdeds mil från Etaden / skulle förthen. skull iag hålla mig thet til såndag. När then saade Dagentem / blef iagh listwöl iniet kallat; Alifå låt iagh igenom berörde min

Eco Hj

Chiaus

Majus.

Wårskaren
mellem Porta &
K. Gustaf
Adolphs Tillid
begynt / och aff
Dr. Christina
continuerad.

Transylvan
Interesse an
bragte.

25. Maff.

27. Maff.

Majus.

påminnelse
hos Viziren om
det tillagde Af-
sedh.

Chiaus hoos Viziren fråga Orsaken til thet Besköt / påminnande honom huns tillfärelse / efter nu inza många Dagar mera för hans afresa woro til fals. Han lät swara nugh / at efter han ifrån Silistien och Valachie wördt / thet ifrån Kongl. May: en Legatus Magnus wore på Wägen / så blefwe Afskedet til hans ankomst upskulat. Men efter iagh befructade at sedan Viziren wore kommen til Dardanellerne / skulle han blifwa medh negotier så öfwerhopadt / at han thet o. h. ande sådane ärenden til en tiid skulle tillata sig til Kongl. May: h. prejudicio, emedan thesses numeroer äre för- anderlige och icke länge stå widh en Resolution: vthan fast mera capable at amara allchanda widrige impressioner, efter som the them af the illa affectionerade kunne förebildas; Theßförvthan wäntades dagligen vthur Polen en affickad / hwilken innt stort ställe arbeta til befördran af Kongl. May: h. Interesse; men alldram ist befructade iagh at i Polen igenom någon rencontre eller ellict insäl- lande händelse med Rakorzi skulle någo: förelöpa / hwarigenom thes- se skulle blifwa irrade / och således Kongl. May: h. Interelle tjida nå- gon stööt. Therefore til at försöka om icke mönligit wore at er- hålla Confirmationen på theas Resolution igenom selswe Afskedes för Vizirens afresa / lät iagh än widare söka honom om audience, thet han allaredo war vthi Säger / (in han försöfwade thet vthi otta Dagar.) Men han endstyllade sig / förwändande sine store occu- pationer, och at han hade öfwerdragit wärket Caimakam (som är Vi- zirens Locumtenens, och residerar vthi hans främware i Constantinopel, och regerar hele Staten) hwilken skulle göra migh all Satisfaction, Af så söte iagh strax hoos honom Caimakam Audience, hwilken när han sig emot migh endstyllade / begärte iagh / at iagh äch må- skonne måtte sända Secreteraren Klingan til honom; men han swa- rade thet han icke torde admittera någon främmande eller taga sig af någon ting / medan then store Viziren wore så när tillstädes; så snart han wore borto / skulle han migh advertera: hwilket och Redde / at strax efter Vizirens Upbroth lät han kalla migh. Så iagh emet honom föreligen vprepade hwad iagh tillfärende med Viziren affalt / gjorde honom och berättelse om Kongl. May: h. progresser i Pohlen / sedan han sig emot Fursten Rakorzi conjungerat, hwarom iagh af- wen the Dagarne hade bekommit esterrättelse vraf Resid. Herr Kler. Han Caimakam vndstelt migh höfligen / swarade thet Viziren hadegit nit honom sin Resolution tillåtna / thet alle skulle kee til Kongl. May: h. nöne / anknast dröges medh Afskedet til then andre Af- gickades Antomst.

2. Junij.

Caimakam /
Vizirens Lo-
cumtenens.

2. Junij.
Hoos honom
Audience.

Vthi

Junius.

Hithi thesse Wilfer were the aff. Renal. Men: it might anbe-
 falte Akredenten för Vizirens Affresa brachje. Effter altså under mera tun-
 berherr: hi gæros: rion at man thet allagde Affskeden skulle affwæchja; så
 sätte iag at employera the öfrige Dogarne til Visiter aff the främman-
 denämnder, ty tillförende war aff militien en stor mæfkenhet i Sta-
 den; och lät then siere Vizien wara mæh at icah the Dogarne
 skulle hålla migh inne / på thet iagh igenom theas Insolentier icke
 måtte få någon affront, som han innet kunde hindra. Thersere lde
 iagh thet öfrer kers the Fransiske och Engelske Ambassadeurane
 igenom Secretærens Rådmæn Drögmålet endskälla.

Then Kejsertlige angående wid namnir Simon von Reninge, effter
 han allenaft war thet i wilfer at en Resident, så wänte iag af honom thet
 förste Visiten. Men i sseim emellan Principalerne stofft war slutt ser-
 roende; allså effter han underlät at sätta migh / hölt iagh sammans-
 ledes med Visiten libetars / lät allenaft biswamidh then beskikning
 som widh nam förste Antonsst stelde igenom wårt Telsk. Han
 Residenten stofft skal ellst wara en sticketigh och besteden Man; som
 aff them honom emogs har ett godt Stämnen / är wihi theta Beswet
 wäl liden; effter Hws. Österrist aff theme Viziren icke ringa Credit
 hafwer; dels i anseende aff thet Venetianske Kriget / wihi hwilket
 Turkarne gärna wille wara skilde med reputation; och förthenfull
 förmæna thet igenom Rom: Kejsaren (hwilken han förmænar hafwa
 wihi Christenhetariska autoritet, som han wihi thet Turiske Duster)
 skal kunna imponeras Venetis at göra medh Turken fredh; på the
 conditioner som the sörstlā; eller at them måtte concederas Durch-
 tegh igenom Kejsarens Land wy på Venetianske Ghetteret; För thet
 Treble at wihaft Romerske Kersuren i medter wihi icke måtte nå-
 got renteras emot Portam. För thesse skal full statteres nu aff Porta
 Hws. Österrist; och wihrättar theme Residenten alt hwad han wil
 igenom sin Telsk Paneyotti, som är aff Religion en Giac, men har
 fluderat och af snellhet och förstånd mera än någon Dragoman vil Porta,
 allså aff Viziren mæfkeberedd / så at thet hålles nästan för oracalis
 hwad Paneyotti säger (En ibland thesse Barbaros och Ignorantes, hålles
 een mediocris scientia pro summa sapientia) och förthenfull ha han aff
 Transylvanis, Valachis och Moldavis och många andre pensien, til at
 maintainera theas Harni / när han blir confulerad aff Porta, som eff-
 ta stæer; Men som han tager Penningar aff alla så bedrager han
 them och alla. Thesserristen wäyer hans credit thet aff; at Viziren
 brukar honom at translatera allhandan latinske Bress som komma til
 Por.

Kejsertlige Re-
 sidenten widh
 Porta.

Hws. Österrist-
 tes credit hos
 theme Viziren-

Paneyotti Kejs-
 erl. Residenten
 tens Telsk.

Junius.
Fransiske Am-
bassadeuren.

Portam, ty förvisan honom är ingen Dragoman som förstår Latn.
Then Fransiske Ambassadeuren Monf. Dela Haye, war en gam-
mal M:m emor 80. åhr / hade varit Ambassadeur i 20. åhr / en ca-
pricious Man / som en minutie al realitet och annan respect föredrog /
och för thenne Tiden hoos Viziren intet synnerligen wäl ansedd / ja
och så at min Chiaus på Vizirens ordre mig affskrefte at besöta
honom. Doch lustwål wille iagh icke underlåta / at pålaggia emor
honom min Stridigheet / och alls på then tiden som han sielff
vthnåmde / förfogade mig til honom at gifwa honom en V:it.
Men han lde mig komma inom sin Port vthi Trädgården / och lde
ther sin Secreterare möta mig / medh en Endskyllan lista som han
hade varit opasiggh: men orsaken war thenne / at han fördrö / theriagh
hade för bestt then Engelske Ambassadeuren än honom ; hwat til
hans lustwållingen orsak hade emedan then Engelske 1. hade gifwit mig
then förste V:itren, han intet. 2. War hans Principal i lista för-
tröligheet med Kongl. Maj: tt. 3. Hade then Engelske budit mig
til sig then Dagen til Middagsmåltidh. 4. Hade han samma
Morgonen varit vthi Kongl. Maj: s Åhrende hoos Mustin, och
wille gifwa mig thet swaret / samot skulle följande morgonen gå til
Caimakami samma åhrende och behöfde ther öfwer min Information.
5. Hade iagh gifwit Fransiske Ambassadeuren (effter iagh allaredo
något hört aff hans capricer) Wahlst aff Tiden / anten för eller
effter middagen / och han begärte sielff then Tihnan effter middagen.
Men såsom han thes förrethan lijten affection til Kongl. Maj: tt och
then gemene Saken drog / så brast wid thenne Lagenheten vthi hwad han
förde i Sköden. Ty churwål lag vthur Siebenburgen allaredo he-
nom tilskreff / med begäran han min Antomst til Portam wille notificera,
och ändskylla thet iagh inge presenter medförde / så hade han thet fuller
giordt: men öfwerhån och allerkast en sin Dragoman til Viziren thet om
sände hwat v:öfwer Viziren och (som thes förrethan war en stält och spott
Man) sig icke hitet hade förargat. Thes förrethan när effter min antomst /
om the Åhrenden och Striffriag föredragit / höll Aiaek Divan, (thet är
Consilium generale) och Vizirerne effter hållit Rådslag sats och talte
aff och ann och ibland andra en benemdd Sali Passa, omrörde Kongl.
Maj: tt och hans Valiante actioner, som han the Dagarne tilfören-
de aff mig har hört berättas / och wände sin Taal therhån / at man
iw thenne Lagenheet til at amplectera thet Winkap / icke skulle låta
förbiq: Så beannet Fransiske Ambassadeurens Åldste Tolck Monf.
La Borde, som thet til war subornat at warna them : The skulle
see

see sigh sere för the Swenske; Ty thet wore en sådan Nation (såda-
ne wore hans formalia) när the så så store Doh! at the stäta ett
Finger in / så trängia the sigh effier med hela Kyrren: Polen
hafwa the reda vnderkufmar / så the thet behåda / så så the och store
begärelse til Moldavien och Valachien, och gå fuller på höfdomme a bekas
vithöfver Donaven. Aff Polackerne hafwa 3 fast bätre Gremmar /
therföreder rådeligare thet hielpa Polackerne drifwa the Swenske
thur Polen. Och när tagh then 15 Junii hade inlagten Schiffe
hoos Viziren, vthi hwilken tagh mugh beropade uppå the Alliance
och Wänskap Kongl. May:tt hade medh Franckrike etc. Och
Viziren thet effier lät fråga hoos the Nations ministret, skåde Fran-
sköfke Ambassadeuren sin Tolck / och lät svara Viziren, thet tillförande
hade fuller emillan Swerige och Franckrike worit alliance / men nu
internera; Franckrike wiste nu innet mera vaff Swerige. Ja när
han bleff aff mugh begärach at tala något til then gemene Sakens
faveur, endskådade han sin stundom thet wore förhård / och lita som
hoot / om han skulle nämna thet Kongl. May:tt medh Franckrike
så strikte wore förbunden / at hwad then ene stedde til wille / thet stede
och then andre; Sündem sade han sigh icke kunna oundragera
then Kyserslige Residenten; både ändskällningar aff innet Wårde:
thet emot plågade han continuelig förtrolighet med then Kyserslige
Residenten. Then Polska Internuntium caverade han öfvermar-
ton; och medh ett Ord til påna / war öfverruten vthi alt thet som
Kongl. May:tt och then gemene Saken war til hinder och emot:
War elliest Munkarne alldömycket tilgiffwen och thetas Interesse, en
Man aff outhäyliche intriguer, särdeles för thet Venetianiske wä-
sendet / som han sigh mycket vthi blandat / af Turckarne sleiff
misshäckt och förhatad / sedan the nägre hans Press al Venetianerne
streffne interceptat, och erfart huru många penningar han aff beröde
Republique bestemmit.

Junius.
hans formalia
om Swenske
Nationen.

Then Engelske Ambassadeuren Lord Thomas Bendysse gaff mig
then förste Viren, vthi hwilken han förrehan the multiplicerade con-
testationer, han tillförande igenom sine Västlådade gjorde / medh
många ord allkänna gaff sin Wördrar och Wälmening emot Kongl.
May:tt och then gemene Saken / tilböd sin Willigheet at gå mugh
tilhauda / vthi alt thet som Kongl. May:tt kunde lända til tjenst;
hade widh min förste ankunst kallat ihopa alle Engelske Rikspän
aff Constantinopel, förhållit them hwad Wänkap som emillan
Kongl. May:tt och Protectorerna wore och thet han hade starkt ordre

Engelske Am-
bassadeuren.

Junius.

aff honom at ambassera här widh Hefwer Kongl. May: & Interesse. Alltså effter nu Kongl. May: & affstälade wore antonne / förmanne han them / at the inder skulle underlåta at gifwa Turtarne med hvilka the vrringars / alle the Impressioner som tiente til Kongl. May: & avantage och then gemene Eatens befordran; han giff och i Person på nam begäran til Caimakam, til Mustin, til Bostanci Passi och andre sine Bekände / och föredrogh them the Stidi som til Eatens tiente; Dels en Summa / han underlåter inder til at bemäta alt thet i siffrer wärdet som aff en allierad och Wärm stödh til at afstunda / och thet icke alienast i begynnelsen: v: han all then Tiden som iag för Kongl. May: & Tienst skul i Constantinopel fördröwa måste; han är elkest en Man aff stor Hefsigheet och godt Förstånd / har ibland alle sådnamande ministros för thette Tiden then bästa credit widh Porta, dels för then respect the draga på hans Herr; dels för hans egen Verichghet skul

Holländske Residenten.

& alle orientalistiske Språk wäl förstaren.

Har skrivit en Tractat om Cafe.

Tobak förbudt widh Lifvsstraff i Constantinopel.

Then Holländske ministren Herr Varner war bri qualiter aff en Resident i förstomme / aff Turtarne tillsatt / men sedan aff Staterne confirmerad / wist alle the Orientaliske Tungemölen wäl förstaren / och til en Professorem mera än en Staw Man skickeligh. Ty bele hans hug och arbete bestod v: i läsande af Rabiner och allehanda andre Orientaliske Striffter / hwat til han och hölt Hebraer, som sine wisse skunder om Dagen ginge til honom och informerade honom; han hade elliest selt skrifwit en Tractat om Cafe, thet natur och bruk. Ät ett slagz Ärtter / föres ifrån Egypten, hwilke Turtarne sänderstör och tefade i Wärm / bruka til thetas Delitier, och i stället aff Drämenwijn föppla thet in emellan Låpparne suidande hett / förmena thet skal consumera Flufer och hundra yrstligande Dunster urhur Waagan til Huswudet. Widh thette Dricken och Tobak (chururad at Tobak är förbudt widh Lifvsstraff / doch dricks thet i Constantinopel mehr än i någonstädes / och så wäl af Drinsold som Mansfeld / doch hemiligh) hafwa Turtarne alt thetas Tidserdriff / thewilt står thet iustamente thet hwar annan göra / thesöre och hoos alle förnähme Personer en särdeles Cammar / näst hoos thetas egen wänina / til tefande aff Cafe är bngdr och destinerad / thet continuerligen står en Rätel aff Cafe och tefas. Thenne Holländske Residenten effter han ingh ingen Visst gaff / alltså funde iagh icke heller med Kongl. May: & respect honom besöka: v: han chururad iagh gaff honom ersat och tillfälle til förtäna med mih / så hölt han sig iust wäl i rent, och förvhan then förfste Beskrifningen widh min Antomst hölt sigh ifrån alt Commercio med

Junius.

med mig; om han gjorde thet aff Jalousie emor then Svenske Nationen til efterdomme aff sine Principaler, eller the Keyserlige och Franske ministerne medh hvilka han war heel confident, til willia / weel iaght innet. Försthan thesse berörde wore inge främmande Potentaters ministri ordinarii widh Porta, vian Fürstens Rakotzis, Moldavernes, Wallachernes, Tartarnes och Ragusanernes, hwilke alle äre tributarij Portæ och icke för främmande at skatta. Venetorum, som elkest i Fredstidh plågar wara här / är nu tilbata hämptade för Kriger skull / och then Bailo som för haistt äre bleff Extraordinarie affskickad / sat vthi Adrianopol sångsligh.

Med then Siebenburgische Residenten Stephano Tissa och Fürstens Rakotzis Secretario Jacobo Hartzanio plågade iag efter Kongl. May: s ordre förtröstaheet och brutade thennes hielp til version aff mine Skriffter sampt Tolckande widh Audiençerne.

Siebenburg.
Residenten.

Then Tartariske Capi Chihaja lät iag igenom tride handen sondera om och han wore iacqlinerad til communication och Umgänge medh mig; men fann honom wara så godh Poltusch / at han mig effier görligst skit contramincerade / och min communication stödde: Thersfore iag icke trocke wara Kongl. May: s Respect lufmånigt hos honom något at tentera, och lida sedan en neesligh repuls, effier som thet Folck äre grofwet nogh thet til.

Tartariske
Mihajra.

Yfrån Cossacis Saporowianibus wore och twenne Gesandter / men the hälle sigh retire, Iagh lät fuller complementera them och berätta hwad ordre aff Kongl. May: s iag hade til at ambassera theas Interesse: Men the swarade allenast höfveligen / i thet öfrige wille the för suspicion innet med mig omgås; in the wille at Porta skulle troo thet Cossaci sigh aldeles Portæ subijcierade / såsom Tartari; och på ingen annan något äga hade / vthan at the wille stor förtröslighet med Tartaren stodo och thet til then ända / at the Gesandterne innet skulle här länge blifwa uppehåldne och tryat at the sin råda Interesse thet igenom förspile.

Cossackens
Gesandter.

Vthi thetta Stånd och Willor wore til then 4. Junii / som war Vizirens Wybråth med Låget ifrån Constantinopol, the aff K. May: s mig nådigst anbefalte Åhrenden brachre.

Junius.

Staten aff Tur-
kiste Rijket.

STATEN aff thet Turkiste Rijket angående / så
 war han wid min förste ankomst nästan in erlid. En såsom then ståt
 han vithi Sult. Mustafa och Osmanni offtelige Regemens Tid bekomit /
 vithi Sult. Amurais tijly åter fristes willia ersåma; så har han och se-
 dan hans ofsemobelige fransälle och al themme tiden altidh varit in
 decremento; stodh så vithi the wilkor at kunna vphielpas eller alldeles
 at blifwa turberad. Men efter til bättre tids aff Saten / the nist
 tillfrenda skrifne tider böre vprepas; altid wil iagh begynna min
 berättelse / ifrån then tid Konung Gustaff Adolphi höglöf. i åminnel-
 se Adelskader Herr Strasburger war wid Porten Ottomannicam, hvar-
 ten efter han widh the troubler som vithi Sult. Amurais förste anträ-
 dande til Reatimentet förelippe / och defecatione Babylonie sin Relation
 lydhart / så wil och iagh min thet widh begynna.

Strasburgers
relationem Tur-
kiste wäsendet.

Sult. MVRAT:

Til Delicier /
Poetrie / Mus-
sic /

Chururval at Sult. MVRATH wid sin förste Regemens Tid
 war effeminerad och til Delicier, serdeles Poetrie och Music begi-
 fren / sampt betagen med Råtel emor en Armenianist Yngling / Amur
 Ciclebi / emor hwilken han alt omgånge medh Omurur re-
 auncierade / listwål sedan berörde Yngling bleff honom aff Janizarcene
 med trugh affbände / och för hans ögon i synen huggen / och han sin
 thet efter satade melancholie til at fördriwa / bleff synet til at dricka
 Wijn / all hwilket han thet förvthan icke lijen lust fick / aff the en-
 comis han fann thet om vithi sine poeniste Strifter som han dageli-
 gen laas) bleff hans Sinne så förändrat / at han vptänd aff Wijn /
 som honom af alle orter vithi bästa grad tilfördes / och han i sådan of-
 werflödh brutade / at han ofta gick oberänd vithi Wintregarne / sat
 thet och tillbrachte höfwa Dagen medh drickande under annat wille
 affwota / än at tilsee sine Ynglingars / Izoglancers och andre Arkahiers
 (äre hans favoriter) öfringar och sächande, satte sig och sielf til
 Daff och sächade med thetas Sinn / som the kalla Gind, och fann
 sin störste lust thet vithi / at han stötte vithi ögonen och Hufwiden för-
 der på them han hade för sig. Thet aff ödes dageligen hans huf-
 til Blodgiriaghet / så at han begynne sielf gå fring Staden Constan-
 tinopel om Nätterne / sedan han hade tagit sig en godh Zummel /
 med någre Wörlar efter sig / sielf med Segar i Jönstren och ran-
 satade om han kulle kånna någon Tobaks-Luche / hwilken om han
 bleff warre / så han straxt taga them som hade druckit vithi Ruser
 och vphängia. Swem som honom om Nätterne på Gatorne kån-
 eller ofstligh mätte / lät han hugga Hufwiden aff och kasta thet vithi
 Wänet / så at ingen Morgon war at icke 20 och 30 döde Kroppar
 finnas

Wijn

och Blodgiri-
gret begiwer.

funnes här och ther på Batorne liggande Jufu ublösa. Dräff hwille
 actioner beahnte han hoos sine Underd:her (hwille hwat och en K^{ey}
 sare aff ingen qualitet högre afmæra än aff Cruelitate, hwat vthaff
 och så Sult. Amurates i theme flund är hoos them berömd) temma v
 thi qedh opinion, och bleff them ferskrä eliah. Men igenem sin
 Silhetar Aga ther är hans Warndraaqare / wick han pn Mustafa Passa,
 hwilken war hoos honom ru stor credyt, bleff han fverft til at wunna
 samma opinion aff Vallance, och så hoos sin militie sampt Gran
 nar; och särdeles til at dämpa militiens Hbarnedh och insolentier,
 skulle han taga sigh fere en expedition emot sine Fiender Persianern
 eller Polacten. Och ehurwald Amurates niera inclinerade emot Po
 len bleff han listwän aff Mutio fverft til at fersft recuperera Babylo
 nien, effter thet were en ewigh niera för Imperio Ottomannico, at quit
 terna theme så berömda Staden / ut han ilken were rårade alle the fere
 nämste Peregrinationer aff Turtarne / såsom hoos the Chyrstne til Je
 rusalem. Men såsom Sult. Murath war aff store concepter, bestöck
 han at angripa bägge thesse Fiender i sänder / och iese låta vndgå
 sig then lågenhet emot Vladislauum Kungen aff Polen som rå emot
 Nijssen war occuperad. Affså sände han Viziren Taban Buiuk öfwer
 vthi Aften, at sambia ther en Högsmacht emot Persianern och thet
 med affdräa Huluf Passa til Babylonien; dreggh siggh til Adrianopel, rå
 dan han årnader Person gå emot Polen; dedh fersvth sände Abassa
 Mehemet Passa medh 60000 Mann at intaga Camenick Podolski.
 Men såsom berörde hans General i Pohlen bleff aff Konitz Polki
 ruinerad; så vthdrättade och Huluf Passa niera emot Babylonien. Aff
 så bleff theme Sult. A. warz deslein iurberad / och igenom affmærlande
 aff Szahin Aga medh Polen frid giordt / och expeditionen fersft emot
 Ikrevan, sedan emot Babylonien aff Sult. Murath siggh föreragen / hwil
 ken med 400 Tusend bägge thesse Otter igenom accord inbefom /
 then fere An. 1045 vthi Månaden Setter; theta An. 1048 vthi Må
 naden Szaban effter Turtarnes Nijenna (hwilka begynna råfna the
 ras niderifrån Nahometis flycht ifrån Mefu / kallat af them Hetzra,
 och effter emkiffren aff Mānan / råtnande ifrån Nijändning til
 Nijändning) Dithi marande af berörde Expeditioner aaf han Ordre
 igenom en sin Eunnecho Bessier Aga til Viziren Bairam Passa. at han hans
 bägge Bröder Sult. Soleiman och Sult. Achmet sampt then fere och rå
 fångslige Kaysaren Sult. Mustafa, skulle taga af daga / på thet the
 i hans frānmæro iese skulle förorsaka något Tumult. Hwiltet när
 thet skulle af Viziren effræveras blef Sult. Mustafa Natten uifserende

Sff iij

Junius.

Turfiste Kaysar
 ne allimeras
 aff ingen högre
 qualitet än cru
 delitate,

Turtarnes fere
 nämste peregre
 nationer för
 råttas til Baby
 lonien.

Turtarnes
 Inträttning.

Såter Arango
 lera sine Bröder
 Zhen fere / na
 fångslige Kaysa
 ren / blef Natten
 fere executionen
 Enidh.

Junius. Goddöd. Och när Viziren var ingången til the andre b-läge at disponera them til at redertaga D: den godvilliga tom och D: delen sin och lade Corden först om H:sen på Viziren, (aff misförstånd efter han hön: nimer skände) och hvar the som vthansföre stodo icke hade tiändt igen hans röst efter han ropade och brottades emot / och kommit honom til hielp / hade han warit then förste som hade blifwit strangulerad: men således blef han fränt och the andre b-läge Unglingarne strangulerade. När thetta war således fördritat / lem: nades Viziren Kara Mustafa Passa qwar widh Babylonien medh 300 Tusende Man/ men Sult. Murath self begaff sig igenom Melopotamien hem til Constantinopel igen/ medh 100 Tusend / aff hvilte i wägen förjnges aff Hunger och Törst och the som Ensoien ihälfrefwe öfwer 30000.

Stranguleras
then 3. och 4. de
aff sine igenlefs-
de Bröder.

Med thet öfrige tom Sult. Murat Victorius och med stor Triumph tilbakars til Constantinopel An. 1049. thet han wid sin förste Ankomst lät the twenne igenlefsde sine yngre Bröder Sult. Bajazet och Sult. Kasim strangulera. Then tredje Sult. Murat qwarlemnade Bröder Sult. Ibrahim bleff aff Wodrens Förbön förkom: efter han war eensaldigh och af ingen generositet, allenast begifwen til Älskog / alltså om honom innet något at befructa.

Hans wilsdare
försällande eff-
er sin ymkomst

Sedan han nu som tilbakars til Constantinopel wihi Xoo/ begynte han Dag och Natt at dricka om Natt: ren medh en sin Concubine en Italianin/ men om Dagen medh sine favoriter Mucio Bostangi Passi, Deli Hussein Passi, Silichter Pascha, sampt sin Liff-medico Hakin Passa; seck och efter expeditionem Babylonicam en Persianer Emirghione Ogh, som war en godh Poet och musicus, hwilken honom wamnde til starkt Brennewijn och Spiritus, waf hwiltes öfwerflödige brut han ändteligen straxt efter sin återkomst föll wihi en hysig Feber och efter 13. Dagers Siudom blef dödh wihi sin 30. ålders Åhr. När han skulle döds/ kallade han för sig alle sine favoriter, och rogh af them ett Löfte/ thet så snart han giffwe vpp Andan / skulle och the alle adra af med sig och hans Hofsold/ på thet han icke måtte allena gå in i andre Weriden / vthan och thet hafwa the honom vproachade: men när han ward dödh fans ingen som wille fullkomna Löftet.

Äff Bränne-
wijn öfwerflö-
dige brut / dödh
aff Feber.
på Jun 30. de Åhr.

Sult. IBRAIM.
Äff Natturen
fänot.

Wihi Sult. Murat ställe blef Sult. IBRAIM hans Bröder tagen til Kysare / hwilken war af Natturen fänot / men efter Sult. Murath icke hade lämnat efter sig några Söner / och sine andre Bröder hade han lärt göra af medh / alltså war ingen af then Ottomanniske familien mera at wälla vthaf: vthan thette / fast han war osticketigh/vpsattes til Regementet. Och efter then som så war Vizir, Kara Mustafa Passa,

war

Junius.

var en förståndigh Man och sågh thenne Kysarens incapaciter och inclination til Drinckelset och allehanda Wälust; alltså på thet han af hans Därheiter / vthi förönde af Regementet icke måtte blifwa hindra. / Rättade han Kysaren wid handens allehanda scöne Drinckelset / Muscanter och andre delicias, therwih Kysaren sigh och så förkustade / at han icke eens tänckte på Regementet / vthan så berörde Vizir thet medh berömta. Och tillätses Sult. Ibrahim 9. Drinnor / som skulerde wara hans förnämste Hustrur och såldes Hassaki Sultaner / thesse skulle honom per vices vptwachia / ibland hvilka var en ben mid Szekerpara, thet är ett stycke Sucker / kallades så aff sin Stenhet och angenemheet. Thenne hon berödh Kysarens hjeria fram för alle the andre; och som hen var en snäll och tillnådigh Drinna / alltså drest hon Kysaren til många extravagancer; vthråttade at Jusuf Capirain Passa, hwilken kom Victorius ifrån Candia, bliff afstirwad / allernast thesere / at han icke hade bracht henne fördringar; brachte Kysaren til at föröda vppå sigh och the andre Drinnorns hela then Skatt som Sult. Murath samblat; vdelte ibland sine favoriter alle Embeten i Riket. Och effter the myckit åstundade som meet sans vthi Seraglien, brachte the Kysaren at påläggia Viziren sådant at förkassa / hwilket föll honom icke allenast swårt wihen och stundom en öfveligit; Alltså förhölt han Kysaren sådant / brachte honom och thet hån / at han en deel aff thesse Drinnor anstälade / och allenast behölte them som Viziren gaff honom widh handen. Men thet warade immetlånge sön an Kysaren bleff dels igenom sin förre amour, dels igenom thetas egen listigheet stimulerad / at raga the samme Drinckelset igen til sig / hwilke och sedan sötte at revangera sigh på Viziren, gifwande Kysaren in allehanda illate impressioner om honom / så at många gånger Kysaren fuller anfor Viziren med hårde Ord; Men får then auctoritet och anseende skull han hade / vnderstodh han sin listwål icke at göra aff med honom. Hwillei när Drinckelset märckte / tänckte the vpet annat medel / gjorde Kysaren wiß / at Viziren hade vthi sin Sabel / kinspel / som han gemeentigen baar / allehanda Characterer och Besvärningar / hwar medh han Kysaren kuste / så at han bleff honom formidabel. Thersere när Viziren några Dagar thet effter åter igen kom til Kysaren med berörde Pels / begynnede han ha sig illa och ropa / befallande Bustanci Passi at göra aff med honom. När Viziren thet förnam sothe han sigh til Håst / och rånnde ruit Seraglien thet fortäste han kunde ropande thet han Soldat som sig til Divanen för samblat / förbjöd / Eld Eld / på thet the icke skulle

Szekerpara Kysarens förnämste Hustrur.

Hennes Beskrifter.

Viziren sötte här på Dödt.

Men ströfuss

Sabel / kinspel / som han gemeentigen baar / allehanda Characterer och Besvärningar.

Iunius.

wäde och sätta
slippen till.Kensfaren söles
at göras klot i-
genom Lästare.
Men bliffr aff
Signerij mera
galen.Begjrt flere
intalcationer.reo. Dragmer
Ambra galt i
hans tidh 2000
Rijgdaler.

skulle märckia Orsaken / ther medh stingrades alt Goldet / och hwar
lopp hem til fir ; Men Bullanci Palla förfölde Viziren til hans Hws
och ther gjorde aff med honom. Allså mäfte han aff thesse Dwinnors
Stämpingar ockthiart döds / som war en först ändigh och driffswande
Mann och talas honom ännu ther til beröm / at wihi hans tidh synes
wshi Constantinopel icke en salig Asper / hwilket eljest dr alt för gemeent.

Sult Ibrahim Moder sette alle medel at göra honom klot igenom
Lästare : men effter thet icke wille hielpa / brutade hon en Signare /
tallades Hussein Gingi Hogia, thet dr Hussein Mästare öfwer Andar-
ne. Thenne skulle göra Kensfaren klot / och war til then anda Matt och
Dagh när honom / hwar aff han fuller för sigh wamm stor Credit och
authoritet : men Kensfaren bleff mera galen än klot / och lät thenne föra
Regementet effter sin egen Dårheet / han satte Vizirer aff och til / sigh
sigh sielff gjorde han til Cadi L'Aikieri aff Asia, dr en stor dignitet hos
Turkarne. Men Kensfaren togh til wihi sin lascivie och Wifom
af Dwinsfeld / lät bära sigh luse Dagen wihi sine Leſiquet tuff ingd
med sine Concubiner, then ene Gatan up then andra neder i Constani-
tinopel, med Pipor / Trummor och ofsheligit Sort af allehanda In-
strumenter ; Gaf Viziren Befallning / at på Gaternes af Constantinopel
skulle ingen Wagn låta see sigh / på thet hani fir Nasert icke måtte
hafwa något hinder. Viziren förböð thet som han bäst kunde ; men
rätade liifw. li til chofat Kensfaren en gång mötte en Bordenwagn /
som förde Wedh / thet af blef han så förirradh / at han strax lät häm-
ra Vizirea och stötte på Gatan neder honom med egne händer / lät an-
des ligala Kreppen aflädd några Dagar til spectacle. Han gier-
de och flere och kostelige Drällor äth sine Dörrar / hwilte han hwar
effter annan gaf äth Baller när the ännu innet woro mera än tre och
try år. Alle the Clenodier, Demanter och Perlor / som wshi Constani-
noci finnes / lät han uplöpa och gaf Dwinsfelden ; lät wshan Be-
salning taga wshur Judarnas och the Christne Klipmans Bodar /
Gyllendul och andre kostelige Wäbbror wshi myckenhet äth them ; up-
löpte all then Ambra som i Constantinopel fanns / hwilken han äth
som Brödd til at förkta lusten til coitum, så at i Constantinopel galt
ettihundrade dragmer Ambra öfwer 1000 Rijgdaler / och fanns på sid-
storne ingen Ambra mera ; af samme orsak sände han och wsh öfwer
hele Landet / lät fånga Sparfwar / och af theras Håina lät baka sig
Pasterger.

Then som sölte något förnamt beneficium, han presenterade
någon siien Slawinna äth Kensfaren / så fick han thet oemöjlig-
gic

gärmen behöfde thet icke längre än till thet någon annan kom och gaff
en wastrare / så at hwar annan Wånach war ombymma vithi Ein-
beien. Kom och Kénsaren ännu till thet Parthen / at han
ville klåda alle sine Concubiner (hvilke wore någre Tusender) vithi Sa-
belstins Rorlar / och thet ut med belåda sine Wät rad Sablar: be-
falte allså Viziren Achmet Passa at kassa så många Sabelstins på jhar-
som thet til skulle wara nogh; hwilket ut at effectuera, lät Vizir en gån
Befallning til alle vithi Constantinopel, at hvern som hade en Sabel-
stins Kiortel skulle gifwa thet och Kénsaren. Thetta såsom thet an-
gick the förnämste i Riket särdeles Janizarennes Officerare / hwilke icke
ville mista thet; allså blefwe thet upslutige / så at en Murat Aga som
näst tilförendre bleff aff Viziren disgouterad och affsat aff sin Embete /
thet han war Janizar Aga, tog sig fere at remonstrera G. Drottningen
Mustin, Abdu Rahim Effendi, A. ulikadia, en Dame, som war G. Drot-
tingens favorit, och Bectasz Aga som nyligen war blefwen Janizar Aga,
thenne Kénsarens incapaciter til at förestå Negarmen / och the elågen-
heter som af hans woldare Gouverno fallia skul / bringade Saten thet
hän at ibland thesse optalde och Janizarenne bleff beslut thet Sult. Ibrahim
skulle affsättas och hans äldste Son Sult. Mehmed skulle göras til Kén-
saren igen; men efter han ännu war en Barn / skul han ut sin 17. år
wara under sin Farnoders then gamle Drottningens Förmönder
Kap. Och ehuru wäl Spahierne aff Constantinopel woro thet emot /
wunno it wäl Janizarenne såsom the näste hafs wande och gamle Drot-
tingen och Mustin på thetas sida. Thetta til at effectuera affsatte the
först Viziren Achmet Passa, och tillsatte igen Sofi Mehmed Passa, tillas
eldest Kogia Vizir. Sedan gick hela hoven ut Seraglien, och efter be-
sagde Intention aff Mustin, togo Sult. Ibrahim wdh Hafs wdet och satte
honoren in vithi en Jernbur / then samme som Tamerlames i förinden
hade stängt Sult. Bajazet vithi. Hwiltet så mycket stillare något / som
och Abdu Rahim Capi Agasi thet vithi sammanre / och allså hölt alle
Izoglarnne och andra aff Hofscket i vithi thetas rum i Enliheer / så
at the sig innet inoorsate. Wdh thetta bleff ibland Wnsefelen en
Klaan och Jemmer / som idao thetas Patron affsat / och nog samper
roule hurn them gån skulle; Hånde them och strar thet Drabunderade aff
Sult. Ibraims Concubiner förwan Etas wior blefwe wthörde på en gongo
sombliue strangulerade / som blitige in exilium bröfwe (Schekerpam bleff
sänd til Grand Kairo och dödde thet alendigt.) Thet Guild / Clenodier
och andra kostelige mah vthaff hwilke thet icke hade allenest Rister vian
he'e Nummen och Hujen fulla / bleff vithi Constantinopel föräldre för
bapt wåde.

O g s

Sult.

Junius.

Klåde alle sine
concubiner och
Wät m. d. Sa-
belstins.

Efter Remon-
stration aff alt
thetta b. d. gamle
Drottningen

affsättas: och
hans Son i stäl-
le igen til Kén-
saren.

Infättes i en
Jernbur.

(Välter här be-
uer ibland quin-
felden / örwer
hwilke och czo-
quas)

Junius.

Bleff sedan hett
rasande.

Omslöt stran-
gulerat.

Begravnen i
Sophiekyrka.

Sult. MEHE-
MET.

Ceremonierne
aff Turt. Kysa-
rens Kröning.

Alarm emellan
Janizars och Spa-
hiernes aff tene-
re förbring.

Och ther på ef-
terlignit slag.

Sult. Ibrahim som war tillsändende sänder / bleff utgåff ihetta hett
rasande / continuerade natt och dag medh ropande / så at ingen aff
them vthi Seraglien hade för honom Koo natt eller dagh / til thes effe-
ter några dagars förlopp Viziren togg honom vthur berörde Durr/
och forden som han war vthan Möpa vthan Döror och barbara in v-
thi ett Maat / ther han lå: strängulera honom igenom menne gamble
Måhman / af hvilka äre vthi Seraglien 24. hvilte brukas til at sepa/
sedan the innet mera för älder skul orka too. Ther på bars hans döde
Kropp vth och lades på Borggården / så kommo alle Eunuchi och ef-
ter mauligt bruk togo theas Turbaner och kastade på och omring
then Döde Kroppen / sedan bars han bort vthi Sophie Kyrka / och
begroffs hoos Sult. Mustafa, hvilken i sin tid innet war stotare än theme.
Sult. MEHEMET, ndr han förnam at hans Fader war strängule-
radt (syther war honom omvettligen sedt) greet han och jämrade sigh
mycket / in til thes han ändeligen bleff aff Drottningen och Viziren
medh möda tillfreds stilt.

Ther på habes han An. 1058. efter Turtarnes Rådning vthi
Einbs Moschea, ther honom af Mustin efter en hoop Böner och Bæ-
telse bleff hängd midh sidan theas Propheg Ali Sward och en Kei-
gerfieder vthi Turbanen / ther vthi ceremonierne aff theas Kröning
består. Och bleff också Sult. Mehemet Han ndr hans Fader för sine Dä-
herer och lafeixie skul berörde ähr war tagen aff daga / satt til Turti-
ke Kysare vppå sitt 9. ålders ähr / och förordnat honom til Förmynd-
bare sampt Förståndare aff Regementet Bujuk Walide, Sult. Achmetz
Gemål / och Sult. Muratz och Ibraims Meder.

Strax vppå theme förändringen / blef emellan Janizarne och
Spahierne aff Constantinopel, ett alarm / i ther (som fader) Spahierne
innet hade sammet S. Ibraims Död / också lockade the medh sigh vthur
the innet Kysarens Seraglier, som äre vthi Pera och Armeidan alle
Izoglancerne, och begynnec ropa man skul straffa them som vero or-
saken af Sult. Ibraims dödh / och ehunvål Janizarnes Officerare för-
te at stilla thesa Tumultet med goda / kunde the iitvål innet hielpa / v-
than en theas Sorbaci (är efverste) som gic them emellan / blef af
Spahierne ihidslagen. Ther på fölgde at Spahierne och Janizarne
kommo midh Armeidanen til offentligt slag emot hvar andra / och
efter karpt sächande Spahierne ändeligen drefne på Glychier / ther på
båge sidor til 1000 Personer nederlades / men flere af Spahierne /
hvilte och i selska Sult. Achmetz Moschea, tist the sigh retirerade / bies
se ihidslagne / och sedan hvar the finnes af Janizarne caputerade.

Eller.

Junius.

Således stillades för then gängen berörde vpiopp / hwilket war thet förste efter Sult. Mehemetz anrådande til Regementet. Och blefwe Spahierne thet igenom meer resade än abaserade; in the af Asia och Europa woro innet thet hoos / vthan the allena af Constantinopel; men Janizarerne styrcktes mera och mera i thetas myndigheet / och then gamla Janizarenes Aga, som tagh tillförende förmålie befordrade som måst Sult. Ibraims Dödh / bleff satt til Vizir.

Således war wäsendet i stillheet i tw åhr / och gamla Drottningen som war en modigh och wettig Dame både aff naturligt förstånd och längligh åffning för sin ålder still / förde Regementet i tw åhr wål och roligen / til thet Jeni Valide (thet är Kysarens Moder) then unge Drottningen; begynnne hålla henne misbräckt at hon som hade samtyckt sin Sons Sult. Ibraims Dödh / skulle och ånteligen practisera lifswet aff thenne sin Sone Son; hwar til war så mycket större appearance, som hon then gamle stod i godt förstånd med Janizarenne, war emot then Unge Kysarinman wårt och afwigh; thet emot caresserade mycket Sult. Soleimans thenne Kysarens Unge Bröders; en Ungling af mynlig bättre minne och wårt än then äldste Moder. Allså sätte thet unge Kysarinman sin sätterheet igenom Spahierne aff Asien, hwilket hon sig sätteligen oblikerade sin thet aff then sörre recontren med Janizarenne woro disqualiterade / och allenast wäntade tillfälle at revangera sigh. En vith thet Turkiske Riket äre hoos thetse twenne Visimperij, och äre emot hwar andra lifsa / som en Wickskrål / så at hwem aff them som i macht aff auktoritet wil öfwerwäga / så uppsätter sigh straxt thet andre Partiet thet emot och hålles såsom en Contrepoy emot hwar annan / och bestär Kysarens störste Konst och sätterheet thet vith at ingan thet öfwerwäger; Men när the blyge blifwa förföre / at tynckia neder them både igenom hwar annan / hwilket fuller är oftia gånger försäfer / men har sållan lurpit wål aff / för än igenom thenne Vizirens snålheet / hwar om tagh sedan mera Kol förmåla.

Inläuerade förthenstill then Unge Drottningen säh med berörde Spahier, och med några Basser och Beger som tillförende hade tiemt i Seraglien, förhållande Spahierne Janizarennes Dödmödh / och huru som emellan them och Sult. Valide war beslutt at v. hrota Spahierne, hwar the icke i riidh säge sigh före. Igenom theta wore vthan möda berörde Spahier bracht i Darnest och tommo med en stor macherinder Con-luiste aff en gammal reno merad aff thetas Dri en Gurgi Nebi, til Skudari en Stad / ligger wårt öfwer Constantinopel på sithan aff Asien, gör ande sigh thetse orsac at the wille hämnas Sult. Ibraims

Gamla Drottningen sähde Regementet i tw åhr.

Sult. Soleiman Kysarens unge Brödet.

3 Turkiske Visperij at visimperij hoos Spahier och Janizarenne.

Skudari en Stad wårt öfwer Constantinopel.

S 33 ij

Dödh;

Junius. Dödh: men som alle auctores aff hans Dödh stodo väl med Janizarenne, ja selske Viziren Murat Passa hölls aff them för en oraculo, alltså bleff themne Spahiernes faktion aff Vizirens snedhet och Janizarennes macht snar och vthan stor Bodvithgittelse dömpat. Enchurur väl Viziren mötte them vid Skudari med en stark armee aff Janizarer, lät han likväl först sörmana them igenom Cadi L'Askieris, then efverste Domaren aff Asien, at the icke skulle vara orsak til vithgittelse aff Musulmens Blodh / med wüdhlagr hoort hwar the armars gjorde. The lät sig sädes ofwertala och efter några små Schermingler vthi hvilke the lede Nederlagh / atinge hwar til sin igen. Däff thema wäyre på Janizarenne Robert dubbelt så mycket som förr / sådes les på thetas Officerare Beftasz Aga, som thes förrehan war en favorit aff gamla Drottningen / Item hans anhang KutKhiahia och Kara Chiaus mynighe och riste Man: Sådels bleff then gamle Drottningen emot then yngre med så mycket större haat vrand / som hon förmann theta Nyloppet hafwa varit nitwaga bracht aff then yngre Drottningen och på sin ruin anledt. Begante alltså vngas med the Zancar, at taenom Janizarennes tilhielp affidatia themne Kersaren / och befordera hans yngre Broder Suli, Soleiman til Regimentet igen / på thet hon måtte i sin autoritet så mycket bättre befastigas / och icke någon hafwa som henne widare contramincerade; En Suli, Soleimans Robert war npligen dödh blefwen; Alltså ingen war vnder hvilkens inspection han kunde stå än hennes allena. The ta förmeent: hon finna bringa så mycket lättare nitwaga / som nu Spahierna mooro abaiserade / och Janizarenne inge moiståndare hade / vthan hon vthdratade hwad hon wille igenom Beftasz Janizarennes Aga, hvilkens insolentie war nu så högt wuxen / at han ömmer Viziren wille regera / och hade then berörde Murat Passa, som ellest war högt æstimerad / satte aff Embeter igenom gamla Drottningens albielp och auctoritet, allenast för thet han honom en ringa begäran hade förnelat / och allsare igen Melech, Achmet Passa en from och censaldigh Man / som sig aff honom lät leda som han wille. Men themne thetas machi som sintes så formidabel och oförwinneligh (ty Beftasz sad nu ofwertludt / at förr än någon skulle taga hans Hustrud aff honom / skulle först göras en högh aff Hustruden / stor som S. Sophia Kerkia) ledh oförmodeligen och thådan the mer wänter en flödt. En themne Beftasz wille igenom sin myndigheet sambla sigg Ristodem / och lät vthi Belgrad stå en hoort salte Aprar / hwilke at emot taga han gemene man rugade; sådes mungade han them at wäyla til sigg berde

Cadit, Askieris
öfwerste Domaren
aff Asien.

Beftasz Aga
Janizarennes,
Aga.

Swars info-
rentier Porrelis
genförklaring.

Han lät stå sal-
te Aprar.

de obugelige Asprar emot Ducater, hvilte han stak i sin Nimg: **Junius.**
 Haff ihetta bleff of rimdeligen ett Dölopp / hvilket togh sin beann-
 nelse i Constantinopel, vith ett Quarkeer heter Sarabchana, ther Wijn-
 trogarne äre / vithaff hvilket gemene Man aff bele Staden sigh ind-
 gre timmar samblade / ginge til Multin, ut Nakib Effendi, (at then som
 är Pusvender aff Rahomens Skälje / är en stor dignitet hoos them)
 trugade them med sigh til Kejsarens Seraglio; hwarest the begärte
 Kejsaren til tals: föredrogo theras Klaga / särdeles begärte the en
 annan Vizir, frer the them hölle orientligh til at regera / såsom ett
 municipium aff Bectasz Aga.

hvar aff Dölopp
 och Klaga mål
 mot honom.

Capi Aga och Kassar Aga. Kejsarens ypperste Hoffiennare (then
 ne har ypperste commando öfver alla Qromfolck och Murianer /
 then andra öfver alle Manspersoner i Seraglio) sunne theme Lagen-
 heten beqväm til at störta Bectasz Aga medh sin Anhang och försätra
 Kejsaren widh Regementet. Smyckte alltså Kejsaren at icke låta
 gå sigh themne Lagenheet vithur Händren / vithan obligera sig geme-
 ne Man och hysa them vith emot Janizarene. Hvilket och skedde /
 och fordrades strax Viziren Melech Achmet Passi och bleff i gemene
 Mans åhyn affsan ifrån Embeter och Chiaus Passa tilfart igen / hvil-
 ten tilförende har varit Sult. Muras Wapndragare / en Man aff godt
 Förstånd och Courage. Ther med wardt then gemene Man för then
 gången tilfreds stilt och förnög. Men Bectasz med sin Anhang /
 varckte fuller the themne Chiaus Passi innet tiente vith theras Kram /
 torde listwåd innet för Menigheten full stä the emot vithan connive-
 rade / i tancka at anten söta at draga honom på theras sida eller sin-
 na något medel til at hielpa honom vraft wåden. Men på thet Viziren
 icke skulle kunna bringa Allmoagen til flere sådane Dölopp / och thet
 med then gamle Drottningen sampt honom på ofärdhet / lät han
 genom sine Janizarer gifwa godh åch / at icke mera nådare Dorgare
 sinne tråda tilhopa / ia / thet the summo trå talas wid eller gå til sam-
 mans / togo the them sängunge / the förnämste aff Dorgerskapat lät
 han och taga widh Husvuder / til at afftrå lita the andra / at the ic-
 ke skulle vnderstå sigh at gå then nyja Viziren tilhanda.

Efter och stäl
 nedföras.

hvar emot han
 ordmårdt at
 betat.

Ther emot förhade Kejsaren med Viziren at inråttatm vlecka
 bört thesse tre: Anförare aff Janizarene, gaff förthenstul Bussanc
 Passi ordre, thet när Kutchiahajali offier waanligt sän komme til Di-
 vancen, skulle han möta honom och på något sätt sätta at gåra aff med
 honom; Men gort ble Drottningen sem thet erfer, afftræcte Bussan
 Passi at han innet vnderstå sigh thet at effeicera.

Med G. Drott-
 ningen utlyste

Egg. u.

för.

Junius. förbättrades mera och mera bligge. Drottningarne emot hwar andre. De
 Ther aff aff D-
 multa emellan
 bägge Drottning-
 arne.
 Beßasz samman-
 kallas Divanen
 Divanen vthi Orta, Giami (thet är Janizarenes Molchea eller Kyrckia)
 ther som till sammanstom en floor frequens aff Andelige och Berdylige/
 dels at the woord aff Beßasz Parle/dels at the hans myckenheet befructy-
 sade/och icke tordes hålla sigh vndan/och seckes ingen mera än Viziren
 Chiaus Passi; låto altså och kalla honom widh Widnagtißh/ i mening/
 at bringa honom til at sammanlia theas Upsårh/ eller i wißdrige fall
 at göra aff med honom ther på stället. Viziren churumåt han måck-
 te med hwad sabra han skulle gå tih/ och at ther war emot hans höghe/
 m honom tilstodh at conuocera Divanen, och thet annen i Seraglien eller i
 füt egithwos/ och ingen annan/en heller på annat ställe: listwål såsom
 han war en klot Man och oförsträckt/ förfogade han sigh til berörde
 Kyrckia med ringa Föllie/ ther han fann för sigh vthan för Kyrckian
 på Plagen ståendes 10000 bewårde Janizarer med theas brinnande
 Lunor/ listwål gick han in vthi theas Försambling. Och churumåt
 Beßasz honom hwarcken mötte eller gaff honom iswerställe/ fides
 han thet iniet vthan sticlade sigh i tijden/ och när the hade giordt ho-
 nom theas proposition om Sult, Soleimans waal til Regementet/ swa-
 rade han ther til såsom han thet helt wdt hade behogat/berörde them för
 theas nist the drogo om Musulmennernes wdtånd och swor wid theas
 Alcoran, sigh wißla stadigt hålla theas Parle/ och bielpa at esse åuera
 theas förhåfwande. Beßasz lät sigh theta nöya/ icke så myckit för
 then tijt han satte til Vizirens Löffe och Wånskap/ form til sin egen
 macht/ förmenande at fast han Viziren än wille/ så kunde han listwål
 iniet i så fort Tiidh sigh them emorsäma: En Dagen ther effter war
 berammat at gå framdrickstillige/ hwad the vthi Kalaba Divan hade be-
 stut. Sålendes skides Viziren widh them emot Affionen/ och sedan
 han vthi füt Hws några Tiimar drog/ gick han sielfstredie fort til
 Kensarens Seraglie, in igenom en Watport kallas Jernporten/ effter
 han spordt thet samme Ratten årnade then gamble Drottningengen re-
 rera sigh vthur Seraglien vndan för the troubler som föliande Dagen
 skulle påtomma/ och wara hoos Janizarene i skärheet. När Viziren
 kom til berörde Port/ fann han honom nyppen emot waanligit brut/
 hwilket Bustanci Passi på gamla Drottningens Ordre hade bestått; lät

Turarne
 sträla wid the-
 as Alcoran.

all

att stå stänja honom / och han Viziren gick till Kysarsens rum ther han
plågade sofwä / (kallas Haram) ther fan han stående för sig Kissar Aga,
Soleiman Aga, hvilken icke hade gått i Säng / efter hand emot wantag
brut sågh Lust rumma vthi gamle Drottningens rum / och förhugv
en visse hvard ther bebdde : Wera bleff han altererad när han förnam
Viziren således hemligen och i mörkret antomma. Men sedan Vi-
ziren honom hele Handelen och sin Upsäck hade berättat / bleff han
bättre til med / och på Vizirens Begäran gick in / och låt wackia vthi
Unge Kysarinnan och Kysaren / hade them vthur ther Rummet
vthi gamle Drottningens rum / med några Eunucher, ther hon satt
och låt spela och siunga för sig. Och efter hennes nypperste Dörrwård
Baz Capa Oglan wille stänja honom vthe / togh han sin ganzar eller
Dart / och stötte neder honom / ther med han med sine Eunuchis medh
blota Darterne (ty sådant är Turckarnes ordinarie Gewehr / Sabel
båda them vthan på resor eller i Kriigh) ginge in ther B. Drottnin-
gen satt / och satte henne på en säter Kassar med Wacht wäl så waradt.
Sedan gick Viziren och berorde Kissar Aga til Kysarsens Kammar / och
tecknade til Fruentimber som ther waktade / at the skulle yppwackia Kys-
saren och Kysarinnan och tälla them til sig / hwilket the och gjorde v-
than Ord / allenast medh tecknande / Ty vthi Turckiske Kysarsens Hoff
är manerligit at måst talas medh igenom tecknande : sållan höres nå-
gre Ord / vthan med tecknande är the så fixe / at the elsera hwar andre
Historier / förstå hwar andra så wäl / som om the talles wid : theka ge-
ra the til at öfwa Veerationen igenom Tsch'heten / hwilke när the hörde
hwad på färde war / råtda : i öfwermåttan håpenhet / efter Kysar-
innan nns hade setit sin Herres Affärd / och icke wiste hwad ni So-
nen skulle wedersaras : Kysaren såsom ett Barn skrändes och aff Deo-
drens Klenmodighet / beghrte gråta och falla Kissar Aga om Föttern /
såhände La lala kantarbeni, ther är min bekännbare frälsa mig. Viziren
tröstade them som han bäst kunde / och togh Kysaren med sig til ther
Rummet Hazoda, ther hans närnessse och förnärssse Kammar Eo-
nare hade theas tillhåll (Thesse dro i Zahl 40. och beserdras tdtan
til Passer och andre förnärssse ämbeten) kallat aff Rummet Hazodali,
Vthi hwilkes händes Viziren och Kissar Aga satte Kysaren / och han i
medlernidh togh aff Kysaren en ordre förmedelst hwilken han låt aff-
sätta Buzanci Passi, (at the som har öfwer alle Buzancier och Sera-
glies inspection) och tilhätte strax en annan sampt serdrade Buzanciers-
ne hwilke allid är vthi Seraglien til 500 och gifwa och vppå the ny-
re Dörrerne och Rummen : Thesse låt han på nnt afslaggia theas

Junius.

Viziren angif-
ter sådant som
Kysaren.

en er omhy.

Sörwarat i
medlernidh G.
Drottningen
med sater wach

(Turckiske Key-
sarens höf talas
man måst widh
igenom tecknan-
de.)

Stället Kysar-
ren i Seraglien.

Trö-

Junius.

Trohet Och sedangå hwar til sin Wachtigen / och förwara alla
 Tillkomster och Portar. Sedan gick Viziren och lät igenom Capi
 Aga upprätta och hålla i beredskap alle Izoglanerne / hvilte till år
 1000/ alle yngre friske Karlar (i all thet afseende war så mst allän-
 givningen af the andre Hossfolket som låget: he närmast Rummen
 wiste thet af) Sedan gick han och til the andre Wästen thet Hos-
 folket aff hwariehanda slagh låge lät them alle wara berednade och
 i Beredskap / do himne hwar i sin Ruds och vihan någon strept. Och
 efter Kysaren med Orde och ångslan continuerade i meningen af an-
 till: så honom thil lät Viziren båda honom förmedlet och för Jem-
 stren af berörde Rum och wisa honom huru all Gold wore til hans
 detention i årige: och til sluta warde han en euhrs aff Izoglanerne
 (kallas Bunuk Oda) tänd aff en Izoglan, hwilken strax ropade Hakia a
 la Padiszhumale. &c. i. e. vive le Roy. thet med swarades aff the an-
 dre Allah allah, hwilket gick så Maat ifrån Maat runde om Seraglien,
 och war thetta förste begynnelsen af Confusion i the Seraglien.

Rakar tillhåra
 alle Passer och
 Beger i Sera-
 glien.

Aik Meidan
 eller Hästet-
 get / thet the 3.
 gamble Colu-
 mnar stå.

The Christnes
 tribut til Tur-
 ken.

Staden deelt i
 två delar.

Viziren hade och strar om Watten ständebud i the Staden Coa-
 stantienopel till alla Passer och Beger, at the skulle låta sinna sig i the
 Kysarens Seraglie med all thet Gold the kunde komma til någa / och
 hwar och en aff them provianterade på Tre Dagar; hwilket och be-
 de / så at innan Dager wore the war dåge Borgs i darne / sielwa
 Trädgården och nässe Gårarne med Seraglien all in til the store Plas-
 sen Aik Meidan (Thet är Hästetorget / thet som the tre gamble Co-
 lumnarne stå) fullpackade aff Gold; i staden Galata och Tophana fördes
 medh Båtar Rur och Lodd m. i Seraglien Nat. en igenom. Enes
 Dagningen bleff och Janizarene yppenbart hwar som i the Seraglien
 förhadet / alls och Bekam med sine Janizare / sig icke mindre af-
 redde. Och efter the sedan thet dagades / såg en stor menighet aff
 Borgerskap och Menigheten ställade sambla sig i Seraglien, hwil-
 te the fuller wiste icke wara sig gode för the insolentier full / the en
 tidh bortårk ofwa: ; Alls gjorde the en hoop Graker, Albaneer och
 andre Christne store Lofften: huruledes the skulle blifwa beswade aff
 Haradz, (thet är the tribut som the Christne betala Turken) och
 alls medh ämbeten benedicerade / hwar the wille råda til them / til
 hwilken ändra the och vthdeelte en stor heor penningar. Sannem
 thetta brachte Janizarene många på thetas sida / så at och Staden
 stift war deelt i tvänne delar / en som hölt med Kysaren / the an-
 dre medh Janizarene. Swad i the Seraglien här icke thet frades war
 stede medh godh ordic och i fullhet / i the hwar slagh aff Hossfolket
 ord.

orderte stode minom sine Maat och allenast wänade Kaysarens B.
sainning i stände i ther offrige Vizuen och Kallar Aga beordra: Men
när the hade förrättat theas förste Mergenben/ hvarsther allid stier
vithi Dagnungen/ och kallad Sabanama, begynte Baltazierne at til
tåhl 200/ allie stierde/ friste och store til wårt (i) the sem swaare
äre blifwa muer raare ther til/ these äro bewäpnade medh Dyer och
plåga brutas til Quinsforckens Guardie, alarm/ repende på Izo-
glanerne är the skulde komma vithi thes Maat och tilläta sig. I-
zoglanerne äre fördeckte vithi treemne rum/ ther ene heter Bajak Oda,
ther sem äre 5. mäst 600 Personer; ther andre Kutzuk Oda, ther äre
400. These femme stier vithi och ginga medh Baltazierne recta til
the 40. Hazadaleines Cammar ther Kaysaren war. När the tijt
antoinmo/ sinno the en aff then gamle Kaysarinnans favoriter en
Eunuchum sem kallades Has Odabassi. hvarsther the först med Ord an-
felle/ och när han svarade/ wille the tagu fan på honom/ men han
lepp vndan/ förmenande at så vera sigg hoos Baskanerne, doch hant
the honom fere/ och wille göra aff med honom. mne honom i stwald
så muckin tijdh på hans beordran/ at han först bleff fere til Kaysaren
at gifwa ifrån sigg Kaysarens Sigill, och en Dyckel til hans Kläde-
Kammar. När han näppligen hade fått Kaysaren berorde Sigill och
Dyckel/ och begynte willa tala någre Ord til at blifwa fräst/ i stte
en aff Baltazierne Dyer vpp och högg honom. Dufarader murt i to för
Kaysarens Föret/ och ther med the andre öfwer honom och högg
honom i små stycker; at och en Klocka och någre Ducater sem han
hade hoos sigg/ blefwe tilläta medh skärthackade/ sedan plofades
styckerne tilhopa igen på en Tapet och beres bort. Kaysaren/ såsom
ett Barn/ bleff vithi öfwer thetta försträckt/ begynnande gråta; men
ther war så mera ingen wänbning sedan these en ång hade begynt
tala/ vithi then ene forlade på ther/ then andre på ett annat språk.
En the wore alle Renegater sammanhänptade vithi Achilliae Sand/
Albaner, Circasser, Bosneser, Mircelhaner, Italiener, Fransoser/ Polacker/
&c. Och är warande/ ther vithi Kaysarens Seigle blifwer så-
lan en södd Turck brutad/ vithi fremmande Renegater, och thea-
frän Sult Soleimans tijdh/ hvarsther theme Stadga gjorde aff en ringa
ersak i ther nembligen en hans Page en Turck/ sem skulde öfwer gif-
wa honom ett Dyckel/ hade fattat sielt i Grepen och icke lemnat
Kaysaren någo: ställe at tagu vithi ther på war stier en annan hans
Page en Renegar tilfred/ sem honom öfwer aaff ett annat/ och wände
Grepn til Kaysaren/ ther honom så behagade/ at han sedan aldrigh

Dh

meta

Junius.

Turfarnes för-
ste Mergenben
stier allid vithi
Dagnungen.

Izoglanernes
förbeckning.

Has Odabassi
Kaysarinnans
Eunuchus/

Kluskes Anf.
wurde i to/ och
buktas all sene
der.

Kaysarens Se-
igle bliffr så-
lan en södd Turck
brutad.

Junius.
Ärdnämste Or-
saken ther till.

mera några Turkar til sin Hoff Dienst krutade / hvilcket och i henne-
Tidh observeras. Men förnämste Orsaken til theta är / the Tur-
karne äre alt för insolente och skotsfinte / Vorrörke / och inset til at
försäkra sigh vrrd : Doch stände the alla öfwereens ther vthi / at
the wille göra aff med gamble Drottningen. Mustius som i the-
samma kom ther till / hade gärna varit sådan / på thet han icke må-
te vithåna Dornen öfwer henne (ty vthi sådant måste alltid Mustii
sententia föregå) men han bleff hotad aff thesse / hwar han icke snart
sade vthi / wille the honom och handtera såsom then the näst tilfören-
de hade burit vthi.

Änge Kersarinn-
mans emellan-
komst.

I thet the således talte med Musti. kom Kersarens Moder.
then unge Kersarinnan löpandes malkerad vnu sine rum / aff Rådd-
håga at Kersaren skulle något wedersäras / och kommande til thesse /
reprehenderade hon thetas insolentie ; men the som rasande Hmbar-
förmence the hastva varit then gamble Kersarinnan / begynte rakta-
etter henne / och hwar hon sigh icke så snart / salverat til Kersa-
rens Fötter / hade the spelat kort om gods med henne / förthen skull Kersa-
ren togh henne til sigh / och woteade äth them medh sin Armetlåbe /
ropande Gheri duriniz, gheri duriniz, i.e. tråder såbala : Allud vndslapp
hon / sedan the förnummo hwem hon war.

Mustius Dom-
stret Gambla
Kersarinnan /

När theta Sorlet war stillat / wände the sig til Mustio igen /
hvilken så inset mera torde dröna / vthan sade thet war så Gudz wil-
ja / at then gamble Kersarinnan skulle gifwas vthi thesses Händer /
hvilken Dorn han strest på ett Papper och gaff them ; thet med the
och strax affrådade en deel aff sitt medel / som bårande theme Mustius.
Dom och Kersarens Kristfrelige Ordre : vphögde i Händren / gingo
til thet rum thet gamble Drottningen war inne i. Medan the
ginge igenom Måten / mötte them Kersarinnans Martiana / hvil-
ken the frågade om hon war then gamble Drottningen ? hon svarade
Ja / och thet med trycke löds en Pistol som hon hade i Händren /
men han försade / allenaft at Fångstrutet brann aff ; the togo henne
strax fast och hade stranglerat henne för then gamble Drottningen /
hwar icke Kullar Aga hade kommit ther til och sage them hwem hon
war ; Han togh them och förde them in vthi then Sammare then
gamble Drottningen war. När the kommo ther in och sinno in-
gen (ty hon hade gēmbt sig på en Laska ibland en hoop Wollstrar)
wille the sig ihjäl berörde Kullar Aga. bestyrkande honom thet han hade be-
dragit them. Han bad them först söta bätre : så kless en och jagla-
nerne vp på berörde Laska / och samm henne hwar hon lågh strupen

Hade sigh gēmbt
på en Laska i
Hand en hoop
Wollstrar.

in v

in wihi Bomullen som Bolfren war felt med. När hon förmam sig
wara funnen / tog hon Nanden fulla aff Ducater och kastade neder på
Bolfwet / förmenande at han som war yrskagen skulle springa neder
effter Penningarne / och hon i medletid så Raderum at salwa sig.
Men berörde Loglan wid namn Den Dogandzi, ochrade inter Penning-
garne / ochan tog hon henne widh Foten och skände henne neder på Gals-
twet / ther the andre såsom en hoop Koffoglar wero omkring henne och
refwe Klåden aff henne / hwilte hon hade fullhöde medh Gull / Per-
lor och Demanter (särdeles en Sabelstins Pels hwilken war fullstättad
med Ducater) them the och styckade sönder sin emellan En par De-
manter Byrhången hade hon på sig / hwilte hon aff sin Herre Sult. Ach-
met bekommit / them han hade tiert: för en åhrs infomst af Grand Cairo,
thess blefwe en Loglan Ali Bostandzi til priis. Finnes och på henne åch-
tillige necromantiske Characterer; såsom ibland annat en sås på under-
ligit sätt gjordt medh inbundit namn aff Soli Murat och Sult. Ibrahim
igenom hwilke hon berörde Kejsare kinst hade. När the henne så-
ledes affklåde in på bara Kroppen / ja / så at the icke hade ens lemnar hen-
ne sinen ifte Lintläder / slåpade the henne widh Færen wi på Dorg-
gården / ther the ströpte henne. Och medan han som skulle strypa han-
ne / war wihi arbetet / siet hon hans Fingar i Munnens och beet til medh
bara Bomarne (in aff ålder hade hon icke en Tand i Munnens / in hon
war 80. åhr gammal) ja at han när hade mist Fingren. När the
henne således som the förmeene / hade strangularat / och inter såge något
Liff wihi henne mera / loyp hwar och en ifrån henne / til at gifwa Kej-
saren Tidender aff thesse Victorien; Men the hade knapt hindr någre
sleggh ifrån henne / förr än hon rette sig up igen / och begynte see sig om
effter någon vndanfarer / hwilken någre andre blifwande warse / ropade
Loglanerne tilbaks at igen / och wisse them huru the Ganderkræter un-
ter rått lårde; alst på natt och med alfware gjorde aff med henne.

Således bleff ihenne Kejsarens högste Fiende / som war Dphoswet
aff alle thesse Dplopp / och hade ännat illia Kejsaren wid Regemen-
ter och widh Liffwet aff daga tagen / och ther med Bekasa och Janizaren
ne haistt öfwerwundne. När thema war öfwerfarit / lide star Viziren
bdra Mahomers Fahnä ubur Stantammaren / ther hen fæ en stor
Heligdom förwaras / in the såna at thesse Fahnä har blifwit aff En-
gelen Gabriel Mahomet tilbun / när han en gång war stadd wihi ett
håffigt Rugh emot the Christne / til ett Teckn at han skulle erhålla öf-
werhanden) och icke wiani ett sådeles nödfall brukas; och när hen bru-
kas / måste alle the som äre öfwer 7. åhr och willia hea och wara Musul-

N h h ij

mca

Iunius.

Herues De-
manter Hången
förr för en åhrs
infomst aff
Grand Cairo.

Affklådd in på
bara Kroppen /
slåpas wihi Föt-
ten ut på Dorg-
gården och stry-
pes.

80. åhr gammal.

Refer sigh up
igen.

Kejsarens hög-
ste Fiende och er-
sat til alle thes-
se Dplopp.

Mahomers
Fahnä förwarat
i Stantamma-
ren för en He-
ligdom bär sig
up.

Iunius.

men (ther är trogne) ställa sig ther vnder / elliest hållas the för Gior, ther är / the sem åro ottogne eller sladda vthom Trone. Thenne Janizarerades Balazierne i händer / hvilke henne boro och ställe nart ibland Folket med stort skrik och roop aff Allah, Allah. Sände och Vizren med ther samma Håtholder på alla Gator i Constantinopel sem förkunnade / ther then Himmelste (som hon kallas) Japma war vishe och fordrade alla Musulmen vnder sin lydn. Thera förskade en sådant utlopp aff Folk / både Barn och gamle Bärbar / at nyligen Qvafolket kunde hållas inne / och hvarken som icke hade Vpen han tegh Stakar Stenar och hvar som helst honom förkennat all enast at han man kunde så ställa sig vnder berörde Jahna.

Enligt then
Hinnaste Janan

Janizarenes
fördelning.

Beasaz Beror
och förslag har
emot.

Sär icke ann.

Thetta Krichet så väl aff Gamble Drottningens Dödh som Mahomets Jahna / kom och til Janizarerne, ther the vrisine Dwarter eller Gator wore församlade (och äre theras Dwarter emne / ther 1. kallas Etke Odalar, ther är the 3. Husen. Ther 2. Jeai Odalar, the nnye Husen. Bti the nnye Husen war Beasaz med the andre sate Kricher soner och en halst deel aff Janizarerne, vris the gamle Husen / then andra halwa delen aff Janizarerne med theras Officerare, Beasaz med sine frötte innet theme Obligation aff Religionen, vthan såsom han visste ther hans lifst hår widh pencliterade; Altså styrcke han / ilat man skulle gripa them i tid ann som wid Jahnan stodo / för ån mycken heten blefve förstört / och sedan the wore slagne / så angripa Kersarsens Seraglie: och thetta så mycken lättare at effectuera, skulle man vthi åhstillige Orter i Staden låra sticka Eld / ther med skulle Worgerkræver aff sig hafft dissiperas och hvar löpa hem til sitt at salvera theras Egendom. Thetta förslaget hade gädd honom an, hvar icke the aff ther gamle Husen hade idtt devotionen vinnna sig / hållande för ett alt förstört Sammenkværet för en privat myta skäl at handla emot sin Troo och Siäl / och sedan i alle sine Daggar vara omvårdigh at kallas Musulmen; Ther bredervidh hade och Janizarerne sine Hustrur Barn och annan Egendom vthi åhstillige Orter i Staden; altså ther förslaget aff Elden improberade. Medan nu Beasaz med sin sig satedes beredde til en attaque, och hade ständt til ther gamle Husen thesse sine Ordres med Panningar som ibland them skulle v. delas / kom Tidender til honom at the aff ther gamla Husen hade kastat ifrån sig sine Gensår / och wore gångne at ställa sig vnder Mahomets Jahna / hade och strarat til Beasaz ordres och Panningar. Verenda kiazir alanda kiazir, ther är / then sem them vthgäiver är en Hedning. I thet samma kom och vthur Seraglien en Chiaus som aff Vizren war sköndt

Junius.

En Besasz och them som hoos honom wore / hvilken sade i Kejsarens namn: Hazratlangiaghi altaina git meien kendi kashir vve avvreni bosz, Ther är / then som miet ställer sigh vnder then Heliges Jahna / är en Fredning och hans Dystro är honom fränktid. Där Chiausen hade vishugit thesse Orden / kostade han för theras Götter en Sedel och ther med salverade sigh ther hastigast han kunde. Där the lifste Zedelen / sumno the Kustfrö på honom / Digh Besasz Aga har tagh giordt til Passa aff Burcia, och tigh Kara Chiaus har tagh giordt til Capitan Passa, och tigh Kutchiahaisa ha tagh aterdt Passa aff Temisuar, och tagh Kara Haslan har tagh giordt Janizar Aga, vnder Effendist och confiscation aff all eder Egendom / om icke strax hvar o g en aff eder går til sin Embete. Ther på ropade och strax Janizaren i themma Duset: Daima emiz pasdisz ahijn ollun, wart ewigt Kejsars Regerande / och lippo ther med vthan Ordning hvar och en vnder berörde Jahna. Kara Haslan sem war giord til Janizar Aga, försagade sigh vthi Seraglien til Kejsaren och fick ther sin kastan til confirmation aff Embetet / och gick ther medh til sine Janizarer vnder Jahnan. Sålendes försvan vthi en Iagnebleck Besasz stora macht och samn sigh nu allena med sine bägge Collegier Kutchiahaisa och Kara Chiaus / hvilke efter the wiste vthi hwar Register the stodo stressne / sökte at salvera sigh med Jindren. Men Besasz bleff strax gripen och satt på en Mulsina / och med händ och spott förb i Seraglien och strangulerat; och sedan han war dödh / restwe the alt hans Estägg vthi och sände til sine Wäner i Staden til hwar en Här ther aff / för en särdeles present och Triumph vshäfirer theme Victorie; the andre bägge blefve och sedan på landet fastsätte och thidallagne. Sedan låt och Viziren om Därrer hemligen the öfrige illa aff chonerade / som wore aff någon myndigheet taga aff dars / hvilke wore i tahl allena 38. idelige Croibader och Odabassi, äre Officrar såsom Öfverstar aff Janizaren.

Hans stora
macht tager an-
de.

Griffes strig
och strangule-
ras.

Således bleff theme Sedition, som syntes villia brulliera hele Ottomanniske Staden, aff Vizirens adressle med ringa Vlodvrbattelse och vthi en Dagh stillat; Kejsaren med sin Woder såh erad och Janizarenes Högmædmar; Och syntes Saterne idupa sigh til roo och stillheet igen. Hvilket lifswäl inter linge warade vthan någet ther efter aff en Passa wibh namn Ipsir Passa, beannet vthi Naroha ett Alarum / i ther han drogh til sigh Spahierne aff Asten 30. å 40 Tusende; och vagerade med them ifrån then ena Staden til then andra; och låt contribuera sigh / hells och Aleppo en tidh bloquerad; til thes och ther contribuerade. Och churumål flere Klagomål om honom temmo in för.

Seditionen th-
ledes stillat / som
syntes villia
brulliera hele
Ottomanniske
Staden.

Ipsir Passa för-
lar nitt alarum.

D h h iij.

Key.

Junius.Flatteras aff
Kensaren.

Kensaren / kunde Kensaren liksom icke ställa honom med makt, utan måste ändå flattera honom ther till; och til at apaisera honom / at han icke ändeligen skulle misbruka sin makt emot Kensaren self. Sände Kensaren honom sitt Sigill och tilbød honom Titulum aff Lala, thet är / sin Tutore eller Vizir, (th Viziren kallas alltid aff Kensaren Lala, förmyndare) hvar med Ipsir Passa lät sig låta / kom til Constantinopel och tog

går Charge af
Vizir.Affaires out-
sides / och kort-
vänder til Des-
mascum.Ett nytt alarm
aff Kensarens eg-
ne Hoffsejante
som med falskt
Wyn hade till-
lät sig betalt.Stillas med
Executionen
på Mordmör-
darene.

Chargen aff Vizir, begynnade och at caputera then ene Passan effter then andra / och lät thetas Egendom dels bära til Kensaren / dels och til sig self; och effter han hade Spahierne sig tillhanda / aff brevläta alla Gator och Grender i Constantinopel worde tilläta / så torde ingen sätta sig honom emot. Men liksom samfart sig the Grandes aff Constantino-
pel, och på en Affren både til sig hem alle the Spahierne, hvar sin hoop / och bekände och inlät the så mycket / at the blesive Viziren gransk-
gungo så til Capiran Passa, Murat Passa och öfwerdrogo honom directio-
nen: hwilken effter han icke stodt wäl med Viziren, togh thet ann / och
Dagen effter igenom Spahierne och Janizarene Tumult så mycket
sättade / at Kensaren churumål ogärna (in igenom the många Pen-
ningar han samfart) hade han minnit Kensarens nådh) måste gifwa
them Vizirens Ipsir Passas Aufwund; och effter Mustius sinnes hålla med
Viziren, spolierte the honom och hans Hous / sampt tvingade Kens-
aren at sätta Murat Passa til Vizir igen. Men effter tre månader bleff
han mazur och sändt til Damascus, v. i hwilken resa han bleff förgifwen.

Thetta war näppligen stillat / för än åter ett annat sögo min-
dre alarm begynnades igenom the insolentier som Kensarens egne och när-
moste Hoffsejante sig företege: En Spahierne och Janizarne träd-
de något thet effter tillhopa / besvärade sig emot hwar andra at thetas
betalning sködde them vthi ideligit falskt Wyn: i thet Kensarens thesau-
rari låto slå hemligen falske Asprar / och när Soldatetsquen skulle betalas /
inblandade the vthi Durserne mera än halffparten aff the falske myn-
tet; hwar öfwer thesse berörde sig sammanfart / walde sig til Anfö-
rare en gammal renommerad Spahislian Aga, och sommo så öfver-
deligen til Seraglien, begärande at tala med Kensaren; hwilken och må-
ste komma vthi ett vphögt rum wid yttre Porten aff Seraglien: (kal-
las Ali Tiosk) thet på alles wagnar berörde Allian Aga föredrog Kens-
aren thetas besvär. Och effter the gäfwor orsaken på Kilar Aga, och nå-
gre andre aff the Mores och Eunuchis, som wore Kensarens störste fävo-
riter, (kallas Nushahip) fordrade the them vthi illstraff / hwilket churum-
thet giff Kensaren högt til sinnes, måste thet liksom see så at han icke
lät strangulera Kilar Aga, och såltes honom med andre sinne lasta öfwer
Murat

Waren til them / them the så både hängde alla wihi ett Träd / sedan kom med Knifwar them Kridet aff Wenen: såo stah iede små nöna ihetärp / wihän serbrade Kensarnmans favorit, en Dame, wiðh namn Mulkikadin, hwilken sedan hon wardt them giswen / hängde the henne wiðh Jötiren upp i samma Träd. Och churwald med thesses Dödh Dylorper bleff stillat / brutt de listwål themne Allän Aga medh sin Anhang äthstellige andre små insolentier, och hade före at tēra alle Judar wär Constantinopel, (hwilke äre öfwer 20 Tusend) och dela si: theas Egendem samt Döttrar emillan: Men thetta bleff igenom nägre the stoteste aff them affsynde. Men sedan Viziren öfwarberörde Chiaus Passi kom til Constantinopel, bleff på hans Inrådande Allän Aga aff Kaysaren kallat wihi Diwanen, lista seim han hade welat tala med honom / och när han förmenande at all the förra war glömt / och han således sätet kom / låt han säga neder honom. Således wardt med honom och theenne Sedition stillat.

Således har the ene Dylorper släpt / och the andra tagit wið / wri Sult. Mehemets einmyndige ähr: men ifrån theenne Tiden, har han warit för Dylor och rebellion fri. allena effier wi hans Kagemens Tid / förbän the berörde äthstellige rebellioner, Turkiske Riket hade och lidit continerlige Nederlag wän efter af Venetis, så at förbän the Batagier the till Sids förlorat / hafwa the och mist äthstellige gånger ett oroligt tahl solet i Candia, the hafwa måst lijda the Veneti så godt som in för Porten aff Constant. hafwa them ifrån tagit them ene befästelse en efter then andra wri Archipelago, och all Tillförjel wär Egypten och andre Örtter i Africa hindrat. Allså begynte man blifwa om theenne Kaysaren S. Mehemet trehogse / uttrifwande all theas motgång hans elneta / och hördes wið min förste ankomst / emot honom i samma mening hårde och gement tahl / så at han stödh wihi Zahra aff förändring oppå thet ringesta Turktarnes wiðbare Nederlag. Churwaldtade Drsfaten til Venetorum Succeser wote ministrorum Turcicorum egen Lättferdigheet / hwilke togo Sticksvenningar och förde m. händet til Venetianornes awantage. Således tilgiet att statiat / så at hwar Vizi efter annan blef bestucken / och thet alt tagen i Fransöfke Ambassadeurens bearberande och uttriger, in til thet thetne närwarande Vizir, Cöprili Mehemet Passa, at utkommen / hwilken innet Kridet the Venetianiske Penningarne / wihän är jalous om sin Herres Kaysarens sampt Turkiske Rikets reputation / har Kaysaren / som här til warit en Barn / och innet förslätt huru Kagemeter är förde / vnderstött hwad Drsfaten har warit til Venetorum framstegh emot Turkiske Riket / the andre Turkiske ministros som sigh lätt be-

stiffa.

Junius.

och Mulkikes
din Kaysarn-
mans favorit.

Judar öfwer
10000 i Con-
stantinopel

Oroligheet i
S. Mehemets
omlyttige ähr.

och contin-
erlige Nederlag
aff Venetis.

Förorsakade aff
ministrorum
Turcicorum
Lättferdigheet.

Corrigerat ge-
nom theenne Vi-
zir.

Multens man-
lige Warnings

Junijs

(Kensarens devotion).

Och naturlige gåmror beskrifves.

Proff ther aff wijst rå Spahierne/

Och råd som Janizarerne.

stelt hwar effter omanlagit aff daga; Then Fransöke Ambassaden ren i sig ther til bruto lant / högeligen affronterat, kallat honom of-
fentligen en Fraire, och hans Tolck i några Wånader mshut och Gån-
gelle och then Compagnie af förledit ähr sielf i Person bisittas / och igen
bemädhaga; sth the Dyar, som Veneti vth Archipelago intagit / och gjort
at Venetorum store och considerable Flotta har måst medh oföräntat
saak aa til afars igen. Hwar igenom är händt at Eu. tiste Kensaren
är ratat vthi bättre opinion och æsthim ibland sine Underfätare / och alltså
futer nu fostare i sin Trohn / ther han tilförende. stodh i fahra / at vppå
then ringeste olyckellge Rencontre blifwa affsatt (förthens till och vthi
then förflarne Semar hållit så mycket och omvahn devotion i Constanti-
nopol, at emor hwar gång som Viziren skulle midh Dardanellerne något
förehafwa / hwarer Kensaren sielft karu stundom til Jeds Kuckia /
stundom til Okmeidan och ther hele Nattren igenom hållit sin devotion,
med ofäveligit Roop och Strål sampt några hundrade Barker farit
Canalen vpp och neder med samma Kopande: Viziren och sielft har be-
kommit hoos Kensaren stor Credit, hwilken honom som sin Fader res-
pecteras. Och är theinne Vizir en Man både aff naturligt förstånd ef-
ter theras arth och stor förfarenheet för sin ädler skull / men aff Com-
portement rud och Tyrannist / hwilket hoos Turkarne æstimeras. Ige-
nem sin snålheet förer han wäsendet wäl: igenom sin grynhet affräde
ter han igem som slå honom effter Lufwer. Vthi begynnelsen aff hans
Gouvernemente war Spahierne Insolentie, effter som af the vpralde ak-
tioner är at sluta / och auctoritet något stor / förthens till ther första han
giorde / lät han sedan han sigh hoos Janizarerne hade insinuerat / taga aff
daga / emor 4 å 5. hundrade Spahier aff the förnämste / aff hwilke han
befru hade Alarim och Dröpp / och ther giorde han hemligen och oför-
indret em nattren. För hemsfull och förlidet ähr / när han skulle
gå i Jält / befru hade han slah för Spahierne at the sigh skulle revanger
(älsom the och vthi Jägret vthför Constantinopol giorde äthfullige gån-
ger alarim och taga en gång sat Viziren, förden til Kensaren / och be-
gärre han skulle affslifwas / men bleff åter aff Kensarens Förbön be-
friad) affså roconcilierade han them Spahierne med penningar / och stör-
ste hopen nembl. them aff Afien, lät han gå hem hwar til sin igen / på
ther han the öfrige så mycket bättre regera kunde. Wien effter igen
Janizarerne woro något wårne aff Spahierne förnedring / brukade han
Spahierne til hielp och abasserade / som han tilförende hade gjort Spahier-
ne / och så them med Dardanellerna / lärande måst alle så på en gång 17.
Janizarer hos Sobacier (äro öfwer slat) med sielfwa Chihaja Begh affslifwa /
sampt

sampt många Hundrade Janizarer, under pretext at the illa sächade / och ther lät han måst värätta igenom Spahierne, til at tvinga ferroendet i hemsielft emellan. Således har han bägge cheffe formidable Turck. Kaysars Lunnar igenom hwar andra abahiserat, så at hwar en Spahierne eller Janizarerne någon tids hafwa varit så låge som themu äre.

Han befärrer försthan thetta / så kallade Kailer och Vizirer dels affsatt / dels aff dag i tagit. Caimakam Frenk Achmet Pasha satte han aff så osförmödeligen / at ingen Menneiska wiste ther aff / ja / icke han Caimakam sielf / för än ther war giordt; vthan ther han satt i Kaysarens Seraglio och hölt Divan, fick en annan Embetet / och han måste hais förwer Hufvudet fort. Capitain Basia, Begleibegen aff Buda, Passan aff Silistrien, som har varit en gång Vizir, två gånger Caimakam, har han och affsatt Mustin och Nakib Effendi som äre the högste digniteter, och ibland them helige / förändrat / och satt sine favoriter i stället igen. Patriarken aff Constantinopel har han långt vphängia. Patriarken aff Jerusalem nägre Wefer sångsligh hållit / förwan otalige andre Beger och Officerare, ja / alle Capitainer aff Sijon: som han dels affsatt / dels giordt aff med. Summa / han har med sin grumheer så mycket vphärsat / at the Turckiske Soldatesqven som war i beammelsen allenast begifwen til orco och Dylepp / men emot theas Fiende hade ingen arth eller alfware / föräut theas hugh at rebellera och i ther ställe nu themne förleden Sommar icke allena giordt Vexeris wåldigt meißänd / vthan och affhändt them the bägge satte önar Tenedo och Lemnos. En the säge / at anten skulle the winna sin Fiende / eller övndwifeligen fördras igenom Vizirens Händer / walde alltså hållre Fienden / och hafwa nu åter igen begynt wåna sig til at winna.

Wid min Närawarelse vthi Constantinopel, har Sult. Mehemet inträdt vthi sit 17. ålders år / wid hwilken Tids Turkiske Kaysaren blifwer myndig / och måste så Wodren resignera sit Förmynderskap / och Kaysaren sielff efter theas dagh resa til Adrianopel, antiquam sedem Imperatoriam, och taga sigh före någon expedition, på thet således Viziren må kunna hängia honom then tidre Fiedren vthi Turbantien. En tilförende bår allenast Kaysaren två Fiädrar och them vthiföre hängian de: men sedan han har giordt thesne Resan må han och öfo ther til then tredie / vthaff hwilke han kan göra två vpräde: men then tredie måste han wånda neföre til thet han har conquererat någon provincie; sedan bår han them alle tre vpräde / och blifwer aff sine Vnderfätare vpburin för gild och fullmyndig. Allså reste Kaysaren vppå Vizirens Jnrådande thet 23. Septemb. 1657 vthi Constantinopel, och sedan han

Junius.

Jämte de till-
lige Kailer och
Vizirer.

och Patriar-
terne aff Con-
stantinopel och
Jerusalem.

Jämte then
Turckiske sol-
datsqven för-
bättrat.

Turckiske Kaysa-
ren blir myndig
wid sit 17. år

Adrianopel
antiqua sedes
Imperatoria,

Junius.

Kensaren reter
utur-Constanti-
nopol till A-
drianopol.

(Skändaste Or-
saken ther till)

Att Naturen
stilla os melanc-
holisk.

Har begått
någre Exempel
af grymhet.

(Tillfånges
Bannitros)

Expeditioner
emot Italien och
Venetos.

I några Dagar hade stått vthi sine Tält widh Daut Passi, reste han fort
till Adrianopol. Viziren som ännu war widh Dardanellerne occuperat,
begagn sig och till effier några Betors förlopp och vndstodt off. Kena-
siren store Careller och åhra. Och ehuru så som många Gissningar
hafwa varit om affseendet aff themne Kensarens Kesa / så har likväl
i samning themne som nu är sage varit then råne och förnämste. The-
sforstan är themne Viziren aff stora och vidt vilsende conceper, har
nemt tvenne renommerade och kloke Vizirer, som vorot Sult. Amuratis (sid-
) then förste heet Tabani Bujuk, then andre Kara Mustafa Passa, såsom och
i Sult. Ibrahim tidh några åhr förde Regementet hvilas maximer han
lärde och ånre effier soiler. Och såsom S. Murath aff berörde Tabani
Bujuk bleff drifwen til at begynna en expedition, och ther med göra slab
vthi Werlden renommerad / så gör och themne Viziren med nådwarande
Kensare S. Nchem. Och ehuru så han sielf är af naturen stilla och me-
lancholisk, har likväl Viziren inlat honom så mycket / at han mit the-
ne förledne Sommar effier Sult. Mu. as Exempel / til at göra sigh an-
seende och formidabel, har begynt löpa omring Constantinopol ett inco-
gnito, och hwarest han funnit någon dricka Zobat / eller sedt någon an-
nan disorder, straxt lånt caputera igenom sine Wäbelstreichar / som han
ther til at i tid hafwer hoos sig / och således allaredo begått några Exem-
pel aff grymhet. Viziren har och sedt at inlata honom lust til Kriigh /
så at han widh sitt Bihug war Constantinopol lat sig märcia emot sin
Moder ther han icke wille innan 7. åhrs förlopp komma in til Const-
antinopol igen / utan employera sin Rikdom til förwidgande aff Musul-
mennernas riste (Ty the hafwa vthi theras constitutioner / at en Kensare
inter må buggia någon Muschia, med mindre han har vnderlagt sig nå-
gon Proviencie. Och til at buggia en Kyrckia äre the så mycket mera
begärlige / såsom the hafwa then Bannitros at then Kensare som en har
byggt någon Kyrckia / sin honom är omiff om han kommer i Sammelen
eller en / Men themne hans hugh bleff inat förändrat / så at han allaredo
wid sin nådwarelse widh Adrianopol, begynt längta til Constantinopol
igen / och kunde med möda aff Viziren behållas ther qwar til Armenis
vibråh. Hwar och themne Viziren blifwer länge widt lifret lærer han
wiffertligen instigra honom til at företaga någorer marquabelt emot nå-
gen deel aff Christenheren. Vppå Italien war fuller så ståt all appa-
rence, men Viziren gofwe mycket ther han hade ther om åfender bilagt /
och kunde obhindrat sine andre wäsigare dessiner företaga. Aff
ther ropet om expeditionen emot Venetos, hafwa the Turfiske Budalater
(hållas aff them för helige och Propheter / men äre i samning Sama-
ster)

sker) tagt sig före / ehwar the gå på Siateme / at repa Cicil Alma, cissilma, thet är Rom. En the hafwa vthi thetas Muhamedier (är en Boet aff Propheta) thet Turfike Kaysaren skal komma att in til Rom och thet intaga / och samma Påfwen til Patriarka aff Jerusaleum / och efter någon tidh skal han och antaga Mahometiske Tron: sedan skal Christus komma / och visa huru the Christus hafwa farit wille / at the icke hafwa antagit Alcoranen, och underwiisa them / at Dufwan som nedertom aff Himmelen / war icke then H. Ande / vthan war Mahomet / och skal vthi 30. åhr wara på Jorden / och stadsfästa Alcoranen med nye Underwärd. Efter then Tiden skal Turfarnes macht lida Kräftwetsången / til thet the sigh retirera vthi thet öde Arabien / och sedan skal blifwa ända på Werlden. I wilken thetas Undergång skal komma aff thet Folckat Jordan efter: som fallas i Prophetian Caumies ser, thet är Gullbärtige Sönerne. Men Constantinopels ruin skal icke vthi en S. Mehemetz Tid / och så skole Turfarnes blifwa så så at och 60. Musulmanniske Qwinnor skole allenast hafwa en Man. Förrhenskull efter nu en S. Mehemet regerar / och the vthaff Kongl. Maj: h progesser vthi Polen hörde hafwa / the thet vthöfwer högeligen warit altererade / befructande at then Tiden wore nu them för Döden. En the kalla the Swenfke Sted, och säha the emellan Sted och Sfer är så ringa äthskildnad / at och lätteligen herryhimman kan aff Kristwande wara föreluppt en försende / så at Sfer är Kristwit för Sted, ty r Kristi 7 och D 7 särdeles effier the nu sedt thet Slags Folckat vthi Constantinopel, hwilke efter the ufsérende en hafwa blifwit warse / lærer thetas Prophetier snart måste så sin fullkomnad. Och har war Antomist så blifwit aff Turfarnes remarquerat, at thet the som Hattar bära och härplåga af them sakas frenk, hafwa the lifswäl s. dan tag 8. Dagar hade warit i Constantinopel, lärde så wäl äthskildnaden at the icke allenast mig och mitt folk / utan och hwem the säge med gult Hår icke mera kallade frenk, utan Sted.

Och i Samning / när man thetas Står något öfwerlådaer / synes såsom fulle theenne store machina snart wälka falla : En Turfarnes Kiste hafwer tagit thetas incrementum i förtiden aff thetse thetas qualiterer. 1. At the hafwa lagt sig på Krigsöfning / och intet mera ähre än ufsåle til länalia Fredh: Men nu äre the ut intet mindre än Krigsh til intet mera än i Fredh inclinorade / och äre blifne orroligen esteminerade. 2. Hafwa the intet gitt sig til nådra delicias, vthan både i Maat och Drenk warit temperat, thesere är them i thetas Slag förbudit / thesere är them förbudit at hålla länge

Junius.

Theras Prophetia at I. Kys. Solintaga Rom Mahomet antaga Christus komma och stadsfästa Alcoranen / thetas macht lida Kräftwetsången aff the Jordfiske / Constantinopels ruin stec i en Sule Alcoran hemetz Tijdh

Efter the nu sedt thet Slags Folckat fructa the Prophetien sannas.

Turfiske Alcoran incrementum at Krigsöfning.

Wättelighet i Mat och Drenk.

Junius.

Bro och lefwen.

The capabelfte blifwit brutade til förmåne Embeten.

Forcen aff Turkiske Rikets bestat aff Spahis och Janizaret.

Reverentz emot thetas Keyser.

Målsider / lifa som stodo två Englar och uppmådade hwar Musلمان, så länge han åter / hwilke the icke måste göra länge emot: men rätte orsaken är: at Mahomet icke welar tillåta them at wänna sig med länne Målsider och delicias. Ther emot äre nu ingestådes excellens och Jylleris mera än hoos thesse / och the som äre aff någon dignitet, dricka hemligen i thetas Hws / effter the whan förtleming aff thetas exultation en finna adrat uppenbart. 3. Har ibland them warit troo och lefwen. Nu är intet thera / och maen Turc troor then andre / r han fast mera förtroende sjäna the til en Christen. Therföre äre the förmånste Embeten besatte aff Renegater, eller thetas Darn / ja / alle Kersarens Hestbeniente äre Renegater. 4. Tillförande hafwa icke blifwit brutade it förmåhne Embeten whan the capabelfte aff Turfame: men nu wäldes ingen / wian alle Embeten sällies aff Kersarens Eunuchis, whan anseende aff capacites. 5. Tillförande hafwer forcen aff Turkiske Rikets bestat whi thesse wenne flagg milioe, Spahier och Janizarer, til hwilke icke allena har tagit Kärnan aff helle riket / whan och maen ther til admitterad / som icke aff Wardenomen har blifwit upfödd och wäl instruerad whi Kersarens Seraglier (som ther til wenne äre destinerade) ibland Azamoglanerne. Nu tagas the promiscue aff allehanda Folk / och tosta nu intet mera än en Ocka Secker eller Cafe til at blifwa Janizar, oachtat at the ingen Paga betomma / allenast the hafwa namnet och äre således frije för tribut; så at aldrig hafwer warit flere Janizarer i Turkiske Riket än the nu äre: men aldrig har Turkiske Riket mera trutt Soldater än nu; th ther är hoos them hwarcken modh eller generositet, therföre och nu en Janizar, är mindre achtat än en Hund. 6. Har thetas Reverens warit mycket stor emot thetas Kersare / så at han har hållit såsom en Gudh ibland them / och hans besallningar warit oemotståndeliga: the genom hans besallning har stolat död / har hållit för Salig: nu höres icke allenast ährliche Uplopp och Rebellioner emot Kersaren / wian och Sult. Osman är blifwen aff them ihidslagen / S. Mustafa affatt / Sult. Ibrahim ihidslagen / Sult. Murat stodo the effter lifswet / man hans förfot thet / theme Sult. Meheme hiru offra och när han har warit sin Undergång / är tilfören be förmålt. När Kersaren tilförande sände sine Capuci Passer aff hwilke han har whi sitt Hoff 200) til någon Passa at blifwa affliffwat / widsfick han med stor wördring / och Passan medh stor Eyndno anteck executionen: nu sändes offra emot berörde Capuci Passer, och gøres aff med them på wägen eller tagas wity Huswider / pijnas så länge the

De måste försvåra at aldrihi sådant ährende komma igen. 7/ Är nu och Reverentien til M. Thomas Saah och Stadgar försollen / så at Muktus som öfrerste Hantverkaren och Riksharen aff Lagen / hvilken tillförende är hällen beilad / och maen har mått komma midh honom / blifver för hvar och ena Ordet och Rationes Status af och tillfäst / ja och aff Sult. Men en ädng affstvar. 8. Justitien administras innet efter Lagens försentimma / vthan efter Vizirernes och Paillerens Givning / och Cadierne tvingas at följa Domar tvett emot Lagen ; Ja och Muktus stels tvingas at följa Sententier tvett emot sin Samvett / och efter det som anten Viziren eller andra / när någor Orlopp stee / til påf kommer. 9. Och det som gör fölest för all / hafva nu någre Krenare utkastat i stat ifrån sig omvårdnad den och efterfrågan / huru med Regementet och thes Infanteri afgår / och förlusta sig allenast ibland theas Concubiner och Eunucher the igenom alle Berente fått tillfälle til at bruka theas egen myta / hafva för sin förmånste vsta rappa och snika hvar äth sig / hvar rest en förmånes som har någon förråd / han är siar bracht om Halsen och at hans meriter eller skickelighet ; och när det innet gör tillfäst / sås salst Mynt vbi stor myckenhet / och bedrages så sedan Soldatesquen, hvar vthan kommer Buller och Bpper. Och vndanatande theme nu regerande Viziren kan saah icke säga the en aff the Turske ministrerne har sinnis vbi min midh som til the gemene Väsens har haft the ringaste affeende vthan låta ambition, egen myta och Givning / gå för all annan Respect. Thetta hat nu någre äth boudich stadt Turske Riket emot Venetos / the igenom lærer the och ändeligen blifva stadt och ruinerat ; In när en Nation går ifrån sitt gånble ingenom och inclineras til nye Eder / så pågar the vara en nytt förebodh aff någon märckelich förändring vbi Regementet och såsom the är Öngd eller Öngd / hvar til Nationen förfaller så pågar och förändringen vara til stada eller förbättring. Men efter nu these Turske vti all theas väsens inclinera til öngden / alltså kan man the aff föaa annat än theas vndergång augurera och siua / med mindre Sympliciterens Denatheet icke stadsätter them ; i genom hvilken såsom the här til vntu / så låta the sig och igenom the samme conservera, så länge Guld behagar at bruka them til sin vrbige Folsch Bisell.

ibland annat som är at förmåla om Turske Riket / så är Turske Kejsarens Scraglie eller Septum magni Domini med thes en Rulle Hoffstat märckelich / och är the icke så mycket at stada för thes

Junius.
Reverentz til
Mahomets lag
och Stadgar.

Justitiens ad-
ministration.

Omständnat om
Ingenieret och
the Infanteri.

Balti Mont.

Ambition/egen
myta och Giv-
ning.

Hvar aff the-
ras vndergång
är nu til at siua

Kejsarens Scra-
glie och eno-
pylle Hoffstat.

Junius.

thet beställige och magnifike architectur skul / såsom therföre at knäns
Ebristen eller Turt / förvihan Krensarens egen närmaste Hoffsold är
tillåtit sitt at komma ; och hwar thet befinnes at någon annan har
allenast nitat thet in och blifwit warse något aff hans Qwinfolck /
then samme är liflös / förthenfull äre såd och snarast sagt ingen
främmande som thet bestaffenhett rätt kan ersara. Men efter iagh
aff en Renegat, Alberto Bobovio / en lärd Man / och wihi Fransiske, Y-
tallenske / Tytke / Latinske / Gretiske / Turktiske och Arabiske Språken
wål ersaren / men wihi thet Venetianiske Kriget war blefwen fången /
och sedan wihi 10. åhr har siem för en Musico wihi berörde Seraglie,
och nu war sådan lds konnen och yppar löhn för en Spahi, men holt
sich yppe hoos then Engelske Ambassadeuren / i menning at blifwa igen
nom honort hemingen wihur Turktiske Riket och in wihi Christen-
heten igen hulpen / efter som han och war wihi sin Hjeria en Chri-
sten aff then reformerade Läbran / har thet om en particular efferrär-
telse bekommit / altså nämmer iagh thet om här någre Ord.

Orten aff hells-
we seraglieh hö-
ren under Mecca

Orten som thet ligger yppa / är en Wdde som stimer sig wihi
Bosphorum, och på tree stidor omsluten / kallas aff Turtarne Sarai Bur-
nu, hwilens Wddes proprietet med Slott och alla the Byggningar
thet yppa stå / hörer under Mecca / och besittes aff Krensaren för en
twis Dnra / som åbrligen thet wihaff gifwes til Mecca Tempel. Hela
Byggningen består wihi tree ombygde store Borggårdar och en stor
Trädgård som hele Slottet omgiffwer. Grundriften thet wihaff är som
Bilaga de Tafla wihwiisar.

Främste Borg-
gården.

Wihuten främste Borggården är Tyghuset / Hospitalet, Bed- och
Wannbåarnes Hws / Bagare hws / och thetas som göra och föra alle
handa Matier hwar med Gossfren bettådas (som hoos Turtarne gö-
ras mycket artigt och wål) Wihi theenne Gården stiger Viziren, och
alle the som til Håst temina aff thetas Håstar / och gå sedan til fest
inn. Then andre Borggården är in wihi rundt omgiffwen medh

Andre Borg-
gården.

ett Skul / som siagh stödiar på Marmor Pelare / under hwilke sitia
Baser, Chiausar och Janizarer, så och andra Officere när Divan kallas;
thet hålles och thetas Divan eller Senatus, thet är och thetas Ange-
lie ; Thet boo Roklar the som tilreda allehanda föra och fyltade wah-
ror / och the som Qwinfolcken för Laqueyer wvwachta. Berörde Bor-
gård är mycket stor / fullsat med Lorbår. Enpreß och andre Trä / e-
milkan hwilka gå Hiorrar och Nadiur som i en annan Dnrgård.
Then tredje och innerste Gården begriper wihi sig thet rum / wihi hwil-
ket giff publicque Audiance, kallas Divan Haac, sampt Krensarens / hans

Innerste Borg-
gården.

Qwin-

Qwimolsch och dagelige Hoffuenares Wäningar. hwilke efter the Åre mangelhand. slag/willia hwarit efter annat med thetas tahl språkna.

The förnämste Kysarens Hoffbeniente Åre twenne Eunuchi, en hwijs fallas Capi Aga, hufwer vnder sig 100 hwijsa försturne/ hwilke gifwa och vppå the Ynglingar som fallas Izoglaner, at the icke stole med hwar andre drifwa oucht. Derörde Cap Agas Embete År eliest at commendera alt thet som vihi Kysarens Seraglio År Wansfeldt / honom brukar Kysaren ut at straffa them store Viziren, när Kysaren treker at han blir något för högmödig / och list wål gowvernerat så wål at Kysaren icke willa a taga honom aff daga / så måste theme Cap Aga gifwa honom så många slag som Kysaren förordnat.

Then andre Kysarens hyperste Hoffbeniente År Kassar Aga, en swart Eunuches, hwilken har vnder sig 200 swarte försturne / the thet gifwa och vppå Qwimolsken. Hans Embete År at regera alle Kysarens Hustrur / Concubiner och thetas Slawuner / och när någon aff berörde Hustrur sig emor Kysaren förberter / så lågger theme Handen widh och straffar henne. Näst thesse twenne År Buffanci Bassi som År Hurvunder öfwer alle Kysarens Hortulanos, fallas Buffancier) thetas Embete År at sköta theta och alle andre, Kysarens Hws och Tredadrdar emwar the Åre beliane / Åre alls vihi tahl 5000. Thesse tre Officerare Åre allidh om och haes Kysaren / böna och hafwa honom såsom the wida / them måste them store Viziren slattera och alle andre grandes, om the wela blifwa conserverade.

Näst thesse Åre 40 ynglingar / fallas Hazodali, och Åre såsom Cammar Herrar / klåda aff och på Kysaren, liaggia och vihi hans rum. Y. biand thesse Åre tre the förnämste. 1. Säckar Aga, Kysarens Wapdragare / forer allidh efter Kysaren hans Sabel. 2. Chohadar hans Cammaruenare / som leder hans Gångekläder. 3. Rike Haprar thet som förer Kysarens Turban / och när han stiger til Häft håller hans Saggdala. Thesse tre riida allidh i bredd näst efter Kysaren när han vshrefet. Sedan År hans Hofgerads måstare medh sine Amberhafwande / fallas Haznali, och Åre 200. Musici, hwilke Åre twåqgebanda slagh / the som hans Håle Music förestå och the som spela på allehanda Instrument, sampt Sangare fallas Mechetarler, och Åre tilhopa 80. mera eller mindre / efter som Kysarne Åre thet vihi Curieu. Thestes Embete År at spela för Kysaren och hans Hustrur Daar och Måter / efter som thetas måste och endeste Tidsfördriff består thet vihi. Kysarens Fogelsångare fallas Doganci, Åre tahl 200 / thesse förestå Kysarens Juch och

Junius.

Kysarens förnämste Hoffbeniente / Capi Aga

Kassar Aga,

Buffanci Bassi

Hazodali eller Cammar Herrar

Harnali, Hofgerads måstare.

Mechetarler / Musici,

Doganci / Fogelsångare.

Junius.

Kierli/ Sec.

Kerbagars.

Izog/ans/mtis.

ni samuli.

Hamam/Za.

bare.

Kensarens Hu-

strut / Concu-

biner och theas

Slafvinnor.

Afei/ Kedar/

Halvaci /

Sulufsi Baltaci.

Hailirgi.

Ekmecki.

Azamogiani.

Bostanciler O-

ladari.

Stalbrångier.

Alle these (pij-)

fas mndt yn-

teligen.

och måste Dag och Nat gä af och ann wid theas Hws/ och bara Sale-
tarne på handren. Hans Sec Kerbagare kallas Kiledi, äre 100 til tahl.

Hans intimi samuli kallas Izoglani äre 1000 til tahl/ these äre lifa
sem marcia prima aff the Hoffbentente/ som vñi themne inre Borgården
äre/ och boo vi twenne långa Hws lifa som långa Labor/ vñhan nådare
affdelningar aff Samrat/ i thet ens år 400/ i thet andre 600. haf-
wa hwarihera så mycket rum at han knapt kan liggia och sitia; må-
ste Dagen igenom sitia thet stilla förvñhan någon rörelse/ förvñhan
tahl (med mindre the blifwa tillste aff nådare theas förman/ elliest
talas the sin emellan widh med tecknande) förvñhan löye eller thet
ritnaaste ärepiru; måge allenast låsa eller skriva / och en gång om
Månan gå omkring Borggården och rådda Benen: Elliest kom-
ma the inret yñhur theas ställe/ vñhan när the stole låsa/ bada eller
Maturens tvärf fördrata/ til hwilke tree Syflor husen äre widh the-
ras Dör. Badare kallas Hamam, äre 80.

Förvñhan these benane aff Manspersoner äre Kensarens Hustrut/
hans Concubiner och theas Slafvinnor. Hwille icke alltid äre vñi
lifa tahl/ vñhan effier Kensarens egen ästund och villia. The-
ne Sult. Mehemei har allenast två Hustrut. Hans Gader Sult. I-
braim hade nite Hustrut och oändelige Concubiner, så at man skattade
the Qwintoflet som han hölt til 10. Tusende/ men i gemeen äre the
Qwintoflet som äre vi sielfwe Seraglie aff allehanda slag til 1000
i tahl These vñtalde hafwa alla sine särdeles Hws och Wåningar/
vñi then innerste Borggården. Vñi then mildre boo Kockarne/
(kallas Afei,) äre 300. och the som utreda allehanda söre och inlade
Wahrer aff Honung / kallas Halvaci, äre i tahl 200. Item Qwint-
fletsens Iaueyer kallas Sulufsi Baltaci, hwille äre 100 och theas
Embete at vñwachta Qwintofleten/ theas Bewähr äre store Vrot.

Vñi then tredje och innerste Borggården boo the som stöda
och göra Mattor kallas Hailirgi, äre 120. Item, Bagare kallas
Ekmecki äre 80. sampt Wedh och Wainbårare kallas Azamogiani
äre 400. Vñi sielfwe Tråårdmuren boo the som hålla och på
husen och Trågårderna/ kallas Bostanciler Odalari, äre vñi themne Ken-
sarens Seraglie alltid til tahl 600/ sampt Stalbrångier vñi tahl 1000.

Alle these som nu äre nämnde/ måste Måter och Dagars sin-
na siñ vñi Kensarens Seraglie, liggia och spissas thet/ men mycket
ynckeligen/ så elakt Brödh en gång i Wefan ett litet strefke polstret
til Kört/ thet emillan Bönor/ Frucht/ och sållan en stied eller två Rijk/
Theas Drick är Wain. Alle these vñtalde tagas aff the Chri-
stines

Junius.

flines Barn/ eller the Fångar som vore Christenheten hämpas. Med Fångarne hålles ett sådant procedere, när the komma i hi Kaysarens Seraglio, at the först blifwa waande widh theas Eder sårdeles sittande/ hwilket them är adras: drast; och blifwa många vore Seraglien i hi stum och sätte på Galererne / thesfore at the äre så obehägnige/ at the icke kunne lära theas ank ar förtia. Ty then förste Månad som the komma ther in/ så stole the lära förtia/ således at the hele för middagen sitta på Kån och Dikarne/ hafwande Wenen Andelång; vnder sig/ och Tårerne i Gelsivret; efter middagen redria the posteuoren/ och lågga Wenen i ters vnder sig som Stråddaren. The som nu thesa icke kunne vrbålla/ som äre the måste/ vrbon aff the continuerlige trefor sittande swulna them Wenen och lären vp/ så låggas the vbi Sperialen/ smöras och laas til thes the komma til råttia igen: så begynnes åter sittande på nyr medh than/ til thes the åter smulna/ således förföres til trenne rånger. Om the thesse tre emfistien icke kunna sig the til wania/ så blifwa the brukade på Galererne eller annat arbete/ vithem Seraglien. Är the och så at the kunna lära förtia/ så ä the andra/ at the begynna intalas at wedertaga then Mahometiske Religionen, och at lära emfistia sig. När til om the sig icke godvilligt beqvåma/ så hafwas the om Nåtren vrbt ett särdeles rum/ pikas/ plågas och hållas med allehanda marterande ifrån all Sömn: om Dagen söras the i sin rum igen/ och förordnas wisse som stole söra med gebo och allehanda peruationibus och stid at öfuoertala them. Sålunda continueras med them til thes the sig måste beqvåmma. När the sig så ändteligen til theas Troo begifwit/ är then tredie adus at the blifwa instruerade i theas Saah/ vbi läfande och skrifwande: och hafwas sedan vbi theas hoop som kallas Izogiani, och förtia i the tro stora Husen/ och bringa the sin Tidh til vbi stoer ålenbigheet som är omirerdt/ blifwa sådan medh tiden befordrade til the andre Embeten som äre vpralde.

The som aff Azamoglanerne tagas til Kaysarens Hoffrenare/ äre tillförande lärde/ och äre the samme förstfödde Christnas Barn/ fern Inwånarne äre skyldige lista som en contribution at gifwa ifrån sig. Til thesses Vpruchelse hafwer Kaysaren trenne store Pros vbi Constantinopel, och Pera tro/ och ett vbi Adrianopel. vbi hwilke the informeras til thes the komma til sine år/ sedan tagas the thes vrbur/ och kallas först vbi 6. Åhr Azamogiani, brukas til Kaysarens particular Hoffuist/ så at 100 i sänder med Wed och Vanns bekande vbi Seraglien sine skipten vrbachia/ och ellist til andra vile

Att

Enflor

Fångarne ved-
nias x. til in-
tande.

2. Intalas at
wedertaga Ma-
hom. Religion/
och at lära om
sära sig.

3. Instrueras i
theas Saah/ i
läfande och skrif-
wande.

Azamogiani
the först födde
Christnas barn/

Junius.

Synlor efter Tursken brukas inem Constantinopel, hafwa efwer sig en Officerar (kallas Stambol Aga) hvilken och wihi Janizar Agas Främwaru the återläfste aff Janizarsne commenderar. När the se Azamoglani theas 6. år behåller och lärde lijda något ondt, blifwa the sedan satte til Janizaren, Bustancier eller Izoglaner.

Capuci Bassi.

Förwthan them äre och andre Hoffbetiente/ som faller dageligen och per vices upwachta/ men hafwa sine Hws och Boningar utthom Seraglien. wihi Staden / såsem äre Capuci Bassi, äre til tahl 200. Theas Embete är at aliid upwachta widh Kersarens innerste Cammardör: / 4. hwar sit skifte. sampt lära bruka sig wihi wihtige förskickningar. Item, Mutafaraka äre i tahl 200. theas Embete är / at söka och upwachta Kersaren / och när någon Solennitet är åfärde / at bära Maat för honom. Ther tredie är Chiaus Bassi medh sine 600 Chianter, hvilte och brukas i Gefänd: skaper / förskickningar och andre ringare Beställningar / måste dageligen hoos Kersaren / then store Viziren och Caimakam upwachta.

Andre Statz
Betiente och aff
militien.

Turkarnes Troo
och lära.
2. En en Gudh.

The andre Statz Betiente och the aff Militien hwar efter sit Embete och Ordning skulle falla för wijsbliffigt här at beskrifwa / går thet sörchenfull förbi / och wil allenast med några Ord omröra Sinnan aff Turkarnes Troo. och Lära / hvilken består wihi Ser Articklar förnembliqast:

1. At the troo en GUD hwar / hvilten sig ingen har samnlijt / och är eximerad ifrån alt Epitheto aff Fader / Son eller D. Ande / som hwarcken är född eller har födt / har hwarcken Begynnelse eller ände / Skapare / Beständbare och Behållare aff Himmel och Jord / och alt thet som lijff hafwer. Tugnandes honom i thet ofrige Almæchtigheet / Allwijsheet / Allwettenheet / så at han (som theas Ordesat är) seer en swart Myras gång på en swart Steen / allestädes närwarelse / med andre sådane Egenskaper / Förwthan hwilkenes wille och tillfärdelse inter seer hwarcken ondt eller godt.

2. En Englarne.

För thet Andra / troo the wara Englar ende och gode / the gode wara Gud; Dienare och aff Gudh brukas til århstillige tienster / så i Himlen som på Jorden. Ibland them är Gabriel then störste och mäktigste; Esrail tager emot the Deltas Stålar / och kallas Dödsjens Engel; Israil skal blåsa i Wasun / när then ytterste Dagen kommer / hållande Wasunen alt stadigt för Munnen til at wara sårdigh när Gudh befäller honom blåsa. - Then onde Engelen såha the iblis / hwilken ser sin olydnos full och högfärd bleff kastad utbur Himmelen / har sedan födt många Söner / hwilte äre the onde Englar / som Mennistian på allehanda sätt efftergå.

Til.

Til thes Trede / troo the wara fyra Helige Böcker aff Guds
 skreffne och nedersände / nembl. Mosis Böcker. Christi Ewangelium /
 Danids Psaltare och Alcoranen, hvilte alle äre irowärldige: Men
 the trenne förste äre förfälskade / och förhensfull igenom Alcoranen
 sedermera afkastade / som senast af Gudh är blewen til en rättfärdig
 sänd / hwilken och skal blifwa til then ytterste Dagen / och icke skal
 kunna blifwa förfälskad. Thenne wördas aff them så högt / att
 ingen otidnad både til Händer och Kropp må honom låsa eller hand-
 tera / med mindre thet skedde aff Nöd at han södo / ned / eller wid an-
 dre sidans Händelser / så måste the först lägga ickring honom ett klä-
 de; Hwar och någon som läser i honom / wände Ringgen til samma
 Wot woro thet en ebodelig misgärning. The som Alcoranen talar om
 deligen affkrifwa (en hoos them lides inter Tract) blifwa högenwör-
 dade / och kallas Hierer, och the som låsa honom wihan til / kallas sem
 Helige eller Affgudar / kallat Hufar: the krifwa wihur honom wisse
 Werfer eller Språk / och hängia sig på Halsen / förmenande thet
 genom blifwa befriade ifrån allehanda fahra til Kropp och Siäl.

Til thes Fierde troo the at Gudh harwer sändt Propheter och
 Ewangelister til at predila och låra Samningen. Och at Adam
 war then förste och Mahomet then sädste / hwilken thenne Sagan som
 Alcoranen innehåller / war gifwen at publicera, och at the som honom
 följia / hållas aff Gudh för the ypperste ibland alle selet i Werlden.
 Ther wihast är och then store inblikning som Turkarne om sigg hafwa
 så at ibland themingen är så ringa / sem skantar sigg icke mycket högre
 och wärdigare än någon Konung aff the Christne / ja / skal hälla soren
 injurie at blifwa förlustnad widh honom.

Til thes Femte / troo the then ytterste Demen och Wyf-
 dellen / men förmena at illika med Kroppen och så Siälen bearaf-
 wes: men at the som saligt döe theas Siälar hafwa ett luter Höstet /
 igenom hwilket the see alle hwad som görs i Himmelen; troo och wara
 Antichristum, hwilken the kalla Deggiali; och at Christus skal stiga ned
 aff Himmelen och förögöra honom; och at en General Director skal so-
 das aff Mahomet Herkomst hwilken skal stamma öfwerens medh
 Christo / och gifwa honom sin Dotter til Hustru; sedan skal Himmel och
 Jord föröas; och skal Gudh lägga en Broo öfwer Hellsen: hwilken
 skal wara grannare än ett Hår / och skarpare än någor Swärd / öf-
 wer then stöle gå alla Meniskier / och the Behwalde stöle kunna gå
 thet öfwer / men the Wadachuge stöle falla aff berörde Broo in wih
 Hellsen. Och hålla the thesöre / at then Himmelste Siälen be-

K l l i j

Junius.

3. Fyra helge
Böcker.

Alcoranen.

Theras vilin
som ären skrif-
wa eller utan till
läsa kunna.4. Propheter
och EwangelisterTurkarnes in-
blikning om sigg
högre.5. Demen och
Händelsen.

Siälarnes.

Antichristus.

Christus.

Werd ändr.

Hellsen.

Himmel-lyst.

Junius. står v:hi libelige Wälluster / med tofvelige Wåningar aff Marcus och ädle Siemar / med Maat och Dryck / men särdeles och i synnerhet med klöne Drinfest.

6. Prædikaat. För thet Sierte / troo the Prædeterminationem, at alt både ondr och godt sker aff ett oundwifeligt Gudh Decret och Beslut.

Thesse Artiklar bewilja
1. Medselske Betänkslen. Thesse äro the 6. Troos Artiklar / v:hi hwilke the sigh skole skedfäst och bewilja. 1. med skäpwe Betänkslen / at the säna / när the älskande blifwa : Jag troer at thet är en Gudh / Englar / Böcker / Propheter yterste Dom / och ett Beslutthaff Gudh v:hi alt thet som sker både ondr och godt.

2. Bönen. Med Böner / hwilke äre sweggehandha / Farza, som Gudh v:hi Alcoranen har budit / och Sunna som the ras Mahomet befallat. Sem gånget omr Dagen ropas aff alle thetas Kirckto Torn til Bönen / hwilket är them i skället aff Klocker.

Swältande. Och när the skole låsa / måste the först wänta Händren / Ansichter / Armarne til Armboagen och Hören / sedan Diactan och baat på Halsen / samt emikan Armarne : hwilket wäntande them är i skället aff Döpselen. Men Omkärelsen förrätta the med thetas wisse Ceremonier, som här woro förlängt at beskrifwa.

Omkärelsen. När the låsa / så ställa the sig i ordning aff en Katalis, och then Ärbefte ibland them främst och förer ordet / wäntande sigh alle äth then sidan som Meca är.

3. Almofa. 3. Med Almofa: hwar til the äre myckit willige / oc seer man ibland them inge Tiggare / ja / the ynderhålla och Föglar / Hundar och Katter med Almofa / så at i Constantinopel någre Tusende Hundar thet aff blifwa yppå wisse publique Örtor födda. Och är artigt at see / när thetas Förmän går in v:hi thetas Böfensfände (är som en Börsta til at samla them Almofa) så går icke en Hund med honom in / utan någre Hundrade stå och wänta hans återkomst för Ören och när han temmer v:hi / sägna och föllia the honom som andre Dywachare.

4. Almofa. Thet sedas och många Tusende Köffeglar / så at aff them Lusten är så full v:hi Constantinopel, som annorstädes aff Waggier / för hwilke alle Mörmor fastas v:hi små Kieubitar / hwilke the med sådan artly weta til at fångat lusten så artike en skal wnt falla them neder på Markten.

item Köffeglar. Verdmått aff är thet thetas Grandes, såsom Vizier, byagla sig til åmunnelse / tofvelige Broar / Channer, (äre Wårdshaws thet the Resande turme logera, och blifwa på somblige Örtor spijade omfunt / särdeles många hundrade Sattige) och Fontainer the Resande til notta / til hwilkas Underhållande the lägga wisse Guds aff många Tusende Dalers Intomst.

Wårdshaws för the Resande och Sattige. Med Fastande / hwilken the kalla Ramadan, och warar en heel Månad.

4. Fastande. 4. Med Fastande / hwilken the kalla Ramadan, och warar en heel Månad.

Wänad; så at the ifrån Solenes Dygång til the Nedergång smä-
ta hvarcken wän eller tort / men ther emot äta hele Nätten.

5. Med theas Pelegrims Resa til Mecca, hwilken alle som
Wäl hafwa anten sielfwe böra förrättat eller en sin substitut äftad sin-
da. Och göra the berörde Pelegrims Resa til Mecca; ther Mahomet
är född; til Medinam ther han är begrafwen; til Babylon; ther theas
förnämste Evangelist Imam Afim, och theas General Ali äre begraf-
ne: Sittst til Jerusalem / ther the hafwa byggt ett Tempel hwar som
the såna Christi Fötter hafwa stått; när han lärde/görande ther Chri-
sti heras Veneration. Många flere Dårheter hafwa the wäli the-
ras lära; men the skulle bliwa för wijsdöfftige sådant allt är förmodat.

Turkiske Wänter i respect aff the omliggande Rikten och
Potentater angående; så är Konal Man: it tillförende nogsampt be-
ständt / wäli hwad förstånd thet står medh the Christine Potentater, at
nembl. Frankrike / England och Holland står med Turkarne i wän-
skap / för then Riephandel skull the drifwa in Oriente, och hafwa för-
then skull sine Ministros wäli Constantinopel, och wäli Grand Cairo, Alep-
po, Smirna, och många andre Orter i Asia och Africa sine Consules. Doch
har England en mycket awantageusare Capitulation med Porta än nå-
gonthera aff the andre; Holländarne äre och nu intet spmmerligen wäl
ansedde / effter i thesse Sommar hafwa sinmits s. st många Holländere
Ekepp wäli Venetianiske Flotten. Med Kensaren och Hws Dsterr-
rike har föttröendet här til intet wänt stort / men listwäl Freden wä-
derhållis en nist berösch aff the Kensares incapaciter, som nägre effter
hwar andre Turkiske Rikter regerat. Du sinnes Hws Dsterrike haf-
wa wäli Ottomanniske Hofwet större affection och credit än någon
stid tillförende / in thesse Vizirs flatterar thesse Kensaren och hans
Son Konungen i Maert / och sådes embrailera hans Interesse; doch
steer thet aff hans sincke, til at förmå honom at gifwa Turkiske Ar-
meen frij passage igenom Dalmatien. Konungen i Spanien har
med thetta Hofwet ingen communication, aff orsak at thes ministri
icke blifwa handterade på wäli och sått som then Spanske Grandellen
är likmätiat / och wil han icke lära sig neta / at the nima andre Chri-
stine Potentaters Befänders wilschr. Påstwen håller sigh ifrån allt
Commercio med thesse såsom Christenheternes Fiender / och igenom
hwiitas Umgång hans helligheet skulle blifwa profinerad: thurumål
han listwäl har wäli Galacia tremp Collegia, ett Jesuiticum, och tremp
Capuziner; huru the stå med Venetis, är mehra än wyrenbart. Po-
len har tillförende haft här liden Credit, men effter thet är bracht til

Rtt iii.

Junius.

5. Pelegrims
Resa til Mecca

Medinam/
Babylon /
Jerusalem.

Portz förstånd
medh the Chri-
stine Potentater

Frankrike End
del och Huan.

Kensaren och
Hws Dsterrike

Konungen i
Spanien.

Påstwen.

Pohlen.

Junius.

the viller / at thet inder kan skada / alltså är thet bättre ansedt / således thesfore / at Kongl. May: s: macht och progresser i Polen äre Turkarne suspete gjorde / thesfore animeras Pohlen at gifra motstånd.

Tartaren.

Thessförsthan har och Tartaren / hvilken är läst ad aff Polniske Penningar och thet Koff han årligen gör i Polen / gifvit Otton anrikke Hofvet gode impressioner om Polen / så at nu Polen til vithärtes stoen favoriseras mera än någon tidh tilförende. Muschovitern är vithi thet gamle Miseroende hoos Portam, och stas thet samma dageligen mera aff thet Kömerti sem Cossaci Duncens göra in Ponto Euxino, sampt then Mistrancta Porta har til sine egne Vnderstå: hate aff then Græske Religionen, at the stoe spela vnder Kappan medh Kyssen. Aff then ersal bleff i förlöbne åhr Patriarken aff Constantinopel vphängd / och Patriarken aff Jerusalem någre Befor fångslig hållen. Efter och Cossaci Saporovienfes stå i godt förstånd med Ryssen / och thesforsthan låta alltid sinna sigh i Sällskap medh Cossacis Duncenibus in Ponto Euxino, såsom och i thenne förlöbne Sommar är skedd / thet the in Julio gjorde Turkarne stoor skada widhen Stad vtil Bulgaria, Pangala, thet the vthylundrade Passz Silistrienfis Idagre / och tände Elden på Staden; alltså är och thetas Wänstap Portas suspete.

Muscovitern.

Cossaci/

I Orienten
med Konungen
i Persien.

Om Orienten har Porta en stor och mächtiq: mulum aff Konungen vithi Persien, men sedan han har recupererat aff honom igen Vadplent: en / och Konungen aff Persien för ett åhr sedan Portam igen om en anseentlig Legation besökte är nu them emillan gode förstånd. Och har i lista måtto Porta anstelt at sine Gesandter til Persien / Kiofe Ismael Pascha, til at confirmera then vprättade accorden them emillan / sampt och sötta at accommodera Wäsendet emillan them och Indianerne.

I Indien / medh
Magnus Mog.

Nithur India aff Magno Mogor war och wijs samne tid en Gesandter hoos Turstiske Kysaren / hvars Hörende war både til at förmja then förre Wänstapen / och thesforesthan at persvadera Portam at tillåta med honom angripa Persianerne / och bemächtigas sig Persien / til at sedan dela sigh thet emillan. Dersaten til theta thetas Haat emot Persianern war för: han annat / thet Persianern wid samne Tid hade afhändt Indianern Staden med Provincien Kandehar, och thet vithi nederragt en stor Mänskenheet aff hans Folk. Derörde Indianische Gesandter blefve widh Porta magnificentissime vndfångne och uackerrade / och wardt alle Viziter och Passer pålagt / at hafva them til Gäst och bewijsa them all åhra: Men thet Siwar the bestemmo / war thet Porta were emot Christenheten engagerat / kunne icke heller beannna någor emot Persianern / med mindre the seckra, som thum emillan reo-

Dersaten til the-
tas Haat emot
Persianern.

Indianische Ge-
sandterne widh
Porta / Och the-
tas Despeche.

re op

re öprättade / vppenbarligen skulle brytas: doch wille hon til contestation aff sin Wäntap/ sitta at brinna Wärfte: them och Persianern emellan til ett naktat i Jorden. Men närre Orsaken war: thet Musius them affsyckte at ruinera Persianern/ vran fast mera at hjelpa maintainera hemom / in han wore en Konung/ hwilken Turken altid wore wänt; wore och så belägen at han separerade Turket ifrån berörde mächtige Mogors Rike och thet stora Tartariet. Förthenstull hwar han blefwe ruinera/ skulle Porta komma til at gränza emot them bägge: och såsom the bägge äro aff samma Troo med Turkarne och aff musius andre Harkemst/ skulle the wäntendera Protectionen aff Mecha, hwilken Porta nu likwål roligan possiderar. Således bleff han depecherat/ och aff Porta alltså med honom affskat en Gesaudier Hussein Mianou.

Then tredje Konungen i Orienten, som Turken drager respect vppå är Husbeck, eller Regnum Zagathay, thet mächtigaste uti store Tartariet hwilken Porta affskat och höge wördat/ både för thet at the skamma i Troon med Turkarne öfwereens/ sedan och at the äro aff Mahomets egen extraction; men förthenstull Karia sigh the aff Husbek sleift så höge/ at the icke wörda Turken med någon Communication, besinneligen misfunna the Portæ protectionen aff Mecha, hwilken the förmenat aff berörde orsak med all Rätt böra sigh. Doch såsom the på många Ör röra the Turktiske Gränzerne / vthan allena Persianern/ Regnum Magni Mogor, Mustoruten / och på fierde Ranten stora til Mare Caspium, alltså funna the intet skada hwar andra / och måste vinn Turkarne berörde protection.

Then Fierde Konungen i Orienten eller emot Middagen som Turken har äga vrrå / är Abyssinorum Konung/ kallat eliest Padelcha Jabelsch, med hwilken / effter han är Christen med hela sitt Rike/ Turken lefwer vthi continuelig jalousie. Sult. Amurates affhände honom twenne Provincier, aff hwilke Abyssinus nu sedan har recupererat them ene wid namn Jemenia, then andre possiderar Turkarne ännu / och såndes ährligen ifrån Grand Cairo til en Passa. Turkarne äro fuller medh berörde Grannelagh illa utfred/ men hafwa icke ännu vnderstån sig til at bruta löst emot honom / effter thet är en långwäga expedition, och aff thesse Asiaticis och Europeis Lusten icke heller wäl kan fördragas/ alltså hafwer sällan emot berörde Abyssinorum Rike Turkarne fört lydas.

Thema är således förreiligen Turktiske Rikers Willor i respect aff the Grannar i Orienten.

Junius.

Rätte Orsaken
ihet til.Regnum Zaga-
thay teet mäch-
tigste vthi do-
re Tartariet.Abyssinorum
Konung.

Här:

Junius.
 Hvertomsten till
 Sörörret aff
 Negotiationen
 vidh Porta.

Sär med synes then **Turkiske** närwarande Staten samt thess connexitet med omliggande Potensater tillfyllest wara omvärderd / och min Skyldigheet mig åter falla til wijdare förlopp per aff then anbefalte negotiationen widh thet **Turkiske** Hofwet.

Sedan sem Kongl. **Man**: s mig anbefalte Åhrenden wroo hoos **Kensaren** och then **Store Viziren** brachte wihi thet **Stand** som utförande är emrörds / och thet mig destinerade **Stoar** och **Affsked** bleff upskunn. Resse then **Store Viziren** then 28. **Maj** i thur **Staden** **Constantinopel**, wihi på **Fäktet** widh **Daut Passi**, en halst fjerdebels mil ifrån **Staden** med **Armen**, och then 4. **Junij** follest bort til **Dardanellerne** lemnandes **Wärcket** efter sig wi händet af **Caimakam** **Fränk Achmet Passa**, hwilken war en **raisonabel** **Man** / aff **Ration** en **Italiener**, och **Saker** heel affectionerad. Men **Viziren** war näppeligen förreest / för än ibland the **Turkiske** ministros begynte minnas / tillståndet aff Kongl. **Man**: it måste wara slätare än sem them utförande wroo föremälat / thet måste wara någon angukie som honom brevise så tuffrige at sölia **Portæ** **Wänskap** / och hwad them aff mig war förbrachte / kunde icke annars wara fiedt / än til at draga them widh **Måjan** och **winnu** isben / blefwe och på **sidstomne** dels aff sin egen **ostadigheet** / dels andres inbidsande brachte thet hån / at the talte om Kongl. **Man**: it och thess **confederation** med **Rakotzi**, **effterändelilige** ord / och sade öfwerluidt at man måste then förre fattade **Resolutionen** uphåwa / och ansee **Wärcket** så länge / til thess the åhrenden som then andre **K. Man**: s **Affskedade** medbrachte / wroo **proponerat** / och sedan hålla thet öfwer å nyo ett **consilium**, men i mediet tid skulle man låta **Tartaren** avangera i **Polen** eller **Siebenburgen**.

Remonstrati.
 on thet emot
 med orsaken aff
 thess fördrub-
 blade **Affsked**-
 ningen.

Ther emot underlåt iagh intet at remonstrera thet / både hells wihi **Audiencia**, hoos **Caimakam**, och igenom then **Engelske** **Ambassadeuren** råtte orsaken aff thess fördrubblade **Affskedningen** / och at the thet wihi så inncit handgripeligare kunde affraga Kongl. **Man**: s **Öppringheet** och **Wälmening** emot sigh. När och **Herr Welling** war then 9. **Junij** antommen / inlade iagh en **skrifwelig** **Remonstrati** on aff hele thetta **Wäsender** hwilken så inncit wärfade at the blefwe apaiserade / låtande thetas förre **Wärfanckar** och fattade **Inbillning** gar igen falla. Emedan och så wäl **Kensaren** och **Viziren** som the andre **Turkiske** **Ministris** **K. M.** s begården allaredo war tillfyllest **dedo** cerat / hwad **dubia** the thet wihi fattad diluerade / och them fullkomliqit **lwo** och **nöye** giswit / särdeles **effter** **Wärcket** bleff erhållit widh förre **goda** **wilfor** och fattade **Resolution**, nembl. så at the icke sem **am** nar

Julius.

nat war ginge til någon widrig resolution / alltså återstodh allenast at
trängia på Afsticket / hwarilket iag fuller iniet vnderlat / vran å hñallige
gångar både skriftteligen och munteligen Caimakam ther om ansökte;
men honom seeltes autoritet aff sigb skelft och at depechera, och then
Oidre han ifrån Viziren wåntade / bleff uisbaras / aff the Occupation-
ner som han widh Dardanellerne hade. En han ther icke allenast aff
Venetianerne hårde tilsattes / vthan och aff sine egne Underhållande
ledh daeligen Rebellioner, hwilke til at dämpa han alla sine Tancsar
och Kræfter anwända måste. Allså medh affsticket drögde ifrån
then ene Befan in til then andra / eachrat hwad mau ther om gjorde;
ja / och så länge at then ene widrige Händelsen effter then andre in-
föll. En först ankom then Polnisk Envoyen, hwilken igenom the
Catholiske Ministrenes tilhielp icke gjorde i Sakerne litet forder.
Och ehuruwål wij thennes Stämpningar listwål med stor möda och
wormunns / och wore ändeligen ther til komne / at ordie war antaen
ifrån Viziren om war depeche, och Caimakam och ther skelft then 21.
Julij ansade wihi Audiencken, så wij på föllantse iår taltes wid Gæst
begynnte iag tala om warre Öppehåld: så swarade han åchskidat in the
endstyllan / i sinnetheet wände han skullen på the många occupationer
som thetta Krijet hade förorsakat; och ther han och nufallat at gifwa
och the gode Tjendender / at wij med ther abraforsta skole blifwa affdrä-
de med god och önskelig Westedh. Iagh swarade; ther wij och buane
ther åch / at wij hēra och skole med godh Wested och snart blifwa affdrä-
dade / allenast effter wij sådane förreftningar offra tillfrendehöide /
lāre wij så först medh allwäre gūdia och nār wij see sielfwe effcten.
Hwad thetas Krijet anāingo / så wore iniet vthan / at the nu hade
ther widh occupationer aff stor richthgeet: men the wille listwål ther
hoos iānckia / at war Commission war icke mindre richthz och aff then
Maat at hon tiente mera til at lātra the andre Occupationer än them
til at öta. En ther lāter gifwa thetas Tjender stort effertānckande
och myckin mindre Driftig het nār the lāra hēra ther the medh en så
māching Romung som Romungē aff Sweriac hawta sluit wāntap;
Wegre alisā nterligare at wij māte hans Tjānckelser Wārcket snare
spēria. 2. Sade iagh och alidh hafwa blifwit mōte så aff sielfwe
Viziren som honom / med all hēstighet och gode Tjānckelser: Men nu
spēria wij icke vthan förvndran / ther sielfwe wārcket löper ther emot /
i thet Hanus Crimenfis skal wāra gāngen åch Polen / hwilket icke kan
wāra någor Tectn aff Pōtz Wāntap emot Kongl. May: ut / allså

Capen aff Pōtz
histe Envoyen
Wēlucyindres

27. Julij.
Audience wēts
Caimakam.

Julius.

Det ten hvi
Hanus i råd-
gen äth Polen.

vi intet wiste til at så ondra theta en ot thetas tilføjelser; han wille
stelt v hunda huen wille met första? Ther på swarade han / thet
Hanus in et wero gäma i äth Polen til at hilsa Polackarne / wihen
allnast på Virensen til at gifra och: vppå the actioner i Polen / at icke
Kersfrens Provincier något tilstöra måt / m efter thet fördes Kriag
v bi Polen / så berde sw Darrarne taga sig the an. Jagh swarade
hwar Darrarne wade med Polen at göra: iagh hade än aldrig hørdt /
thet Rommaga Riket Polen hade antagit Hani protection, en heller
hade han wih Polen någon Jurisdiction, at han skulle observera wara
actioner: och beskredda Turskens Provincier wero enöbligt: m thet sin
gen som them inkiterar, at och en injurie at hålla Kongl. Man: s
uchthgheet och rådmanning mistänckt. Han swarade: The trodde
Kongl. Man: it wäl nogh: men Hersten aff Siebenburgen / som ha-
de så grofwerigen handlat emot sin Päch: / och Kersfren eåhspørde
gär äth Polen wiste the en hwar the skulle försee sig til. Jagh swa-
rade: Kongl. Man: s och Furstens intention wore en / nembl metra
at gagna än skada Porta. Dä hade han sigh försedt wih Ceremonier-
ne / så kunde Porta the sachtia öfwerstula / när intentionen och Wä-
ret wero gott. Jagh begärde förthenkull Turske Kersfrens Be-
sättning til Hanum. at han skulle hålla sigh inom sine Granser. Han
swarade: Thet skulle see / och strax en. expresse til honom affärdas.
Han frågade om Kongl. Man: it hade sände sine Gesandter til Ha-
num och til hwar ända? Jagh swarade: Honem wara sände at göra
Wänkar med Hano, och til Justification aff Kongl. Man: s Wapn
wih Polen. Han sade thet wara rät wäl giordt: men sade iag, Hanus
hade samma Kongl. Man: s Gesandter intet wäl antagit eller affär-
dat. Han begynte dier rejectera ent skellan aff wärte Byrhållande:
och sade / så snart the så Swar aff Hano, skulle nu blifwa affärdade.
Jagh swarade: Wij hate icke tänckt thet Porta skulle behöfwa sätta
Hani samræste wih thet hon wäl göra, wijs wero sände til Husfunder:
nembl Kersfren: hade med Hano intet at skatta: förmodade och thet
Kersfrens autoritet wore så stor: thet han ett sådant Wärf wih
Hano Joff skulle kunna decernera, wijs wiste icke annat än at Hanus wo-
re Understått och borde lyda: men Kersfren Herre och borde be-
falla: Th: it med måtte Porta icke all för stor list sätta på Hanum,
m han wero blure Polnisch än the trodde: aff them wero han be-
stucken / take och rådde them: it gott / ette och sin priwa nnta wian aff-
seende aff Porta förbedt. Widd theta wärde han något slat / sade sig
wäl metra thet wara sunt som wijs sade / skulle en heller wänna på hans

Kongl. Man: s
Gesandter til
Hanum.

Swär/

Julius.

Swär vithan of med thet alsträffsta of äda / och wero vårt Affsco
allareda under Sändren. Jaah frågade om wi skulle of thet på
förlära / och om wi the kunde Konal. Man: ic behöfva / på thet wi
en måtte skrifu thet sedan en följde? Han i de th i wi vilagen i
stee stude / och wi måtte thet sin skrifu. Jaah sade sedan / at the
om Kongl. Man: s Wälmening måtte wera så när till ossare så
wille wi om them så behagade / gifwa them Konal. Man: s förlä
ring med egen Hand och Signere bekräftade: Doch med the wäntor /
at Turkiske Kaysaren gifwer och så of sin försättning / at han Konal.
Man: ic och thet allierade inder hinder gör eller göra later. Och
stille Porta aff thetta sluta thet Konal. Man: s Wälmening wo
re rpprichtigh: Men hwad thesse Enden the andre wære Wederwår
dige vthpride / wore hietter Falscheit och Lögn. Han badh thet wi
wille lära göra thet på Turkiska / och maifwa the Exemplar: at dñh Vi
ziren och thet andra som han finge wila Kaysaren. Wi frågade
och / om honom icke wore emor / at wi skrefwe Viziren til? Han
swarade / wi måtte thet wi göra / han wille sända thet fort.
Alld sarrade lagh strax en Skriff / then wi ißliffa medh Comen aff
Kongl. Man: s Assurance öfwerfände. Thet på biff och the
Stenburzische ministri den 26. Julij kallade til Audience hos Cam
makam, och ihem thetas dimission lofwar / med rydhängde Ord / at
Turkiske Kaysaren hade wäl hafft orsat at istra then saure som Fur
sten Rakotai hade begärt / at han Kaysaren cåthwerde hade gått i
Polen; men i anseende aff Kongl. Man: s intercession hade han ho
nom thet thetne gängen förlärd / han skulle man nu stit beante wäl
wäl agera, och laga så / at han hade något för sin möde. To Kongl.
Man: ic / Rossen / Brandeburgern / och Cossackerne hade fuller
thet biffa aff Polen berro. Wår thet nu som förmålt år stod som
biff / och wi were til wår Depeche anlaade om Audience hos Kay
saren / insat Rother om Furstens Rakotais retrant wår Polen / och
thet på följde Nederlagh / igen in bräcker helt och hållt hoas (som
man påzar sända) Wornen vithur Tuman: så at hans ministri blef
we then 9. August. insatte wih Jannafet / och wi hos Turkiske
Hofwet begunde råda vth ett stort myrröende / sa inhöare wi of ill
förende för bemånte Furstes interesse hade vthlagt / sin större wardt så
wårt äfwenare / så at Roret war vthöfwer hele Constantinopel, thet
wi och så wore insatte / och wånte wi i sinning hwat stund at thet
of skulle hända / vthi 3. W. for wore wi förwan all communication,
och ehuru offra wi och sätte Audience, bleff then of ißfiral afflaagen.

26. Julij. The
Stenburzische
Audience hos
Cammakam.

Furstens retrai
te war Pohlen
och Nederlagh.

Wårt thet af
Furstens bang
epit förwaktas
de äfwenare.

August.

Sälunda bleff wärket som Kongl. May: ti til Furstens awantage hade hoos Pontam låst bearbeta/ och war bracht til sin önskelige Stad- ga (så at och Furste Kersarens Ordre allaredo war til Zariaren aff- gånga/ ther han skulle draga sigh ti bakars inom sine Gränser igen/ hwilke Hanus betom daeren effter Furstens Nederlag/ hwar på han och gif tilbakars) aff Fursten sielft förspille/ och förorsakat/ at wiij wi Pontam oförlemt sedan både Öppehåld och annat mycke skulle lidia/ som war emot Kongl. May: respect, och wåra Öwänner til glä- die/ hwilke så finge ett ypper tillfälle at arbeta emot oss med större effect- än tillförend; såsom the och vishärlar/ at ehuruwål then 24. Aug.

24. Augusti.

på nytt igen ifrån Viziren ordre ankom om war Depeche, war listwål sälunda/ at Caimakam skulle oss allenast affårda/ förwran at bliwa til Kersaren admitterade. Hwar emot wiij listwål protesterade/ och båd de sielf och igenom then Engelse Ambassadeuren Caimakam remonstre- rade the obilligheet; hwilken oss och låt swara/ at han och sielft myc- te thet skulle sigh icke stica/ och förhensfull hade Kristit ther om Vi- ziren til/ och wåntade hans Swar hwar dag. Men effter thet Swa- ret något dröjde/ och wiij listwål rådgit om Affärdingen anhålle/ for

29. Septemb.
Caimakam af-
fatt.

han Caimakam then 15. Sept. til Kersaren/ i wile at taga hans Ordre om Dagen til war Audience och Affsteb/ (såsom han war en helt rai- sonabel och oss mycket wål affectionerad Man) men lyckades icke bär- re/ vthan i thet han kom i Seraglio, bleff han oförmodeligen affsat/ och en annan Thior Hassan Passa fem thet til igen/ sånd ifrån Darda- nellerne aff Viziren, til hwilken hans Ölycka til öfwenmrs then Re- monstration som han Viziren för oss gjorde/ intet listet hade hurit. Hos then same sökte wiij fuller at han Vizirens Ordre skulle wärckställig göra/ men bleff listwål intet vthaff/ både för Kersarens Öppbråk full til Adrianopel, som sedde then 23. Sept. samt och aff hans Caimakams

Örafsteb/erym
och oförnuftigh
Man.

egen malitie, hwilken war en afstreich/ grym och oförnuftigh Man/ så at alle främmande Ministri skydde at komma för honom; holt oss och sedan ypper i 12. Wefor med en hoop Lögnar och Löften/ arben om oss Kristit hade/ och wille Kristwa: ther han listwål icke hade Krist- wit ett Drö/ eller sånd i war Sat. ett Budh til Viziren; en heller til- städde han thet wiij sielfwe måtte komma med honom til tabis/ myc- ku mindre sånda någon öslad. Och thet alt til ingen annan ånde/ än at pråssa vthaff/ oss penningar/ til thet ändeligen/ sedan iagh så wål munderliken then 30. Novemb. som Kristteligen then 21. Decemb.

30. Novemb.

hade honom Sanningen och huru oss listade reent vthfagt/ och hans obestedenheet och hoos thet öfwer måste göra/ i thet han hotade at ta-
ta hug

sa blaga Husvolder aff os hwar vii droge vthan hans Tilstædse
til Adrianopel. Altså måtte vii andrægtigen resolvere at emor hans
Willia och Færbudh siest skrifwa Viziren til / och sända ther medh
min Tolck til Adrianopel, Sedan vii först hade bestickat the Fransi-
ske / Engelske och Hållenske Ministrene / och them hans oførnuifti
föredraga låtit / med thesi Consequentie, om Turtarne en nång skulle
göra en beannmelse at violera Jus Gentium vppå Christne Potentaters
Geland. er/huruledes thet och skulle lända them til största åstvenar/
effter the woro thet Ordinarii, och theses oførnuifti dageligen vndersta-
llade. Ther vppå resolverade then Engelske at skrifwa Viziren här ein
til. Then Fransiſke på thet han och skulle sinas hafwa giordnå-
got / låt och affgå sin Bress / men icke til Viziren (effter han sade sig
wara hoos honom så ska ansedd / at han skulle saken igenom sin
Bress mera fördrifwa) vthan til en Vizirens bekände Ali Aga, som
intwål så icke war aff någon Ciedij. Then Hållandske togh thet
först i betänckande / sedan åsthyrckte thet best och hållit / och sade sig
så wål länna Turtarnes humeurer, och erfart aff them han dageli-
gen ymgås / at om vii thet gjorde / skulle thet icke allenast hindra os/
vthan kan skee tomma os på största olycka. Men effter iagh tån-
de honom alt sår wål / och märckte at herra hans Råd tom thet aff / at
han intet gärna wille blanda sig ther vthi / och ellendera Rommings
i Ungeren Resident, resolverade iagh intwål at sända min Tolck
fort then 21. Decembris. Swilket når han hörde / och förnam at
the andre hafwa skrifwit / skändes han / och sände / når min Tolck al-
laredo war sin toos / och sin Bress / men thet bleff intet öfvergiftit.
Når min Tolck war til then store Viziren vthi Adrianopel an-
kommen bleff han icke allenast admitterad / v an och strax wål affär-
dar med Vizirens Ordre til Caimakam, thet han os skulle lata resa och
göra os befordran med Wagnar och Chiaus.

Ther på låt Caimakam then 13. Januari 1658 kalla os / ställande
sich mycket frelsändtig. Wij togo af honom Affsked / och set an then
21. Januari bröde vp från Constantinopel. Then 8. Februari antommo vii
til Adrianopel, så vii aff Viziren blefwe wål antagn / och med legemen-
ter och andre Medreffer försedde.

Then 10. låt iagh igenom then Engelske Ambassadeurens
Tolck / som hade Ordre aff sin Herre at gå os iihanda / och Kongl.
Maj: k Dienst effter mène iagheet at befordra / tillåta Vizirens Chia-
baia (år såsom Hefsimästare / igenom hwar den sökes hoos Viziren Au-
dience och andra åhrender) at han wille skaffa os Audience hoos Vi-
ziren,

Decemb.

Min Tolck med
Bress til Viziren
til Adrianopel,
then 2. Decemb

Swilket fort
confereras med
the Engelske /

Fransiſke /

och Hållandske
Ministrene.

1658.

23. Jan. Audia-
ence hos Caim-
makam.

20. Februari.

Februar. ziren, på thet iagh medh samma Lågenheet singe honom förebåraa
 Sins Herrskets Practiquer medh Poh en / efter Kongl. May: s
 Ordre, hwar öfwer iagh ett memorial författat / och på Turkiska ha-
 de låst afflästa. Thet 13 besom iagh Vizirens Swar / thet han
 så snart som han sinne tidh skulle öf låra tälla / efter han nu wore
 occuperad med Spahiernes och Janizarenes affdriftning / och ehuru
 wi iagh sedan dageligen låt thet om påminna / dels hoos berörde
 Chihajja, dels hoos Chiaus Palli, ja och så råder / at min Tolst aff
 berörde Chiaus bleff en gång affwiist / dröghes listwål med Audiencen
 til then 20. Februari så wi beswre aff Viziren kallade / och med thet
 samma affrågade: Allså öf tilsfaller affskur at öfwergeifwa berör-
 de memorial. Ty Viziren war så allared aff Konungens i Ungern
 öfwerste To ef Pancjotti, så intragen / at inge Remonstrationer mera
 hulwe / in han gillade innet annat än allena thet som honom aff be-
 rörde Toct fördrag: och hwar andra nämde / antoa han så wiida
 thet aff Pancjotti godt kändes: men ogillade han thet / så war thet och
 af Viziren ogillat. Allså wi icke mycke wara til Kongl. May: s
 Respect thet i at öfwergeifwa / och thet med gifwa Viziren anledning /
 at moqueia sigh öfwer Kongl. May: s Wålmening. Thet til
 medhade berörde Toct ibland annat medh Viziren så wiida begär /
 at han icke allit öf taga then Wägen öfwer Buebig / whan wille
 thet wi kulle gå öfwer Buda, och så igenom Konungens i Ungern
 Provincier.

Samman aff
 thet som wiidh
 Audiencen för-
 rethades.

Widh Audiencen hoos Viziren, begynte han / sedan iagh the
 Efflige Curialia aflagt / säna huru såsom Kongl. May: tt hade sändt
 til Portan Ottomannicam at ypråta med henne Wänstap; i thet som-
 ma förbundet sigh med Portæ Staf försten af Si. benburgen hreil-
 ten igenom thet tilsälle har rebellat, och gått emot Portæ Under-
 tare Tataren. Thet på iagh honom svarade / at såsom Kongl.
 May: tt efter Konung Gustaff Adolphs ypråttade Wänstap med
 Sultan Murat wille continera, och til contestation af sin erriktige
 Wålmening emot Portæ, hade öf titt affrådat til bekräftande aff be-
 rörde Wänstaps continuation, så wore thet och efter berörde Kon.
 Gustaff Adolphs och Dr. Christinz Exempel thet Kongl. May: tt
 medh Fursten Rakotzi sigh förbundet / efter thet at länge under af-
 bafars Sweriges Crona har plågat Wänstap medh Furstane af
 Siebenburgen: Och hade Portæ thet af så runter fastare Argument
 af Kongl. May: s Wålmening emot sigh thet han med thet Wän-
 och Vafal, och icke med thet Stende lesde wiht Förbindelse; Wore
 Porta

Porta förargat ther öfwer / at Juristen Rakem: henne oäthf. ord: wore Februar.

gången i Dolen / och sedan sigg enot Zartaren förgräp / så wore ther hans Juristens egen laure, för hvar ten han och igenom sin ruin hade pluchat: Kongl. Man: ti teore ther icke til behag / hvilken hade i acht tagit alle moment som en Wänt mistode / ther han icke allenast samte till som han med Juristen beqvint at medera sin Affickning gjorde ther om til Portam, utan och alltid sluckt och ratte Juristen til ther sem har waru Portas fördeel / och til thette senare actionen enot Zartaren icke medgifven honom en Wänt / och heller tha affrent / förr än ther wore Redt: Ther med bekvante han säga innehåller aff Recrediter.

Remonstration
omgående Recre
ditiver.

Saggh remonstrerade honom midt öfver at och med allfar samme Död / himu som ther icke war jämlikt Kongl. Man: h vprichne affection emot Portam, och at han aff Kongl. Man: gillvillande war förleddet. Han svarade at ther fuller war rätt talt men Brevfret worenu sämre da försärdigat och kunde icke mera återgeras. Porta hade försärd sig til Kongl. Man: ti all Wänskap, men medan han Viziren hade want enot Turkiske Kustes Fiender occuperad / wore the nämnde försändriggar infallne / så at themu icke wiste hwad the sig skulle försee til R. M. vthan hörrades blifva ther em reidare försäfrade. Och ther medh låt han följa Cafianer, äre länge Kiorlar / och them of öfwerhängia.

Ther på talte iakh honom ut om Audience hos Keyseren: han svarade / at ther för themu gången intet kunde skee: när anten wi eller andra i så än Kongl. Man: ti igenommo / at the wiste hwad the sig til R. M. kunde försee / skulle them wederfaras allnöye. Jaggh swara-

Med Annåtan
Om Audience
hos Keyseren.

de at thetta wore fast mera ett medel at afwända R. M. h Höggh ifrån Porta til at plåga med henne någon trübare communication, at när R. M. säge sine Wäntmeningar aff them en bänte Kónias / och skulle han tilsee / at han icke vthan gifwen orsak offenderade R. M. ti / hvilken of affickat ill at stadiasta then gamle Wänskapen: och förhensfull på sådant sijn icke berde blifwa affärdade. Men han repeterade ther förre swaret. Sedan taltes något om när återresa och thesi befordran / och brutade han midh all sin Zacht i moderation, för vthan någon Håffnagheit eller ebeckedenheet. Besallande at lära såda reäre Golef / effter sem och Kiorlar theru blefwe inbärne / men aff Chiaus Pail's argheit / hvilken hwistade then i drat sem them inbar / bleff ther affsludt.

och befordring
på när återresa

Ther medh blefwe wi dimiterade, och effter Vizirens Ordre of en Bursje med Afserar gifwen til Resperningar / sampt och iken tuden wi låge vthi Adrianopol ut wäri Underhåld richuat 1500 Afserar / dageligen uträknat (churumål the wore måst alla sakte) blefwe the sifer.

Dimission
ifrån Viziren/
medh Afserar-
ningat /

vthan

Februar.

och Resfaren
hvar Dag.

vi han med en Chiaus på Wägen/ sampt Resfarens hvar Dag för-
sedde/ ther till med aff then Store Viziren recommenderade till Viziren i
Buda/ med sträng befallning/ at han och skulle sålert wiidare fortställa
vihi Christenheten/ och ett slikt Duchtogh igenom the Österrichte
Provincierne förställa. Viziren bestickade och Konungens i Ungern
Resident, och fordrade vthaff honom ett Pass/ hvar medh wiij öfwer
Grensen till Komorn skulle sålert förkorin the han och sedan tillfände.

28. Februarij
på Resan ifrån
Adrianopol.

Således blefwe wiij ifrån Adrianopol affrådbade/ och begofwa
och på Resan ther ifrån then 28 Februarij then wägen äth Buda/ effter
Viziren icke wille tillfåda the wiij måtte resa öfwer Benedig/ hwil-
ket stödde allenast aff then Ungerske Tolstens Pancjotti ingifwande.

Öfåghenhet aff
enaturlig Storm
Köld och Dyr.

Vihi theenne återresa wistodo wiij så mycken elåghenhet/ at then
hwarcken vthialas eller bekräftas kan. En emellan Constantinopol
och Adrianopol som äre en mera än 6 eller 7. lagom Dagaresor/ måste
wiij tillbringa 18. Dagar för Öfwäder skull/ i the then 26. Januarij in-
föll en sådan onaturlig Storm och Köld med Snödyr/ at wiij med
stor Lijffsabra tomme till Herberges/ och hade wiij haft en halft miil
långre/ hade the med öfick vihan olycka afslappit/ i allaredo en aff
wäre Kuskar bleff så stelen/ at han waltast Wagnen/ och bleff af the
andra förlåren/ som icke annars wist än at han war dödh. Min Tolt
wardt och så stel/ at han inte mera kunde röra sig/ eller regera Håsten/
vihan lät honom gå hwart han wille/ reff och Wädret Wiffan
honom af Hufwudet/ och förde henne bort äth Fåltet/ så at hen hwar-
ten till Foot eller Håst stödh at inhåmpa/ Jete war eller någon af
och/ som för Köld skull kunde klöda then andra/ vihan rede på samma
sätt som man i Sien plågar löwa, at wiij höllo och allt emot Wägen/
kunde lifswäl intet nåd honom/ vihan drefwes af Wädret på sidan.

28. R. Resans
de samma Dag
på igen Wägen
thidspugne.

Samma Dag stöde Öra och Tusan Wägsfarande Personer ihåll/
på then Wägen eller Dagaresan/ näst bakom och/ emellan en Drich
Buiukmef och Silibien. Men på theenne Dagaresa gaf sig ingen vth
mera än wiij allena/ the andre Turskar wände alla om egen. Then
andre Dagen måste wiij för Öfweräder och Köld skull wiffa stilla
liggande vihi en Stad Czorlu. När wiij med besvär och möda ha-
de släpat och igenom Snön/ som ända war lifdelig/ till en Stad Babu,
och woro then 30. Januarij till komne och inlogerade till ett Hüs the som
ware hwarcken Fånker eller Dörrar/ vihan Snödrifwan såg och öfwer
sidan (i alle Channer woro wiidh war Antomst fulla af Wägsfarande
som hade lärre pra in sigh) indgade then Natten öfwer så öfwerdeligen/
at hwarcken wiij eller någon annan kunde komma igenom Snön/ och
några

någre Wagnar / som försötte med Boffel Dyar at komma igenom / må-
ste Natten öfwer kuggia i Fältet / och kommo andre Dagen tillbats
igen / sedan en af theras Sällskap war ihälsfrusen. Med Adrianopel
hade och Snöa framat neder med sin Dynad (w) ther äro flata Tat)
någre och iwanis Hws / och en Kistula / som stodh på Fältet ofta alnar
högh / war med Snö öfwerdräckt / Gatorne och så vphnte / at i mån-
ga dagar ingen kunde komma Hws emellan / för än alle Christne och
Judar blefwe vithörde at stätta Wigh.

Then 3 Febr. inföll ett osigtligt Dunder. Vårande och Regn hvar
aff en stor deel aff berörde Snö fuller sin lte / men när wi milstaf medh
många andre allagerare beqofwo ef på vägen / war warnet så hört stigit
öfwer Broerne / at man niet kunde blifwa them warfe. Och en Turck
som meente si ab wylst vara om Vägen / och förthenstul redh förärh
i watnet / tog Strömmen bort med samwt hans Häst : then som honom
näst war / kom fuller med sin man Hästen war så stark / at han sammt
med honom i Land. Dratt ihjeses Kaba blefwe wi andre warnade och
vände tillbats igen / sedan wi en mil färdigt rest / måste alltså blifwa
liggiande stilla w i berörde Baba, på niionde dagen och lida stoor oldgen-
heet / effter en sådan myckenheet aff wägarande kommo dageligen från
Constantinopel, som alla måste blifwa liggiande / at alla Hws i Staden
woro vphnte / och fang på sidstonne hwar ten Kist eller Vredh mera
för Penningar. Indieligen reste wi then 7 Febr. fere sedan warnet
någerlunda hade sunkit och komms med stoor Luffsfädra öfwer Äls
Kistige Watten til Adrianopel, och förgingres viththe dagar månge 100.
Kestande Personer / på then vägen emellan Constantinopel och Adria-
nopel, och ibland them then Enaelste Ambassadeurens Jamar som war
sänd med Bress til Adrianopel, hvolken Strömmen med Häst och alla
rest vithaff en Broo. Emellan Adrianopel och Philippopoli war lide-
ligt / så at wi gjorde ef godt herp om wägarne och waderleten. Men
samme dag wi reste ifrån Philippopoli, begynte på nytt snöga / och con-
tinuerade tre dagar / så at wi måste all in til Sophia rida nästan vnder
Bari Snö. Hwiten när han smälte wäke alle Ränlar så medh
warm / at wi månge stides mast med Hästarna särdeles the som in duff
wore samma igenom watten / och blefwe wi som woro til Häst w i ett
watten emellan Sophia och Dragoman drestne öfwer 70. stah med Stro-
men wut war wäg. Men Wagnarne kunde niet komma igenom /
wan måste blifwa stående för Warnet in til morgonen in thet the hade
någerlunda vifunkit. Således continuerade med thet Regn och Snö-
gaude all in til thet wi kommo til Bellegad then 25 Martij / så at när

Februar.

Med Adrianopel
war Snö medh
sin tonad neder-
dramat några
och 40. Hws.
I många dagar
kunde inget kom-
ma Hws emellan
öfverligt Dun-
der / tord och regn.
Thet aff Watten
öfwerflödigheet.

Swat af många
100 Personer
förgångus.

Med öfwer 70.
stah drestne med
Strömmen vgr
Wägen.

25. Martij.

M m m

wi

Aprilis.

Savus och Danubius löpa till
Ilyria / och R. M.
Ungern.

wil till antommo / wore våra Hästar utaff the bortlösa Wägar / End
och Wam / som the hade arbetat sigh igenom / under heile Wintern och på
Vintern så hårdlöse / som hade the varit ratade. Ifrån Bellegra i hwar
rest som Savus och Danubius löpa tilhopa / och stilla Ungern ifrån
Bosnien. wore sedan Wägarnes lidenhet.

III Buda.

Then 5. April antommo wi til Buda, och blefwe oss Viziren
ther sammost ädes Kenan Passa, igenom 4. Chiauser och på Gåller viant
för Stadens antagne: Och efter han allaredo war utiur Staden ut-
biten / och slagit sig i ägre på andre sidan Donaven med en liden Stad
Peste benemdd / skulle om morgonen ther efter gå och Temelvar och
commendera the trouper, somingo emor Jursien Rakorzi, alltså fordrade

Audience hos
Viziren.

han oss straxt til sig til Audience. Där wi wore til honom antomme /
war hans förste begäran thet han måtte få see wårt Recreditif. Hvil-
ket iagh honom fort affslogh / sänande thet för ingen vthan för R. M. at
böra nyas / hwar med han gaff sigh tilfredz. Där wi til Audien-
cen inkommo / satte han sig straxt på sin Stool / och begynnade tala oss til /
förvran at sätta för oss någre Stolar; Hwarföre iag svarade: migh
icke vara waan att tala wid någon stående / han skulle intet billa sig thet
wärdighet in / at Kongl. May: & aff Sverige Gesandter skulle för
honom stående tala / wille han hafwa swar / så skulle han straxt häm-
ta Stolar / eller iag hade med honom intet orat; Ther på wände iag
mig om och til honom ryggen (hvilket the hålla för en affront) Brast
thetta wardt han heel fläret och lär genast Stolarne komma jem fuller
woro tilfredz / men til en Proff förhåidne. Där iagh mig nederst /

Ewar på hans
extravagances

sade iagh han skulle tala hwad han wille / så skulle han så Ewar. Ther
på begynnade han sine extravagancies, först beställande R. M. at han ha-
de befrijsat Polackarne theas Wänner: Hwarföre iag wiste migh
icke litet commoverad / sänande thet R. M. wore en Souverain Konung /
behöfde tilförlia hwarcken Porrain Ottomannicam, eller någon annan
när han wille föra Krig eller sluta Fred; gjorde thet all effier sig en
godsinmande. Och på thet han måtte weta R. M. sinne / så wore
thet sådant / at han sine illa affectionerade / ehvem thet och wore med
sine Wapn förfolgde: thet emor älskade och äbrade sine Wänner / ges-
we för all sådant ingen vthan sig selft Rätenskap. Ther på begyn-
te han tala om Rakorzis och Kongl. M. & förbindelse med honom at
thet wore icke heller något Wänstykke / efter han wore Porrain under-
dånare / och hwad wille R. M. sigh med honom förbinda / som icke
är mera än som en Voivoda, nu skulle man see huru med honom lär
gå. Jag sade honom orsaken aff förbindelsen / at efter alle traktade

Om Rakorzis
förbindelse med
honom.

effier

Aprilis.

effter Pohlen/ så wille K. M. hielpa then riis som wore Portz oblige-
rad. at Portz Afvindingmån en skulle ther inställa sigh/ och sedan göra
them ett såhrigt Brannelaag; Sedan war ther aff at ertänna
K. M. & Wälmening/ at han sigh förbunde med Portz Wänner och
en med thes Jenter/ om han sigh förbunde medh Molcho emot Por-
tam, hward skulle the fuller så säja? Ther uppå bleff han staat/ såhan-
de/ wile wijs tala något annat. Eade sedan om K. M. it wille wara
Portz Wän/ så skulle han hafwa sin Resident wid Portam. Jag sade
migh inter hafwa ther til at swara/ thet dependerade aff K. M. & egen
Willia/ hoos hwilken the sådant måtte sötia. Sedan begynte wijs
tala om wår Xesa/ huru wijs skulle komma såkert igenom til Komor-
ra. Han sågade och huru wijs sedan wille komma igenom Ensländ.
Och när wijs om wår Depeche tilfyllest talte/ löt han ther med/ at K.
M. it jw skulle blifwa Wän som han har warit; och effter vindsångit
Loffte om hans befordran på wår Xesa/ togs wijs Affsed och rebo til wår
Herbergen igen; Men aff Passans ordre en annan Wägh än wijs wo-
ro komne/ ty Turkarnes maneer är sådant at the hålla för ett ondrö-
men, Om man rider the ulubatars som man rider fram. Han för-
ordnade of twenne Chiausler och twenne Janizarer til Öfwachning/
men sedan han war öfbruten/ blefwe wijs aff hans effterleffde Cai-
makam så stricke hålbne/ at ingen aff wår Golck måtte gå längre än
emillan wåre Hws/ (ty wijs gjafte wihi 4. århållige Hws) allenast
bleff of effterlänt at någre zänger gå wihi the warme Baden som
ther är wihi Görstaden. Dagen effter wår Ankomst försändes
Vizirens Dress til Grefwen aff Buchein, om wår såkra passage. Wijs
försände och then fölliande Dagen Secreterar Wallich med wår krets
welse til berörde Grefwe och then Unqerske Regeringen/ hwilken
bleff til samme Xesa aff Viziren med Pass och förspan befordrad. Och
ehuruwål ther på aff KrigsRådet Wien om wår passage bleff strax
ordre ställt/ och Secreteraren Wallich of och ther om igenom sine krets-
weller aviserade/ blefwe lufwål the samme of aff berörde Caimakam
förhåldne/ allenast therföre at han wille blifwa murad; så at wijs utan
någon effterrättelse måste ligga och wäma wihi Buda i 12. Dagar/
och the i Komorra wänte of icke mindre/ med förvndran hwar wijs
woro bleffne. Andelien kom den 16. April en Capuzi Bassi, som
hade warit til Wien förstättat/ at begära Durchgoch för then Tur-
kiske Armeen igenom Dalmatien: theme hade med sigh ett Bress från
Wallich, men ändade fuller of thet inter öfwerlifwa/ vthan har brugt
vp thet/ i mening at så någon som ther för sigh låsa skulle: men en-
M m m ij

Annat Tal aff
honem begynt

Om wår Xesa.

Secr. Wallich
med Dress til
Grefwen aff Buchein.

En Capuzi
Bassi från Wien
som begärde
Durchgoch för
I. Armeen ge-
nom Dalmatien.

April is.

18. Aprilis
Til Grennen aff
CHRISTEN
FELDEN.

Affsed aff Tur-
kane.

Commendan-
ten i Komorra
gump och oför-
skändig.

24. Aprilis.
Ungerste Gren-
nen.

Wehren/
Schlesien/
Breslau.

ter han ingen san som the kunde låsa/och lifswd war förmetten at ersa-
ra hwad the wihi stodh/ sånde han effter min Told och R'maen/ och
lit them låsa och to'ffa för sigh berörde Dress. Ther igenom finge och
wij effterrättelse huru the n'stod / och huru bedrägeligen Caimakam
emot oss handlade; sånde altså strax och lå o med honom expostulera;
blefwe ther på aff honom then följande Dagen affärdade: och med
ordre om Confoye och annan nödrorfft til then Beg som i Gran commen-
derade/försejdede. Således reste wij fort ifrån Buda öfwer Gran, och
kommo den 18. April til Greuken aff Christenheten / widh en Don-
deby en mil ifrån Komorra; ther blef widh then ene Andani Wyen
ther Turfiske Confoyet bestående aff ett Compagnie Huslärer med the-
ras singande Jahno hållandes: på andre Andan aff Wyen hölle the
aff Konungens i Ungern och emotsände tw Compagnie Tyfka Cu-
ralärer Och när wij aff Turkarne hade tagt Affsed / vndfinges wij
aff the Christne igenom en ther til förordnat Ungerst Commissario,
hvilken oss på Commendantens wågnar / med ett Latinsk Comple-
ment emottogh / hafwande hoos sigh några Ungerste Huslärer, med
hvilke han oss förde igenom Wyen ut som Curalärerne stodo/ ther och
theras Major oss höfugen vndseck / och til then Palanga, som ligger öf-
wer Donauen för Staden och Fästningen Komorra, beledsagade /
ther wij aff the närvarande Officerare wäl blefwe vndfångne och in-
legerade. Och stödde oss aff berörde Officerare all ähra och wän-
skap / så at the icke wiste på hwad sätt the skulle gå och tilhanda.
Men sielswe Commendanten wihi Fästningen Komorra en Ungerst/
Gabriel Boslani, war slump och orwettig / wiste oss icke ett Halmstrå
til willie. Wi kinde honom och ther på ett sådant Complement,
som honom höfdes. Följande Dagen mådde sigh hoos oss an-
then oss aff Krigs Collegio i Wien tilordnade Commissarius, med hvil-
ken wij strax fort ginge / blefwe med en Saike sante öfwer Donauen
til Staden Komorra, wihaft hwilken stödes tw syncken när wij widh
Palangen lade frän Land / och andre tw när wij widh Staden anlä-
de. Der satte wij oss til Håst och reste fort / blefwe hyle wägen med
frin förspar försejdede och måst wihi Herbergen desloyerade. Wid
Ungerste Grennen ther wij skulle komma in wihi Mehren / blefwe
wij aff Vice Comitibus Comitatus Transiluanensis Broder / Judice, och några
andre Ungerste Adelsmän / sampt 40. Heubuter confoyerade en
Dagzresa til förste Stadh wihi Mehren / vndfinges och wihi Meh-
ren och Schlesien allestädes med råmmeligh Höfshet och Wefer-
bran / så när som widh Breslau; ther som Diwet Amps Cansleren

Wär

Majus.

når Commissarium helt stubbot affändade/ och gaff sin Koningz Posh icke ihen ringeste respect, allenast ihesföre/ at vthi Ceremoniene war selat/ och öfwer Amptet aff ihen Dyrnsche Regerungen icke war adverterat. För thenne theras ohöfligheet skull/ reste wij Staden för, bi til nästa Wärdshus en halst tierdedels Mil från Staden/ ut som Junsten aff Janitz som är President vthi öfwer Amptet och med h sin Hofmästare bestrickade/ och återkallade wårt förspan som wero hans Bänder/ tilläpande och andre i stället/ v hafv hwilket tagh togh tillfälle at remonstrierä honom then ohöfligheet som och war twederfahren/ med sådane Ord som sig hente. Swarmed berörde Hoffmästare reste til sin Fjersteigen/ men bleff strax til och tilbaka sånd til at henom endskylla: men wi läro allenast Secreteteraren tala wid henom vthe på Plaken/ icke admitterande henom til och. Och efter han icke fände bringa vppannat förspan/ måste han taga the samme sine Bänder igen och them på alle wägar Ratten öfwer söta lära och af misera/ hwilke wi sedan brutade til Naumarch/ ther wij aff Jält Tognmästaren Hunolstein blefwe råmmeligen vndfångne/ tracterade/ och med ennn Commissario och annan beforderantil Schlesische Örenken efter noderffien fersetde. Men berörde Jelt Tognmästare hade sin Målnid fräckt med råmmelige piquante Discourser, på hwilke han faller sig sine gode swar/ men när han alt stadigt ther vthi continuerade och begynte blifwa med frågande något förimportun, icke tagh skäma henom/ ther tag war temmen til at ära hoos henom och icke at blifwa examinerad/ therföre kulle han hålla mäh ferskont. Swar öfwer han icke allenast bleff heel flaat/ vthan wände om tag lei/ dract Kongl. Man. h Stål/ och handterade och höfligen.

Således kommo wi mitt igenom R. M. h. Astrundymäns och Jenders Land icke allenast öskadde/ vthan och medh theras egen beforderan: hwilket churmwäl the icke med sinnerligit godt hjeria aierde/ galt lustwål then respect the dregö til R. Man. h. Valiance och Wapn/ hoos them så myckit/ at the emot sin Natur och Willia/ måste göra och alt godt och beforderan.

Thetta är förloppet aff then förnähme och wichtige Legation som R. K. M. t. bemålte Herre til Turkiske Keyseren anförtrödt hafwer/ hwilket vthförligare fins vthi thes Herres Resebock och Diario bestrifwit medh många flere tänckwärdige saker som i thenne Relation til R. K. M. t. icke vthsatte ära/ och meritera doch för sig self en annor tijdh at vpläggas och i Lufset framdragas.

1. Maj.

Jält Tognmästaren i Naumarch.

4. Maj.
Målnid spådat med piquante discourser.

Register på the Land / Städer och Orter / sampt För- nämne Herrars och andre Måns Namn / som i thes- ne Resebok finnas.

A Bassa Mehemet Passa, pag. 45
Abdu Rahim Effendi, 49.

Abassinorum Konung i Orienten eller
emot Midnagen / eljest kallat Padescha
Tabesch 79. Christen med hela sitt Rik-
te/ ibid. Thess förstond med Porta, ibid.

Acharius Bardzar Turstens Locumtenens
i Clausenburg/ 16.

Sult. Achmet, S. Murats och S. Ibraims
Fader/ 50. Hans Motchea, ibid. Har
stöpt äth sin Kersfartinna ett par Drehan-
gen för ett års inkomst aff GrandKairo, 59.

S. Achmet aff Brodern S. Amurates
strangulerad, 45

Achmet Passa, Vizir i S. Ibraims Tid /
33. Affäitres/ 49

Adam, honom tro Turtarne vara thes
förste Prophete/ 65.

Adrianopol, 43. 45. gamble Kersfare-
Cäitet/ 65. 66. 73. 84. 85. 87. 88. 89.

Africa, 63. 77.

Aiak Divan, consilium generale

Alba Julia, en litten Stad i Serben-
burgen/ 17

Albaneser, 56. Aff thetta soldat är och
Renegater i Constantinopol, 57

Albert Bobovius en Renegat, i Äthstil-
lige Språk wäl förfaren/ 70

Alcoranen, 54. Wid honom swärta Tur-
tarne 67. Känd thetas Prophetia at Chri-
stus skal komma och honom stadsfäsa/ i-
bid. 75. 76.

Aleppo, en Stad i Asien, 61. 77.

Ali, Turtarnes Prophete. Hans
Swärd hånas wid Kersfarens fjda när
han skal Krönas/ 50

Ali, Turtarnes General begrafwen i
Babylon 77

Ali Aga, en Turtisk Officerare 27. 85.

Ali Boilandzi, en Izoglan, 59

Ali Tiofk, ett uphögt Rum wid yttre
Porten aff Seraglien, 62

Amra byr i Constantinopol i S. Ibra-
ims Tid, 48

S. Amurathes, 37. 44. 45. 66. 79.

Antichristus. honom tro Turtarne och
så vara till 75

Arabien, Jins i Turtarnes Prophetier
at the på sidskonne Kose gå under / och
retirera sigh till öde Arabien, 67

Archipelagus, 63. 64.

Armenianisk, vid. Musa.

Asia, 45. 48. 51. 52. 61. 64. 77. 79.

Asizjudez, 33

Assan Aga, en gammal renomerad Spa-
hie, 62. Gör sig rebellisk/ ibid. Hver

före at söra alle Judar byr Constantino-
pel, 63. Nordersablas i Divanen, ibid.

Atmeidanen, Håstetorget i Constantino-
pel, ther 3. gamble Columner stå / 50. 56.

Audiencers Beskrifning i Clausenh. 16.

Targovisko/ 20. Drestor, 23. Hos store
Viziren, 29. Turtiske Kersaren 31. 32.

Gränmande Besänders Audiencier i Con-
stantinopol ssee när milinen afbetales/ at
ther med wijsa thetas grandesse, ibid. och
noteras wid hwilken audience thes pa-
gan war stedd/ ibid.

25.

Baba, en Stad i Turtiet 88. 89

Babylon 44. Thess affall i S. Amuratis-
tid/ ibid. Turtarnes förnämste pere-
grinationer förättas till / 45. 46. Ther
äre thetas förnämste Swangelsi och Gene-
ral begrafas. 77.

Baccus Gabor, Heidufarnes General, 15.

S. Bajazet inslängd aff Tamerlane i en

Ström

Register.

- Järnbur/ 49.
 S. Bajazet aff Brodren S. Murath strangu-
 lulerad, 46
 Bailo Venetorum affstälade till Porta 43
 Bairam Passa Vizir i Sult. Murats tids 45.
 Baltazier, 57
 Bass Capi, en Hampn wid Seraglien, 29
 Beckasz Aga, 40. Janizarenes Offi-
 cärer, G. Drottningens favorit, 52. En
 stolt och förmåten Wan; såt sig satse
 Disprer/ ibid 53. 54. 59. 60. Qltir Pas-
 sa aff Burcia, 61. Föres på en Dultåhna
 till Seraglien och strangules/ ibid.
 Begler Begen aff Buda, 63
 Berlin/ 7.
 Bellegrad, en Ort i Turtiet/ 31. 90
 Bessrer Aga, S. Minatz Eunuchus, 45.
 Betzkov, en Stad/ 8. hvar est be de at-
 ställige Catholiter aff Noel/ gode Keyserl. 9.
 Bihorienfis Comitatus i Ungern/ 14. 15.
 Bodrak, en Flod i Ungern/ öfvermå-
 ton Sistrif/ 13. Iher sifstia hvar och en
 som vil/ anten hån har iher Egendom el-
 ler ey/ ibid. Har sitt Bishopp i Tibi-
 teum, 14.
 Mons. le Bordo, Fransöfste Ambass. äld-
 ste Sold. 40
 Bosnieler 57. Aff ihetta Földet äre och
 Renegaternes i Konstantinopel, ibid.
 Bosphorus, 70.
 Brandeburgern/ 83.
 Breila en Walatist Brångefästning emot
 Turken/ 23
 Breslau 92
 Buda 86. 90. 91. 92. Viziren i Buda 88.
 Budalater hables aff Turkarne för bestige
 och Propheter / men äre i sanning Janca-
 fier/ 66.
 Bujuk Mese, 88.
 Bujuk Oda ett Izoglanernes Hus 56/ 57.
 Bujuk Walide, S. Achmetz Gemåhl /
 S. Muratz och Ibraims Moder/ ihenne Key-
 sarens Færmåbare och Föreskändare aff
 Regementet 50. En modig och wettig Da-
 me, 51. Ståmplade efter at affställa
 Keyseren och hans yngre Döptor insätta
 igen 52. Hade ett par Frehången köpte
 för ett års Intomst aff Grand Cairo, 59.
 Ett lön hwar med hon Keyseren hade stift/
 ibid. strypes ibid. Keyserens bråfste Zien-
 de/ och Bishoppet til alle Bishopp/ ibid.
 Bulgaria 78. Minor och Major affställes af
 Berget Hamo, 26. Kosteligte land som
 en Trågård/ 27
 Burtza eller Burcia en Elff i Siebenbur-
 gen/ 19.
 Vetus Byzantium, efter Turt. Siga/ 26.
 Böbmen 7. Böbmenste Regeringen. 93.
 C.
 Cadi L' Acheiri, öfwerste Domaren aff
 Aften, 52.
 Cafe, ett stans drick hos Turkarne 24.
 26. Fruras till delier i ställe för Brån-
 wijn. Tillredes aff ett slags Eter ifrån E-
 gypten/ 42.
 Caltaner aff Gyllendut hånade öfwer
 Legaternes efter Audiencen, stallas aff In-
 wånarne för en stor Fæder/ 21. 24. 31.
 Camenick Fodolskiken Polnisk Besätt-
 ning/ 45.
 Candia, 47. 63.
 Capi Aga, Keyserens öpperste Hoffle-
 nare/ 53. 56.
 Carpatus ett Berg i Siebenburgen 10
 Casmir. Konungen i Pohlen/ 30.
 Casson, Rng Camplierens Residence 13
 Catharina Lorantphi. Siebenb. Turtiet, 6
 Brumoder/ 13. 16.
 Caumes fir, så stallas Földet Nordan
 efter i Turkarne Prophetier/ 67
 Ceremonier aff Turtiste Keyserens Örb-
 ning/ 50.
 Chiaus Passa, S. Muratz Wapndraga-
 re blir Vizir, 53. 54.
 Chihaja Begh, affstillas/ 54.
 Christenheternes Brångefästnod ifrån
 Turtiet/ 23. 92. Christne Sångarnes
 wilstor i Turtiet/ 73.
 Dr. CHRISTINA continuerar wån-
 skapen med Porta, 37. 86.
 Christopfer Snolik. en Ewangelist Wor-
 gare i Preßburg/ 31..

Register.

Cibin en Stad i Ungern / 12.
Cirkuller, 57. Af thet Goldet äre och
Renegater i Constantinopel, ibid.

Clausenburg / ett färsilligt Residence
i Ungern 15. Audiance ther sammestä-
des / 16. 17.

Cmelnici, Kshaternes General, 21
Constantinopel (Ottomanniske Hof-
met/Porta) 19 27 28. 38. 41 42. 44. 46.

48. 49. 50. 51. 53. 56. 60. 62 63. 64. 65. 66.
(Jins i T. Prophetier / at Constantinopels
nåen stal stes ten S. Mehematics tijoh 67)
73. 74. 76 77. 78. 80. 83. 85. 88. 89.

Constantinus Sorban, Furstu af Wa-
lachiet / 23. har dåmyat Walachernes Op-
ror/ib Gistwer T. K. stor Contribution, ib.

Contributions (vid sag) at inge Tur-
kisk Krensare många gången någon Kredsia med
mindre han har sig underlagt någon Pro-
vincie, 66.

Cossaci Dumenfes, 78
Cossaci Saporovienfes 42. Theras Mi-
nister miedh Porta, ibid. Theras förstånd
med Rysken och Porta, 78

Cronstut / en aff the färsämste Saxiske
Städer i Steienburgen/ 17. Fastaste och
thet resolyvereste Borgerkap ther inne/som
ligger sig hårdt vith för Sacerues Fru-
heet/ 19. Af situationen notabel, har
3. store försädder / ibid.

Csepely Mehemet Passa, Store Tur-
kiske Viziren, 29. Heshonom Audiance
ibid & 63. vid. Store Viziren.

Czorlu en Turkisk Stad/ 88.
D.

Dalmatia, 77. 91.
Damascus 62

Danubius, en aff the 4. Husvudfloder i
Buzern/ 14. 83. 41. 90. 92.

Dardanellerne/ är inloppet på Medelhaffz
sijden til Constantinopel strax mid Troja.
80. 81. 84

Daut Passi, en Ort emellan Constant- och
Adrianopel, 66. 80.

Debletikoag, en besvärslig Sfog i Bul-
gria, 27

Debreus en Friistad i Buzern/ 15. Be-
ste Wapnor/ ibid. notabel af Drecalig-
heet/ ibid.

Deli Doganzi en Izoglan, 59.
Deli Husem Passi, S. Muratz favorit, 46.

Divan, Turkarnes Råd Sammar / 32

Divan Hane, ett listet och mörkt rum/
Turkiske Krensarens publique Audiance
Saal/ 34. 70.

Dobraczia en tract i Silistria / 26

Dombvutza en Flod i Walachiet / 19. 88.
per trosfot emellan Bergen/ ibid. notabel
aff flödaade/ 20

Donau en litten Stad/ 7.

Dragoman, en Christen By/ 89

Dravus en aff the 4. Husvudfloder
Unarn/ 14.

Dresden/ 6 7.

Drestor eller Silistra en Stad i Silistria
midh Donaven, ther Walachiet aff berör-
de flödh Rälles från Turkiet/ 23. Audi-
cance ther sammestädes / 23. 26

E.
Egapp'en. Ther ifrån föres ett slags Erter/
bwar aff Cate tilredes/ 42. Egnistte til-
förslen til Constantinopel hindrat af Ve-
netis, 63

Eiubs Moskheat Constantinopel, eller
Jobs Kredsia 50. 64

Elben/ Albis, Elbströmen/ 7

Emm, 24

Emirgione Ozli, en Persianer/ godh
Poet och Musicus, S. Murats favorit, 46

Engeland. Thes förstånd med Porta, 77

Engelske Ambassadeuren, 28 39. 45. 41.
76. 80. 84. 85. 89.

Engelske Köpmän/ 41.

Eperies en Stad i Buzern/ 8 9 10. 11.

Erchiebyskon af Walachiet midh Au-
dien. en i Targovisco, 20.

Etki Odalar, i Nyje Hufen Janizarnes
quartier i Constantinopel, 50

Elirail, Dödsens Engel / som T. tro/ 74

Europa, 51. 79. Europaz Judex, 33.

Euxinus Pontus, 76. 78

Faki

Faki, En besträffig Stogh i Bulgaria, 27.
Farza äre Böner som Gudh i Alcora-
nen har budit/76

Farra, ett Berg i Siebenburgen 10. är
en deel aff Carpatus, öfvermåttan brandt
och högt/ ibid.

Francisc, Gyulei Capitanus i Varadin. 15

Franciscus Rakotzi, vid Rakotzi Ferens.

Franciscus Vesselini, Ungerste Psalz-

Orefwen 10.

Frandskjfe/ 41. Thes förstånd medh
Porta, 77.

Fransöste Ambassadeuren, 27. 28. 31. 39
40. 43. 63. 64. 85.

Fransöser/ 57. aff them äre och Re-
negater i Constantinopel, ibid.

Fransöste Rödman/ 31

Frauenburg er Stad i Preussen/ 6.

Frenk Achmet Passa, Cammakam, aff-
satt/ 65. en raisonabel man / aff nation en
Italiener. 30

G

Gabriel, then störste och mächtigeste aff
Englärne/sem Turkarne trö. 74.

Gabriel Bostanci Commendant i Ko-
morra, 92

Galata, en litten Stad twärt öfwer Wj-
sen/ som gör en deel aff Constant. 56. 77.

Gamoiski, 11

Georgius Rakotzi, Fursten i Sieben-
burgen/ 8. 9. 12. 13. 16. 17. 18. 19. 21. 30
38. 43. 83. 86. 87. 90.

Georgius Zeleprzini, Ungerste Tankle-
ren/ 15

Gierke en Wondekn i Ungern/ 12.

Gran, en Turksk Fästning i Ungern/ 92

Grand Kairo, (al. Memphis) en Stadh
i Egypten/ 49. 59. 77. 79.

Gracia 27

Grefser/ 23. 56.

Gurgi Nebi, 31.

K. GVSTAF ADOLF hafte Wänslap
med Porta i S. Amuratis tids/ 37. 44. 86.

Byskensambet/ ett Herverget i Första-
den för Wien/ 8.

Hamburg/7.

Hanus Crimenfis, 36. 37. 81. R. M. 8
Besandter till honom/ 82. 84.

Haram, Turkske Kysarens Coswe-
Cammar/ 55

Has Odabassi, en Eunuchus, gamble
Kysarinnans favorit, 57.

Dela Haye, Fransöste Ambassadeuren
wid Porta, 17. 41.

Hazoda, Kysarens förnämste Cam-
marfianares rum/ 55

Hebreer i Constant nopel som inform-
rade Holländste Residenten i Orientaliske
Språken/ 41.

Heidones, Heiduter/ 10/ 13. Theras
slätte och wijde fäldter/ 10. 100 i Comitatus
Saporicensi och Bihoniensi, hörande
under Fursten aff Siebenburg/ 14.

Hemus ett Verr i Sinitia, stället Bulg-
majorem och numorem, löper från Pon-
to Euxino till Macedoniam, 26

Hermanstadi, en aff the förnämste Sa-
raste Städer i Siebenburgen/ 17. Inom
Wiuren then störste och bäst bygde/ 19

Hukir Passa, S. Muratz Luff Medicus, 46

Hunoi Stein, fäldt Gymnastaren i Men-
marck/ 93.

Husock, (Regnum Zagathay) thet mäch-
tigaste i store Tartarlet/ 79. Thes för-
stånd med Porta, ibid.

Husfater/ 8. 9. 12.

Huslein Gingi Hogin, i Huslein Mästere
öfwer Andarne/ en Esquare/ som skulle gör-
ra S. Ibrahim slof/ 48. Förde Regementet/
sätte Vizirer aff och till &c, ibid.

Huslein Manoli, Turkske Besandten till
Indimern, 79

Husfess Passa, 45.

Hybe, En Ungerst Slätt/ 10.

Hålland, Thes förstånd med Porta, 77

Hålländste Residenten med Porta, 28 80.

Hållstörget. vid. Atmeidan.

I

Jacobus Hantzani, Siebenburgste Se-
creteraren, 31. 43.

Registret.

Iblis, Ihen onde Engelen som Turkar.
ne tro/ 74.

Sult. Ibrahim. S. Muratz Bröder / 46.
eensalbig/ aff ingen generositet, til Alskog
begifwen/ ibid. Kysaren i Bröders Rät-
te. War aff Naturen sånot/ ibid.
Hade 9. Hustrur / 47. Föroder på Qwin-
solden hele then Statt hans Bröder hade
samlat/ibid. Sötes at göras flot tge-
nom Lästare: Blir mera galen aff Signa-
re/ 48. Begår store insolentier, ibid. gör
store Bröllop åth sine Döttrar / när the
moro 1. å 2. år / opfoßer alle Cienodier.
Demanter, Perlor i Constantinopel. I-
tem aff Ambra/ at ther med öfaluften till
coitum, ibid. Kläder alle Concubiner och
Maar med Sabelstin 49. Affsättes ifrån
Meamenten / och infäkttes i en Järmbur.
Blir helt rasande/ 50. stränguleras. Be-
grafwes i Sophie Kyrckia hos S. Mulla-
pha, ibid. nämnes sedan 57, 59. 66. 68.

Iemenia, en Provincie i Orienten, A-
byssinorum Rönung tilhörig/ 79

Jeni Odalar, i. gambia Hwsen / Janiza-
ternes Öworteer/ 60.

Jeni Walde, S. Ibraims Gemål/ S.
Nichemetz Moder / 51

Jeruporten/ en Watport på Kysarens
Seraglio. 54

Jerusalem. The Christines förnämste
peregrinationer förättas tijt 45. 63. Fin-
nes i Turkarnes Prophetier at Påsken Rät-
tistwa Patriarck aff Jerusalem/ 67. Tur-
karnes Pelegrims-Refa tijt. Iheras Tem-
pel är ther på ther ruin Christi Sötter
fodo / så han soor til Himbla / 77. 78.

Iglou, 7.

Ikreuan, 45

Imam Afim, Turkarnes förnämste E-
manaellist/ begrafwen i Babylon / 77

India, Ihes förstånd medh Porta, 78.
Aff samma Troo medh Turken och Per-
sianern/ 79.

Indianste Gesandter wid Porta, 78.

Intoaet i Constantinopel, 27, 28.

Iobs Kyrckia/ vid. Erub.

Jonas Kling/ Swenske Legations Se-
creteraren, 22. 23. 38. 39. 92.

Jonas Midnandti Siebenburgiske Mi-
nistren, 8. 9. 10. 11. 12.

Ipsir Passa börjar alarum/ 61. Stateras
aff Kysaren 62. för charge aff Vizir, ca-
puteras then ene Passan efter then andre/
Sändes til Damascus och på Resen för-
gifwes, ibid.

Irsafil, Domsens Engel / som Turkarne
tro/ 74

Italien 55, 66. Italiener 57. Aff them
äre och Renegater i Constantinopel, ibid.

Judar öfwer 20000 i Constantinopel,
63. Woro på Wägen at utbrödas genom
en Rebellant, ibid.

Jussuf Capitein Passa, affsmadh efter
Sackerparas begäran/ 47.

K

Kalaba Divan, 54

Kandehar en Provincie i Indien, 78.

Kara Chiaus, en myndig och rät Man i
Constantinopel, 52. Blir Capitein Passa, 61

Kara Hassan blir Janizar Aga, 61

Kara Mullapha Passa, Vizir i S. Muratz
och S. Ibraims tijd / 46. En förståndig
Man / 47. Sätter lifswet til genom qwin-
soldens Etämplingar / 48. I hans tijd
synes ingen falsk Asper i Staden/ibid, en
renomerad Vizir, 66.

S. Kasim aff Brödren S. Muratz strän-
gulerad, 16.

Kossaterne 23 83, vid Cossaci.

Kenan Passa, Vizir i Buda, 90.

Kenserlige Residenten widh Porta, 28.
39. 41. 43.

Kiole Ismael Paleia 78

Kissari Aga. Kysarens öpperste Hofstie-
nare/ 53. 55. 57. 58. strängulerad. 62.

Klet/ Swenske Residenten i Wien/ 6.
8. 38.

Kling, vid. Jonas.

Komorra, en Ringerst Söstin. 88. 91. 92

Konitz Polki, Polniste Fjeldherren/ 45.

Kurchiahaja, en myndig och rät Man
i Constantinopel 52, 53. Blir Passa aff
Temsivar, 61.

Kur-

Register.

Kutziukeck Mese, en Blåd / 3. Timars
Mesa ifrån Staden / 27.

Kutruk Oda, ett Izoglanerites hws / 57

L Adiflaus Rakotzi, Furstens aff Sie-
bens. Grände / 12. En Catholik / god Ken-
ferlig / ibid.

Isagh (vid. Constitutiones) efter Tur-
varnes Isagh bör Kaysaren på sitt 17. år
resa til Adrianopel och taga sig någon ex-
pedi on före / 65.

Kaufenburg / en Ungerst Blåd / 10.

Kepfiz / 7 / 8.

Lemnos, 65.

Leutsch / en aff the 6. Tyffe Frisfäder
i Ungern / 11.

Fursten aff Ligniz. 93.

Lofchevitz, en Färia wid Dreffen / 7.

Lubomirski, Polniste Cron Marfkal-
ten / 9. 10.

Luchiana, en Polniste Blåd / 10. Post-
mästaren / ibid.

M.

Macedonien, 26. 27.

Magnus Mogor i Indien. Theß för-
stånd med Porta, 78. 79.

MAHOMET född i Mecan, 75. Theß
Släkt / 24. 53. Religion, 73. Isagh / 69.
Honom tro Turfarna wara then siffte Pro-
phete / at aff hans Afkomst en General Di-
rector skal födas / som skal slämma öfver-
eens med Christo / 73. Har affvändt Tur-
farna ifrån länge Mältider / 68. Theß
Fahna förwaras i Stati Cammaren för en
Religdom / såsom then ther aff Engelen Ga-
briel är honom tillburen i ett Rätigh emot
the Christne / 59. Kallas then Himmelste
Fahnan / 66. Aff Mahomet flykt ifrån
Meca är Turfarnes Tyrdrätning / 35. Ve-
grafwen i Mediam, 75.

Mahumedier, är en deel aff Turkiske
Prophetier / 67.

Martinus Halapi, Furstens i Siebens.
Ampman / 12.

Matthias Woivoda, Fursten aff Wa-
lachien / 23.

Meca, 70. Theß Tempel / ibid. Tur-
farnes Pelegrins Resa tist / 77. vid, Ma-
homet. (Graf / 75)

Medinam, en befant Orth af Mahomet
Melech Achmet Basfa Silistria, en aff the
7 Vizirer, 23. Hoss honom Audience,
ibid. Mältide / 24. En from och enfaldig
Man / 52. Uppfättid / 53.

S. MEHEMET HAN, nu regerande
Turk Kaysaren / 30. Hos honom Audience,
ibid. Äldst aff Bröderne. Reses til Kaysa-
ren i sin Faders S. Ibraims släkt / så han war
ett Wärd / 49. Krönes på sitt 9. år / 50.
51. Thet ena Wärdet släp / thet andra
taget widh i hans omtycke år / 63. Offra
warit när til Underdång. 68. Hans Devo-
tion, 64. Wärd thetne tyden på sitt 17.
år / 65. Aff Naturen stilla och melan-
cholik / 66. vid. S. Kaysaren.

Mehren (Moravia) 7 / 92.

Metopotamien, 46.

(tak, 13.

Michael Inzeui, Præfatus i Zaros Pa-

Michael Schrenbster / en Evangelist

Borgare i Preßburg / 8.

Midnanki, vid Jonas.

Mingrelianer, 57. Aff thet Soldet äre
och Renegater i Constantinopel, ibid.

Moldavien 21. 41. Moldaverne, 22;
23. 39. Fursten aff Moldavien, 21. Theß
ras Minster widh Porta, 43.

Moran, en Ungerst Fästning / 7. 92.

Mucius Bostangi Passi, S. Muratz fa-
vorit, 46.

Mustin 42. 45. 49. En högh dignitet,
håles aff Turfarna hel. g / 65.

Mullikadin, en Dame, Kaysertinnans
favorit, 49. 63.

S. Murath, S. Mehemo's Färbröder / S.
Kaysare / 23. til Delicier, Poetarie, Musik /
Wijn / Blodwighuelse begifwen / 44. Aff
storeconcepter, strangulerat sine Bröder /
S. Soleiman, S. Achmet, 45. S. Bajazit,
S. Kasim, 46. Effersättid aff Turfarna /
62. Aff Breunewins öfverföddige Druf

ööb

Register.

och: Jeher på sitt 30. Åhr/nåmnes eller
pag. 47. 53. 59. 66. 68. 69. 86.

Murath Aga, 49.

Murath Passa, Vizir, 52. Capitein Passa, 62.

Musa Cielebi, en Armenianist Valsing/
älskar af S. Murath, 44.

Mustou (Rysland) 37. 91. Thes För-
stånd med Porta, 78. 79.

Mutahalin, Rensarens störste favoriter
aff Moxer och Eunucher, 62.

S. Mustafa, 2. Rensare/ 44. Förde ett
officiellt Regimente/ ibid. affsattes/ 68.

Sotob/ 45. Beursavent Sophia Kirtia/ 50

Mustafa Passa, S. Muratz Wapndraga-
re/ 45.

Malstiders Beskrifning/ hos Tursten
aff Valachiet/ 21. Passa Silistria, 24. 2.
Rensaren/ 33

N.

Nakib Effendi, then som är Husvndet
aff Mahomet Släkt/ 53. en högh di-
gnitet, hålles aff Turarne för belig/ 65.

Natolia, 61.

Normard en Fästning/ 92.

Nisanki Mustafa Passa, 33

Nordiste soldat kallas aff Turarne Cau-
mies ter, 67. Finnes i Turfiste Prophe-
tiet/ at the stole förstöra Turarnes Rege-
mente/ ibid.

O.

Okmeidan; 64.

Ora Gianni, i Janizarenes molchea, 54

S. Oiman, 2. Rensare/ 44. Förde ett o-

fficiellt Regimente/ ibid. Fästningen/ 68.

Ottomanniske Hofwet/ (Constantinopel,
Porta) 77. 78.

P.

Padescha Jabelsch, vid. Abyssinus.

Pangala, en Stad i Bulgaria, 78.

Patriarten aff Constantinopel, 65. 78.

Patriarten aff Jerusalem 65. 78. Fin-
nes i 2. Prophetiet at Pafwen skal blih Pa-
triart aff Jerusalem/ 67.

Passa Silistrienfis, 78

Pelegrins Resor fördrättas aff Turfar.

ne til Mecan, Medina am, &c, 77.

Peregrination i Turarnes til Babylon/
lissa som the Christies til Jerusalem 45.

Perfia, 78. Rikier Turfiet ifrån Mo-
gors Rikie och store Tartaret/ ibid.

Persianern, 45. Thes förstånd medh
Porta, 78. 79. Har samma Tro med Tur-
ten och Indianern, ibid

Philippopolis, 89.

Pilou, en aff the bästa Rätter hos Tur-
Pirna, 7.

Pise, Walachiske Grängesfästningen e-
mot Turken/ 23.

Pohlen/ 6. 30. 36. 38. 41. 45. 67. Thes
förstånd medh Porta, 77. 78. 80. 81. 82. 83.
86. 87. 91.

Pohler/ Pohlack/ 11. 13. 30. 36. 37. 41.
45. 82. 90. Aff them äre och Renegater i
Constantinopel, 57.

Polniske Internuncius, Envoyen. 41. 81.

Polniske Slott och stüne Städer i Un-
gern/ 11. 12.

Pommerke Regeringen/ 7.

Pontus Euxinus, 26. 78.

Porta, Porten/ (vid. Constantinopel,
Ottomanniske Hofwet) 6. 16. 17. 19. 28. 36.
37. 39. 40. 42. 43. 44. 77. 78. 79. 80. 81. 82.
83. 84. 86. 87. 90. 91.

Poste, en litten Stad wid Donaven, 90.

Pragh/ 7. 8.

Preshburg/ Hufvudstaden i Ungern/ 8.

Preußen/ 6. 7. 11.

Preussiske Werberne/ 19.

Processer (vid Integh) til Audience hos
Viziren, 29. Turfiste Rensaren/ 31.

Påfwens släpplingar/ 30. Finnes i
2. Prophetiet/ at Pafwen skal blih Pa-
triart aff Jerusalem/ 67. Thes Förstånd
medh Porta. 77.

R.

Ragusanernes minister wid Porta, 43.

Rakotzi, vid. Georg.

Rakotzi Erens, Unge Turken aff Sie-
benburgen/ 17.

Ramadam, så kallas Turf. sossande/ 76

Regnum

Register.

Regnum Magni Mogor, 78. 79.
Regnum Zagathay, 79.
Reiz Effendi, så sållas 2. Cansleren, 30.
Renegater i Constantinopel, samman-
hömrade utbur åttillige land / 57. För-
nämste Embeten i Kejsarens Hof besatte
aff Renegater och theras Barn / 68.

S

Sabanamasi, så sållas 2. Morgonbön / 57.
Saidenvald, en stor Stogh 3. milj / lagd
med Kassebror / 18.

Sali Passa, 40.

Sarabehana, ett kvarter i Constantinopel,
ther Vintrozorne dre / 53.

Sarai, ett Stort eller Palas, 27.

Sarai Burnu, Orten som Turtiske Kej-
sarens Seraglio ligger vppå / 70.

Sarus, en aff the 4. Husmudsfloder i Un-
gern / 14. 90.

Saxer / 17. Theras förste Intimsi i Ele-
nburgen / 18. 19.

Saxiske Städer och Byar / 17.

Schlesien / 92. Schlesiske Brännen / 93.

Schumna, en Stad i Silistrien, 26. Ther
boos en Högd på hvilken Vetus Byzantium
stäl legat / ther ännu rudera aff gamle Mu-
rar och skorenmurade Järnringar soues / ib
Sebeci Färens, Stebenb. ministren, som
åhret til förende var til R. Wap. te / 16.

Seffer, Wladys namn hos Turtarne / 45.

Seraglio, Septum magni Domini, 69.

Seikovitz, en Danwit Dresden / 7.

Steienburgen (Transylvania) 8. 11. 13.

17. 19. 22. 40. 80.

Tursten aff Steienburgen (G. Rakotzi)

23. 82. 84. 86. 87.

Steienburgiske Resid. widh Porta, 31.

Steienburgiske Gesandten / 21. 25. 27.

28. 29. 30. 32. 34.

Silbrien, 88.

Silikar Aga, Kejsarens Wapdragare / 45.

Silikar Passa, S. Murats favorit, 46.

Silikra (Diektor) 23. 26.

Silikria, 23. 33. 38. 65.

Simon von Reninge / Kejsarlige Resi-
denten widh Porta, 39.

Skudari, en Stad thwert öfver Constan-
tinopel, på sjudan aff Allen, 51. 52.

Smauna, 77.

Sofi Mehmed Passa, effest Kogia Vizir, 49

S Soleiman, 2. Kejsare / 57. Stadgade
at inga. 15000 Turd mera ställe brukas i Ser-
aglio, utban främmande Renegater, ibid.

S. Soleiman aff Brodern S. Murath
strangulerad, 45.

S. Soleiman, S. Mehmedtz yngre Brö-
der / 51. 52. sores at bringas til Regemen-
tet / 54.

Sophia Kirckia i Constantinopel, 50. 52
Sophia / en Stad / 89.

Spanien / thes först änd med Porta, 77.

Stambol Aga, Azamoglanernes Offi-
cerare, 73. (7. 8.

Sten Vidste / R. M. h. Amiral Lieutenant,
Stephanus Tissa, Stebenb. Residenten
widh Porta, 43.

Strernbach / R. M. h. affstade till Porta / 12.
Stettin / 6.

Strassburger / R. Gustaff Adolfs aff-
stade til Porta, 44. Har giordt skrifstellig
Relation om 2. Wäsendet / ibid.

Sverige / Sveriges Crona / 12. 22. 41. 86
Svenske / 41. hållas aff Turtarne för
Soldater / 44. Kallas aff them Sted, 67.

Wajaras aff them / 30. La Bordes formal-
er om the Sverige / 41. 42. Then Sver-
iges Håst nederslaget 2. Turtar i ett slag / 21.

Kon. i Sverige / 12. 81. 83. 86. 87. 90. 91.

Sultan Achmet, 45.

S. Achmet, 50. 59.

S. Amurats, 37. 44. 45. 66. 79.

S. Bajazeth, 49.

S. Bajazeth, 46.

S. Ibrahim, 46. 47. 48. 49. 59. 66. 68.

S. Kasim, 46.

S. MEHEMET, 31. 49. 51. 63. 64. 65.

S. Murath, 44. 50. 53. 66. 68. 69. 86.

S. Mustafa, 44. 45. 50. 68.

S. Osman, 44. 68.

S. Soleiman, 57.

S. Soleiman, 45.

S. Soleiman, 51. 52. 54.

Register.

Sunnå, 2. Söner / som Mahomet i Alcoranen har befallat / 76.

Szaban, Wånad; Namn hos Turkar- ne / 45.

Szahim Aga, 45.

Szeckerpera, S. Ibraims förmanste Fru / 47. En argovinna / ibid. Dödde i lëndigt i Grand Kairo, 49.

T.

TAbani Bujuk, en renomerad och Hof Vizir i S. Muratz Tid / 45. 66.

Tamerlances, Torkerste Rensaren 49.

Targovisco, Turskens aff Walachiet Residens Stad / 19. Audience ther sam- mejades / 20. 23.

Tartaren (vid. Husbek) 22. 23. 36. theß förstånd med Porta, 78. 80. 82. 84. 86. 87.

Tarternes minister widh Porta, 43.

Taub, en Svensk Öfversteutenant / 6.

Teslerdaren, i. Ståttmästaren i Con- stantinopel, 32. 33.

Temelvar, en Stad / 90.

Tencdo, en Stad / 65.

Terfana, en Ort vidh Constantin. 36.

Thior Hassan Passa, Caimakam, 84.

Thomas Bendysse, Engelske Ambassad. widh Porta, 41.

Tibiscus, en aff the 4. Huswudfodert i Ungern / 14. Öfvermåttan i Sistriz. Ther sista hvar och en som wil / ibid.

Timau, en Stad / 8.

Tobak förbudet i Constantinopel widh lifsskriff. Drikes lijmål så wål aff Ömin. som Mansfeld mehr än annorstä- des / dock hemligen / 42. 44.

Tokaz, en namptunnig Stadh / ther häste Ungers Wijn växer / 13. Ther mö- tes Guden Tibiscus och Rodrak, ib. Theß ytterligare beskrifning / 14.

Tophana, en Ort i Constantinopel, 56.

Tordai Ferens Siebenb. Abgesandten / 31.

Tranciensis Comitatus, 92.

Tranchin, 8. Handelenbestår ther måst aff läder / ibid.

Transylvanus (vid. Siebenburgen) 19. 24. 31. 33. 37. 39.

Tschalcovic, 1000 i Siebenburgen / eljest Brö / 9.

Turkar, 23. 25. 36. 27. 31. 33. 36. 39. 41. 42. 45. 48. 64. 69. 85. 88. 91. 92. Mera förtroende emellan en Christen och en Turk / än Turkarne inbördes / 68. haf- wa flere Inbillningar om sigg sielfwe / 75. Hålla för ett ondt omen, om man rider i skothä / som man har ridit fram / 91.

Turkar, 200 och 100 / 74. seqq. Pro- phet. om then Norrändste Nationen. 31. At T. Rensaren skal intaga Rom: Sät- tia Påfwen til Patriark aff Jerusalem: Påfwen antaga Mahom. Erson: Chri- stus tomma och stadsfå Alcoranen: The- ras macht liida Kråfweegången &c. 67. Statta crudelitatem och tyrannidem i sin Öfverheet högt / 45. 64. The- ras Wantro / at om then Rensare / som en har bygt någon Korsta / är omist om han kom- mer i Himmelen / 66. Turtiske Håskar the Röneste / 20. 21.

Turtisk Brånhestskvad ifrån Wala-

chiet / och således ifrån Christenheten / 23.

Turtiske Rensaren (MCHERET) 21.

24. 27. 28. 32. 33. Audience hos honom /

34. Beskrifwes / ibid. 35. 36. 37. Rönest /

50. blir myndig på sitt 17. år / 65. 81. 84. 87.

Turtiske Risteg Stas, 44. hwar aff the- ras Regemente har tagit sin tilwärt / 67.

Turtiske Risteg Hoffstar, 69. Hoffbe-

tienterne som bo inom Seraglien (p. 71. seqq.)

Capi Aga med the hwlite Eunuchis, 100

Kissar Aga med the swarte 1200

Bustanci Passi med Hortulanis, 5000

Hazodali, Cammarberrar 40

Haznali, Husgerådsmästare 200

Mechetarler, Musici, 200

Doganci, Fogelsångare 100

Kierli, Sockerbagerer 100

Izoglan, intimi famuli, 1000

Hamam, Badarer 80

Öminfeld aff all slag 1000

Asci, Rådar / 300

Halyaci, som tillreda syltade Wäpner / 200

Saluf.

Register.

Suluhi Balrazi, Öwmsfoldens 100
 Haslingi, the som göra Matte. 120
 Ekmecki, Bagarer 80
 Azamogiani, Web- och Watnbärarer 100
 Bostanciler Odalari, Hws och Trägårdz-
 Bacht 600
 Stadöränglar/ 1000
 Hoffbetiente vthom Seraglien boerha-
 Capuci Bassi, innerste Döremwachtare
 Mustafa raka, Kersarene Dymwachtare
 Chiaus Bassi med sine Chiauser, 600
 Turskiste wäsendet i respect aff the om-
 laglande Rysen och Potentater, 77. seqq.
 Huru med Jångarne procederas, 73
 Lustland/ 7/ 13. 91. 2. Yste Städerne/ 7.

W.

Wadivai, Balachiste Grånge/ästningen
 emot Turren/ 23.
 Wagh en Slobb i Elebenburgen/ 10.
 Walacher/ 19. 39. 41. theras humeurer, 23.
 Walachernes minister wid Porta 43.
 Walachlet/ 18. 19. 22. 38. Stillies ge-
 nom höge Berg ifran Elebenburgen/ ibid.
 En ibland the bäste provincier i Europa,
 22. Ther bäste aff landet obngt och alde-
 les öde. Mitt i landet slätte Rält. Nige-
 ten Eressog. Wid Donau mäfte cultur aff
 ater. Bete til ömwerlöd. Kistertitil nöb-
 torffren. Wijn/ Honung/ Salt/ War ym-
 nogt. Gull- och Edöffliet. Vthur Jor-
 den siter Bed Allehanda Nacht och Jo-
 gel. Gismen Tursken 700000. R. daler i
 åbrl. ord. Infomst Extraordinarie Pålager
 göra the effter theras Willia. ibid.

Varadin, en Stad i Ungern/ 15.
 Varner, Hålländste Residenten widh
 Porta, 12. 80.
 Wenedig/ 86. 88.
 Veneti, 39. 41. 63. 64. 65. 66. 69. 77. 81.
 Venetianiske Kriget. 39. 70. Slatten/ 77.
 47. Wäsendet/ 41. Gebietet/ 39. Pen-
 sningar/ 63.

Venetorum minister widh Porta, 43.
 Wien/ 7. 8. 9. 10. 41. 92. Krigs-
 Collegium i Wien/ 91. 92.

Wittenberg/ 7.

Store Viziren (vid. Coeppli) 27. 28.
 En häfftig Dian. Best han är på Slottet
 hos Kersarene agera the lustmål med hwar
 annan striffetig och talas sålän mid/ 30.
 Hans Seraglie, 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.
 38. 39. 40. 41. 43. At Jalous om Kers-
 arens och Turskiste Regementes reputa-
 tion, 63. Esöier inae Venetianiske Pen-
 sningar/ ibid. En oförsträckt Dian. Aff
 naturligt förstånd och stor försarenheet
 Men aff comportement rud och Turq-
 nist/ 64. Aff store och wdt vthseende con-
 cepter, 66. 81. 83. 84. 85. 86. 87. 88.
 Vladislaus, Konungen i Pohlen/ 45.

Ungern/ 11. 18. 19. 90. Ther såde-
 söga annat än hwete/ 13.

Ungerst Wijn/ Hwiltöd och fett Släff
 hos Inwänerne in deliciis, 13. 17. Wijnbårg
 i Ungern. Inwänerne maneer at förwa-
 ra Såd och Wijn/ 14. Theras Seber
 i gemeen/ 17. All Bostor aff Elgesfärgat
 Hädr/ 15.

Konungen i Ungern/ Rom. Kersarens
 Son/ 77. 85. 86. 92.

Ungerste Palatinus (Franciscus) 9. 12.
 Kansleren (Georgius) 9. 10. 13. Kege-
 ringen/ 91. Commissarius. 27. 92. Mi-
 nistrene widh Porta, 27. 85. 88.

Wolfsgrundi/ en Daal i Ungern/ 11.
 Volvar, en Polnisch Stad i Ungern/ 11.
 Wurgland/ En Ungerst Provinz, 19.

3.

Zaboricensis Comitatus i Ungern/ 14.
 Regnum Zagathay, vid. Hulbeck.
 Zaros 10. Ett Elort och Stad i Un-
 gern/ Tursken och hans Grände tilförligt/
 12. 13.
 Zaros Patak, 12. Ett Godz i Ungern/
 Turskens Moder tilhörigt/ 13. 14. 17.

8.

Österriste/ 7. 15. Hws Österriste/ 39.
 86. Ther förstånd medh Porta, 77.

E N D E.

The Tryckel som finnes på en Bostaff eller annan som kan wara försett / såsom
 pag. 14. lin. 14. Tokajer för Tokajer. lin. 25. åge för åre. 15. 14. Othiefärga
 för Elgerärga. 25. 26. Cabal för Cabab. 26. 5. satt för suto. 38. 35. emot för med.
 93. 36. del. Herres och några flere sådane små Stafwerthor / behagar then gunstige läs-
 ren sielff titta.

